

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2023 • LXXVI • ŠTEVILKA

3

NASLOVNIK PROVINCE	
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919 0039 06 638 02 92
Stane Zore ljubljski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4 1000 Ljubljana	+386 1 242 9310
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **
<i>Viktor</i> <i>Polikarp</i> <i>Krizostom</i> <i>Tomaž</i> <i>Milan</i> <i>Robert</i> <i>Tadej I.</i> <i>Zakristija</i> <i>Romarski urad</i>	02 04 06 09 11 18 041 802 341 26 00
KAMNIK Frančiškanski trg 2 1241 KAMNIK http://franciskani-kamnik.rkc.si franciskani.kamnik@t-2.si kamnik@ofm.si	064 179 910
<i>p. mag. Ciril A. Božič</i> <i>p. Franci Seničar</i>	031 773 900 059 366 484 <i>mobitel:</i> 041 674 297
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470
<i>Bogdan</i> <i>Andrej Vovk</i> <i>Duhovniški dom Mane nobiscum</i> <i>Lepi pot 26, 1000 Ljubljana</i>	72 01 200 51 60
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***
<i>porta</i> <i>gost/podstrešje 1</i> <i>provincial</i> <i>sam./žup. arhiv</i> <i>faks - hiša, ZBF</i> <i>ZBF</i> <i>prov. arhiv</i> <i>Janko</i> <i>Marko</i> <i>faks - Marko</i> <i>Edvard</i> <i>Ksaver</i> <i>pevski kor</i> <i>regens chori/I. nad. 29</i> <i>Vid</i> <i>Pavle, vikar in župnik</i> <i>rekreacijska soba</i> <i>knjižnica</i> <i>šivalnica</i> <i>župnijska pisarna</i> <i>zakristija</i> <i>obednica</i> <i>Domen</i> <i>Christian</i> <i>Rafael</i>	300 301 310 312 313 314 317 318 322 323 324 328 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347

LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **
<i>Regalat</i> <i>Miran Š.</i> <i>Ambrož</i>	21 22 01 436 87 81
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **
<i>Silvin</i> <i>Bernardin</i> <i>Mari</i>	77 72 82
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52
<i>Zdravko</i>	58
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držečnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **
<i>Janez</i> <i>Franc</i> <i>Boris</i>	13 19 15
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93
	064 297 797
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91
SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00
SESTRE KLARISE Ul. Štefana Kovača 72 9224 Turnišče	02 577 13 88
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*
<i>Niko</i> <i>Vili</i> <i>Miran</i> <i>Boštjan</i>	2 4 5 ???
NOVA ŠTIFTA Nova Štifa 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43
NOVO MESTO Frančiškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*
<i>Peter</i> <i>Marko</i> <i>Gregor</i> <i>Tomaž H.</i>	1 3 4 7
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govornilnica	05 678 21 21

SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **
<i>Bogdan K.</i> <i>Benedikt</i> <i>Ambrož</i>	38 28 37
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SVETA TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56
TUJINA	
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919 0039 06 638 02 92
COLLEGIO S. ISIDORO Via degli Artisti, 41 00187 Roma Italia <i>Jan Dominik Bogataj</i>	00386 51 389 115
ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007 p. David slomission.adelaide@gmail.com	0061 497 097 783
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101 <i>Simon Peter</i> slomission.melbourne@gmail.com	0061 3 9853 7787
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160 slomission.sydney@gmail.com slomission.misli@gmail.com	0061 2 9637 7147
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42

Osemsto let vodila svetega Frančiška

Sveti Frančišek je vodilo napisal v Fonte Colombu. Je res slučaj, da je Frančišek pisal vodilo življenja za svoje brate ob izviru (fonte)? Tam je živa voda govorila Frančiškovemu srcu. Kje drugje naj Frančišek piše vodilo kot ob izviru? Svetopisemski človek, kar je bil sveti Frančišek, je klical Svetega Duha na kraju, kjer je vel že od začetka: nad vodami! Tukaj je Sveti Duh zanj odprl nebo, blagoslovil ozračje in ga krepčal v njegovi skrbi, kakšno vodilo naj napiše. Sveti Duh je blagoslovil vodo Božjega izvira v njegovem srcu, da bi se iz tega vrelca rodile smernice življenja reda manjših bratov. "Duh" je ključna beseda za načrt Frančiškovega načina življenja. Sveti Duh je v asiškega ubožca zasadil drevo življenja. V svet, ki je omejen, ga je postavil kot bitje polno uvida in duhovnega izkustva. Preplaval ga je z duhovnim obiljem. V njem je blagoslovil oznanjevanje božje besede, službo ljubezni, vodstvo bratov. Sveti Duh je tako vrel iz srca svetega Frančiška, da je kar prekipeval. Kakšen je njun odnos? Očaranost, zato Frančišek Svetega Duha imenuje za vrhovnega voditelja novega reda. Po njegovem navdihu je nastalo bratstvo ubožcev, zato naj Sveti Duh poskrbi, da bo v njih ostal duh božjega otroštva, da bodo trdno vztrajali v veri in zvestobi.

Sveti Frančišek je za svoje brate napisal pravilo življenja. Preprosto je: veselje duše, brezskrbnost za jutrišnji dan, polna pozornost vsemu živemu. Veselje, da nisi na nič navezan, čudež vseh navzočnosti! In zraven komentar: "Ne potrebujete vodila, živite evangelij!"

Z vodikom nam je želel sveti Frančišek pomagati najti bistveno. Obhajanje osemsto letnice vodila nas vabi: "Nazaj k izviru!" Pri tem ta 'nazaj' ni korak nazaj, marveč začetek napredka. Kdor se namreč napoti proti izviru, mora iti navzgor. Izviri vedno ležijo više kakor reka, jezera ali morja. 'Nazaj k izviru' nujno pomeni pot na višjo raven. 'Nazaj k izviru' pomeni obrniti se v preprostost, čistost, jasnost pravil in ljubezni.

Kdor najde izvir, bo vedel kako živeti vodilo. Ne bo se ga naučil na pamet, ampak bo namesto zlohotnosti

postavil nedolžnost, namesto moči ljubezen, namesto napuha ponižnost, namesto ugleda služenje. Vsem bo postal vse!

Bratje, prosimo Gospoda, naj nam Sveti Duh pomaga, da bomo postali skupnost ljubezni, ljubezni do Jezusa, ki nas je zelo ljubil; da bomo postali skupnost odprtih src, v katerih ne bo nobene skušnjave, da bi črka zagospodovala nad duhom.

p. Marjan Čuden

12. junij 2023

Projekt OFM Nagasaki na Trgu sv. Petra

Svetovno srečanje o človeškem bratstvu

10. junija so na Trgu sv. Petra v okviru Svetovnega srečanja o človeškem bratstvu predvajali video posnetek, ki ga je izdelala mednarodna frančiškanska skupnost miru v okviru OFM Projekta Nagasaki, katerega osnovna ideja je širjenje in spodbujanje trajnega miru v mestu Nagasaki in po vsem svetu.

Srečanje z naslovom »Nisi sam« (Not alone) je organizirala vatikanska Fundacija Fratelli tutti pod vodstvom kard. Maura Gambettija, OFMConv, ki je sodelavce Projekta Nagasaki prosil, naj izdelajo video, ki bi ga predvajali med srečanjem.

V videu, ki ga je posnela Mednarodna skupnost miru v okviru Projekta Nagasaki v sodelovanju z generalnim definitorjem in predsednikom generalne komisije za služenje dialogu, br. Johnom Wongom, v hipocentru eksplozije atomske bombe v Nagasakiju na Japonskem in okrog njega, uredil pa ga je Urad za komunikacijo Province San Pedro Bautista (Filipini), nastopa br. Jacob Hitoshi Kataoka, OFM, neposredni potomec skritih kristjanov, ki so jih v Nagasakiju več kot 240 let preganjali. Ko je 9. avgusta 1945 eksplodirala atomska bomba, je bil star 9 let in je ravno prišel od spovedi v cerkvi Urakami. V nekaj minutah je strnil svojo zgodbo o nasilju in smrti, jedrskem orožju in sovraštvu, predvsem pa tudi o miru, odnosu z Bogom in bratstvom.

Glej video posnetek: "No violence, no more violence". (Nikoli več nasilja)

»Projekt Nagasaki: mednarodna skupnost miru« je nastal leta 2010. Zamisel zanj je dobil tedanji gene-

ralni minister br. José Rodríguez Carballo, ko je obiskal Nagasaki v sklopu srečanja Vzhodnoazijske konference, ki je potekala na Japonskem. V kratkem času, ki ga je preživel tam, je dobil navdih za sanje o mednarodni skupnosti bratov v Nagasakiju, ki bi bila živo pričevanje miru in sprave.

Nagasaki je izbral zaradi njegove preteklosti: vsi se spominjajo atomske bombe, ki so jo nanj odvrgli leta 1945, malo pa se govori o preganjanjih, ki so jih kristjani trpeli v prejšnjih stoletjih (od 16. do 19. stoletja). Ni naključje, da se provinca OFM imenuje Provinca sv. japonskih mučencev: med temi 26 mučeniki, ki so jih umorili leta 1597, je bil tudi misijonar br. San Pedro Bautista (po katerem se imenuje provinca na severu Filipinov).

Osnovna ideja projekta, je živeti kot kontemplativno bratstvo v misijonskem poslanstvu. Bratje v skupnosti Nagasaki podpirajo kampanjo za prepoved jedrskega orožja, sodelujejo pri mirovnih dejavnostih z Uradom JPIC Vzhodnoazijske konference in z drugimi agencijami, ki se zavzemajo za enake vrednote.

Vir: The OFM Nagasaki Project in St. Peter's Square - Frati Francescani

16. junij 2023

Rast reda v Vzhodni Afriki

Zaključek obiska generalnega ministra

»**N**ajvečje veselje tritedenskega obiska v vzhodni Afriki je bilo gledati rast našega reda in živo vero mnogih krščanskih skupnosti. Število kristjanov raste, soodgovorni so za svoje občestveno življenje.« To so besede generalnega ministra, br. Massima Fusarellija, ob zaključku obi-

ska Province sv. Frančiška Asiškega v Vzhodni Afriki, ki je potekal od 2. do 16. junija 2023. »Praznovanja so polna veselja, ki ni le zunanje in hrupno, ampak je globoko in se kaže tudi v različnih službah in zavezah, ki nastajajo v teh živahnih krščanskih skupnostih,« je dodal.

Pred vrnitvijo v Rim je minister želel sporočiti 4 izzive za frančiškansko navzočnost v Vzhodni Afriki.

»Prvi izziv, ki ga imamo kot manjši bratje, je zagotovo eksponentna rast reda v tem delu sveta, ki zahteva ustrezna sredstva, vzgojitelje in strukture; včasih je vse to težko dohajati.«

Minister je nadaljeval: »Drugi izziv je inkulturacija karizme sv. Frančiška v različnih kulturah, jezikih, miselnostih, ki so navzoče v Afriki. Smo na delu afriške celine, kjer so prebivalci nekaterih držav veliko pretrpeli zaradi nasilja, vojn in etničnih konfliktov.«

Tretji izziv se nanaša na tako imenovano »raznoliko poslanstvo«: »Potrebna je raznolika frančiškanska navzočnost in poslanstvo. Tu sem našel brate, ki se na primer odpirajo vzgojnemu poslanstvu v šolah in se ponekod odločajo za duhovno animacijo in jo vodijo. Tukaj ne moremo razmišljati le o župnijskem delovanju.«

Nazadnje je br. Massimo spregovoril o izzivu svobode: bratje morajo imeti večjo svobodo, da pogoji in vezi ne bodo zatirali misijonskega duha v tej provinci, razpršeni po številnih državah in drugod po svetu.

Minister je svojo besedo zaključil z zahvalo »Gospodu in bratom, ki sem jih srečal, klarisam, katerih število prav tako raste; potrebno je inkulturirati kariz-

mo, a tudi veliko obetov za prihodnost. Vse to se bo ohranilo, ker je veliko duhovnih poklicev, veselja ob rasti in upanja za prihodnost.«

Provincialni minister br. Frederick Odhiambo, ki je br. Massima med njegovim obiskom spremljal, je tako izrazil svoje veselje: »Skupaj z generalnim definitorjem, br. Victorjem Luísom Quematchom, smo obiskali majhne misijone, ki niso pričakovali prihoda generalnega ministra, in tako imeli priložnost spoznati pravo podobo naše province.«

Prvi del obiska je bil v Nairobiju v Keniji, kjer je sedež Provincialne kurije Province sv. Frančiška, ob 40. obletnici ustanovitve. Nato je minister obiskal Malavi, Zambijo, Ugando, Ruando, Burundi in nazadnje Tanzanijo. Minister se je srečal tudi s klarisami, frančiškansko družino, domačimi škofi in obiskal družbena dela (?) province.

Provinca sv. Frančiška Asiškega v Vzhodni Afriki, ustanovljena leta 1983, ima danes 131 bratov, ki delujejo v devetih državah. Posvečajo se pastoralni, izobraževanju, duhovni oskrbi klaris in frančiškanskemu svetnemu redu.

Vir: Growth of the Order in East Africa - Frati Francescani (ofm.org)

26. junij 2023

Generalna kurija: generalni prokurator

Generalni prokurator reda je dolžan, da »v imenu generalnega ministra skrbno vodi in sklepa vse posle reda, ki se morajo odvijati pri Svetem sedežu« (prim. GS, člen 156 §2).

Trenutno tam delujeta generalni prokurator, br. Claudio Durigetto, iz Serafinske province sv. Frančiška Asiškega v Italiji in namestnik generalnega prokuratorja in tajnik prokuratorstva, br. Chryzostom Fryc, iz Province sv. Frančiška Asiškega na Poljskem.

Prokurator obravnava zadeve, ki se najprej predložijo generalnemu definitoriju in nato dikasterijem rimske kurije. Seveda največkrat sodeluje z Dikasterijem ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja: za reskripte in odpustke, za ugodna mnenja za odtujitve in pravna priznanja ter disciplinske zadeve. Najpogostejši dokumenti so prošnje za dovoljenje za izstop iz reda in za dovoljenje za sekularizacijo z namenom inkardinacije v škofijo.

Poleg tega se vlagajo tudi prošnje za eksklavstracijo in postopke za izključitev iz reda (čeprav zadnji dve vrsti ne zagotavljata več dostopa do Svetega sedeža, jih še vedno obravnava Prokura). Na Dikasteriju za duhovščino je veliko prošenj za odvezo od obveznosti, ki izhajajo iz svetega posvečenja, vključno s celibatom, in hkrati od zaobljub. Na Dikasterij za nauk vere se predloži dokumentacija o obtožbah delicta graviora, vključno z zlorabo mladoletnikov, ki nato daje napotke, kako postopati; pri istem dikasteriju se obravnava tudi vsa doktrinarna, verska ali moralna vprašanja, ki izhajajo iz publikacij, ki jih urejajo bratje.

Dikasterij za bogoslužje in disciplino zakramentov odobri votivne maše, prave maše in posebne bogoslužne koledarje. Prošnje za odpustke in nominacije za imenova-

nje rednih penitenciarjev za baziliko sv. Janeza v Lateranu in izrednih penitenciarjev za baziliko sv. Janeza v Lateranu in sv. Petra se oddajo Apostolskemu penitenciariju. Redkeje ima opravka z državnim tajništvom, z Dikasterijem za vzhodne Cerkve (npr. za sprejem kandidata iz vzhodne Cerkve ali za fakulteto z dvojnim obredom) in z Vrhovnim sodiščem Apostolske signature.

Prokurator praviloma preuči gradivo, ki prihaja od enot reda, preveri pravilnost postopkov in popolnost dokumentacije ter ga nato s svojimi opažanji predloži generalnemu ministru, da ga posreduje definitoriju. Nato ga predloži – običajno s privolitvijo generalnega ministra – pristojnemu dikasteriju.

Iz prokuratorjeve pristojnosti so izključeni procesi za zadeve svetnikov, zadeve, ki se neposredno nanašajo na študijska središča in tiste, ki zadevajo sestre drugega reda.

Prokurator opravlja tudi 'svetovalno' vlogo za generalni definitorij in ministre, kustose ter provincialne tajnike in tajnike kustodije za vse, kar zadeva pravno področje: (Zakonik cerkvenega prava, generalne konstitucije, generalni statuti itd.) in različne postopke. Poleg tega prispeva k izobraževalnim tečajem za nove ministre in kustose ter za generalne vizitatorje, pri čemer vedno obravnava kanonična in disciplinska vprašanja ter tista, ki se nanašajo na postopke v primerih zlorabe otrok. Prokuratorju poročata tudi sodna komisija in komisija za pritožbe pri generalnem ministru.

Tesno sodeluje z generalnim sekretariatom, zasebnim sekretariatom generalnega ministra, uradom za protokol in Komisijo za varstvo mladoletnikov.

Vir: General Curia: General Procurator - Frati Francescani (ofm.org)

30. junij 2023

Obisk generalnega ministra v Provinci sv. Barbare v ZDA

Zadnji koraki pred združitvijo provinc

Od 25. junija do 1. julija 2023 je bil generalni minister, br. Massimo Fusarelli, na obisku v Provinci sv. Barbare v ZDA. Potoval je od San Francisca do Santa Barbare, od Oceansidea do San Diega v Kaliforniji. V spremstvu generalnega definitorja, br. Jimmyja Zammita, je imel priložnost srečati brate, klarise in različne člane frančiškanske družine.

Posebno pomenljiv trenutek so bile prve zaobljube dveh novincev v starem misijonu sv. Barbare. Prav tam je minister molil tudi na grobu br. Johna Vaughna, ki je bil generalni minister od leta 1979 do 1991.

Sledilo je srečanje s komisijo za frančiškansko intelektualno tradicijo in na Frančiškanski teološki šoli v San Diegu, ki veliko prispeva v dialogu in sprejemanju. Br. Massimo je obiskal tudi Fundacijo sv. Antona v San Franciscu, v kateri bratje, zaposleni in skupina

prostovoljcev dejavno služijo revnim, brezdomcem in migrantom. Njihovo delo je zelo pomembno pričevanje v družbi, ki je tako bogata.

Na srečanju z brati sta br. Massimo in br. Jimmy spregovorila o temah in vprašanjih, povezanih z ustanovitvijo nove Province »Naše Gospe Guadalupske« v ZDA. Srečala sta se tudi z nekaterimi poklicnimi animatorji v državi, ki želijo biti znamenje izziva in upanja številnim mladim Američanom.

Br. Massimo je skupnost opisal kot živahno, ki je ne hromijo težave, ampak je motivirana za pričevanje evangelija v zapleteni, večkulturni družbi.

Vir: Visit of the Minister General to the Province of Santa Barbara in the United States - Frati Francescani (ofm.org)

1. julij 2023

Br. Hanna Jallouf imenovan za apostolskega administratorja Alepa

Papež Frančišek je 1. julija 2023 br. Hanna Jalloufa, OFM, iz Kustodije Svete dežele, imenoval za apostolskega administratorja Apostolskega vikariata v Alepu, ki ima jurisdikcijo nad katoliškimi verniki latinskega obreda v Siriji.

Br. Hanna se je rodil 16. julija 1952 v Knayehu, v občini Jisser El Chougur, v provinci Idlib (Sirija). Svoje prve zaobljube v našem redu je izrekel leta 1975, slovesne zaobljube leta 1979, v duhovnika pa je bil posvečen 29. julija istega leta.

Na Papeški salezijanski univerzi v Rimu je pridobil licenciat za mladinsko pastoralo in katehezo. Br. Hanna je opravljal številne službe v Kustodiji Svete dežele: bil je prorektor v Amanu (1979-1982), rektor malega semenišča v Alepu (1982-1987), župnijski vikar v Casalottiju v Rimu (1987-1990), predstojnik in župnik v

Ghassaniehu in Jisser el Chougurju (1990-1992), direktor kolidža Terra Sancta v Ammanu (1992-2001), predstojnik in župnik v Knayehu (2001-2013); predstojnik in župnik v Knayehu, odgovoren za Jisser El Chougur in Ghassanieh (2013-2016); predstojnik in župnik Knayeha ter odgovoren za Jisser El Chougur (2016-)

Red želi br. Hannu vse najboljše in mu zagotavlja svoje molitve, da bi njegovo služenje sirski Cerkvi in ljudem obrodilo obilne sadove miru in vsega dobrega.

(Foto: Vatikanski mediji)

Vir: Br. Hanna Jallouf was appointed Apostolic Administrator of Aleppo - Frati Francescani (ofm.org)

8. julij 2023

Sporočilo o izkopavanjih pred edikulo Božjega groba

Sporočilo o izkopavanjih pred edikulo Božjega groba v Jeruzalemu, ki ga je uredila prof. Francesca Romana Stasolla z oddelka za starine rimske univerze Sapienza, je bilo objavljeno 7. julija.

»Izkopavanja neposredno pred edikulo v kompleksu Svetega groba v Jeruzalemu so se zaključila 27. junija 2023. So del programa obnove tal v baziliki. Arheološke raziskave na tem območju je opravil Oddelek za starine rimske univerze Sapienza pod vodstvom Francesce Romane Stasolle. Zaradi posebnega kraja izkopavanja je moral biti dostop do edikule začasno zaprt. Iz istega razloga je izkopavanje potekalo neprekinjeno sedem dni in sedem noči.

Izkopavanje je razkrilo zgodnjekrščansko postavitvev edikule, do katere sta vodili dve vrsti stopnic iz belega marmorja. Pred njo se je razprostiral pod iz kamnitih plošč, katerih sledi so našli v malti. Mere in postavitvev plošč je mogoče rekonstruirati. Ta pod se je nadaljeval približno 6 metrov proti vzhodu, dokler se ni združil s ploskvijo velikih, zelo zglajenih belih kamnitih blokov, razporejenih v smeri sever-jug. Ta ureditev predstavlja končno podobo Rotunde ob koncu 4. stoletja, ki so jo datirali s pomočjo novcev, najdenih

pod kamnitimi ploščami. Med njimi so bili tudi kovanci iz obdobja cesarja Valensa (364-378).

Odkriti so bili tudi deli zidakov, ki segajo v konec 4. stoletja in potrjujejo prisotnost oblik organizacije Rotunde v tem stoletju. Treba jih je v celoti rekonstruirati.

Poleg tega so bili najdeni tudi ostanki temeljev balustrade liturgične pregrade iz 16. stoletja. V uporabi je bila do prenove v 19. stoletju.

Med artefakti je pomemben del stenske obloge, najverjetneje iz edikule. Izvira iz časa pred rekonstrukcijo v 19. stoletju in je bogata z zapisi iz 18. stoletja v različnih jezikih, vključno z grščino, latinščino in armenščino.

V okviru obnove tal v edikuli je bilo tudi arheološko čiščenje pod ploščami. V angelski kapeli so tla iz sive marmorne plošče ležala neposredno na skali. Pod podnožkom današnje edikule je ostalo zelo malo marmornate plošče. Ohranjeni so tudi deli zidov v smeri sever-jug. Najbrž so bili osnova liturgičnih pregrad, ki jih omenja tudi romarica Egerija ob koncu 4. stoletja. Nekoliko naprej proti sredini, zareze v skali nakazujejo majhen oltar, ki je podpiral del kamna, ki je zapiral grob.

Glede na angelovo kapelo in grobnico, iz stanje skale in nekaterih ostankov marmorne stenske obloge, lahko rekonstruiramo obliko sobe. Proti sami kapeli je rahlo apsidalna.

V notranjosti grobnice je na določenem delu videti zgodnejša marmorna tla iz srednjega veka in na skali, ki je izjemno gladka, so vidni sledovi velike uporabe. Dokumentiran je bil tudi del tal grobnice, ki je podoben tistemu, ki so ga našli v severnem delu Rotunde. Bil je zapolnjen in urejen tako, da je spodbujal romarje k obisku že v zgodnjem krščanskem obdobju.

Rim, 7. junij 2023

Prof. Francesca Romana Stasolla

Vir: Kustodija Svete dežele
Vir: Communiqué on excavation work in the area in front of the Aedicule of the Holy Sepulchre - Frati Francescani (ofm.org)

9. julij 2023

Jeruzalemski patriarh Pierbattista Pizzaballa, OFM, imenovan za kardinala

Generalni minister: znak spoštovanja in podpore Sveti deželi

»Sedaj bi rad oznanil, da bom 30. septembra letos imel konzistorij za imenovanje novih kardinalov. Njihov izvor izraža veselje Cerkev, ki nadaljuje z oznanjevanjem usmiljene Božje ljubezni vsem ljudem na zemlji,« je dejal papež Frančišek v nedeljo, 9. julija 2023, med molitvijo angelovega češčenja na Trgu sv. Petra v Rimu.

Med enaindvajsetimi kardinali je tudi eden naših bratov, latinski patriarh Jeruzalema, br. Pierbattista Pizzaballa, OFM. Generalni minister, br. Massimo Fusarelli, je z velikim veseljem pozdravil imenovanje in ga razumel kot znak spoštovanja in podpore Sveti deželi: »Z velikim veseljem smo pozdravili imenovanje našega br. Pierbattista Pizzaballa, OFM, latinskega patriarha Jeruzalema, za kardinala. To je znak spoštovanja in podpore Sveti deželi in naši frančiškanski navzočnosti v teh krajih.«

Kratka biografija br. Pierbattista Pizzaballa, OFM (iz www.vatican.va)

Rodil se je 21. aprila 1965 v Cologno al Seriu v Italiji. Srednjo šolo je obiskoval v malem semenišču »Le Grazie« v Riminiju in klasično izobrazbo prejel v nadškofjskem semenišču v Ferrari (junij 1984). V red manjših bratov je vstopil 5. septembra 1984 v Ferrari (Santo Spirito – Sveti Duh). Noviciat je preživel v frančiškanskem svetišču La Verna (Arezzo – Italija). Začasne zaobljube je naredil v La Verni 7. septembra 1985, slovesne pa 10. oktobra 1989 v Bologni, v cerkvi sv. Antona. Zatem je bil 15. septembra 1990, prav tako v Bologni, posvečen v duhovnika. Po nekaj letih bivanja v Rimu se je oktobra 1990 preselil v Jeruzalem v Sveti deželi. Po filozofsko-teološkem študiju je magistriral iz svetopisemske teologije na fakulteti Studium Biblicum Franciscanum v Jeruzalemu.

Br. Pizzaballa govori italijanski, sodobni hebrejski in angleški jezik. Leta 1995 je uredil izdajo Rimskega misala v hebrejščini in prevedel različna liturgična besedila v hebrejščino za katoliške skupnosti v Izraelu. 2. julija 1999 je uradno nastopil delo v Kustodiji Svete dežele. Deloval je kot generalni vikar jeruzalemskega latinskega patriarha za pastoralo hebrejsko govorečih katoličanov v Izraelu. Od leta 2008 je svetovalec v Komisiji za odnose z Judi Papeškega sveta za pospeševanje edinosti kristjanov.

2. junija 2004 je slovesno vstopil v samostan sv. Odrešenika, 3. junija 2004 v Sveti grob, 4. junija v Betlehem in 9. junija v Nazaret. Br. Pierbattista Pizzaballa je bil maja 2004 prvič imenovan za kustosa Svete dežele za obdobje šestih let. Maja 2010 ga je generalni minister reda manjših bratov ponovno potrdil za nadaljnji triletni mandat, junija 2013 pa še za nadaljnja tri leta. Papež Frančišek ga

je 24. junija 2016 imenoval za apostolskega administratorja latinskega patriarhata v Jeruzalemu sede vacante, do imenovanja novega patriarha. 15. julija 2016, ob zasedanju kolegija svetovalcev latinskega patriarhata, je zaslužni patriarh Fouad Twal v skladu z odlokom papeža Frančiška svoja pooblastila prenesel na nadškofa Pierbattista Pizzaballa, apostolskega administratorja latinskega patriarhata v Jeruzalemu.

V škofa je bil posvečen septembra 2016 v Bergamu v Italiji. Papež Frančišek ga je 24. oktobra 2020 imenoval za novega latinskega patriarha v Jeruzalemu.

Našemu bratu Pierbattisti želimo veliko blagoslova. Zanj bo molil celotni red, da bi njegovo služenje Cerkvi Svete dežele in prebivalcem Bližnjega vzhoda obrodilo obilen sad miru in dobre volje.

Vir: His Beatitude Pierbattista Pizzaballa, OFM, appointed Cardinal - Frati Francescani

16. julij 2023

Br. Sandro Overend Rigillo OFM, imenovan za apostolskega vikarja v Bengaziju v Libiji

Papeč Frančišek je 16. julija 2023 imenoval br. Sandra Overenda Rigilla OFM, trenutno apostolskega administratorja vikariata v Bengaziju v Libiji, za apostolskega vikarja istega vikariata.

Br. Sandro, član Malteške province sv. apostola Pavla, se je rodil v Sliemi na Malti 31. januarja 1959. Prve zaobljube je naredil leta 1977, slovesne pa leta 1982. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1984.

Od leta 1997 do 2019 je br. Sandro redu služil na različnih področjih: kot študentski rektor na Mednarodnem kolidžu sv. Antona – Antonianum – v Rimu (1996–2003), generalni tajnik reda in koordinator uradov generalne kurije v Rimu (2003–2006), provincialni minister Province sv. Pavla na Malti (2008–2014),

gvardijan bratstva Santa Maria Mediatrice v Rimu, delegat generalnega ministra za frančiškanske misijone v Libiji in član liturgične komisije reda (2015–2018).

8. decembra 2019 ga je papež Frančišek imenoval za apostolskega administratorja Bengazija.

Generalni minister, br. Massimo Fusarelli, v imenu celotnega reda čestita br. Sandru in mu želi vse dobro pri opravljanju škofovske službe v dobro Cerkve in prebivalcev Libije.

Vir: Br. Sandro Overend Rigillo, OFM, appointed Apostolic Vicar of Benghazi in Libya - Frati Francescani

24. julij 2023

JPIC na Svetovnem dnevu mladih 2023

Vključevanje mladih v Lizboni v novo človeštvo

Ob Svetovnem dnevu mladih (SDM), ki bo potekalo v Lizboni na Portugalskem od 1. do 6. avgusta 2023, smo se pogovarjali z br. Danielom Rodríguezom Blancom, OFM, direktorjem Ura-da za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (JPIC) generalne kurije v Rimu, da bi pokazali zavzetost animatorjev JPIC za svetovno srečanje, ki ga je leta 1985 začel papež Janez Pavel II.

Br. Daniel, kakšna bo zaveza manjših bratov in JPIC v Lizboni?

Generalni urad JPIC je bil navzoč že na SDM v Panami 2019, kjer je med mladimi spodbujal celostno ekologijo. Izkušnja je bila zelo pozitivna, zlasti zato, ker je bila izvedena v tesnem sodelovanju z Gibanjem

Laudato Si'. Skupaj smo se odločili, da bomo z različnimi dejavnostmi navzoči tudi na SDM v Lizboni 2023. 31. julija se bomo udeležili Mednarodnega kongresa o skrbi za stvarstvo na Portugalski katoliški univerzi. Glavna tema bo Predanost mladih celostni ekologiji. To so življenjski slogi za novo človeštvo.

Člani lokalnega odbora SDM so bili tako prijazni, da so nam na razpolago dali Largo de Santo António, majhen trg, ki je pred cerkvijo sv. Antona, na kraju, kjer se je rodil svetnik. Tam bomo pripravili različne dejavnosti, kot je ustvarjanje stenske poslikave, kjer bodo mladi, ki bodo želeli, lahko pripravili fotografsko razstavo, ki bo pokazala predanost SDM okoljski trajnosti. Razvili bomo tudi projekt Dialog s svetniki

v metaverzumu. V cerkvi sv. Antona bomo obhajali sveto evharistijo z mislijo na okrožnico Hvaljen, moj Gospod, na voljo pa bodo tudi nekaj trenutkov za molitev za okolje. Mladim bodo na voljo tudi vodeni ogledi po Cerкви, kjer bodo lahko izvedeli več o življenju sv. Antona, enega od zavetnikov SDM.

Med pomembnimi dejavnostmi bo Serata Laudato Si', mednarodni frančiškanski koncert za celostno ekologijo, na katerem bodo sodelovali br. Florival Mariano, OFM, iz Brazilije; glasbena skupina Filocalia iz Argentine, frančiškani iz Španije in italijanski pevec Giovanni Caccamo. Koncert bo v sredo, 2. avgusta, ob 20. uri v Casa San Francisco de Asís, kjer živijo otroci in mladostniki s kognitivnimi motnjami. Ta hiša bo gostila mlade iz Barke, mednarodne organizacije, ki dela z osebami z motnjami v duševnem razvoju. Koncert bo odprt za vse.

Navzoči pa bomo tudi v Mestu veselja, kjer bomo razvijali nekatere dejavnosti, seveda v povezavi s celostno ekologijo.

Kakšen pomen pripisujete navzočnosti na SDM in temu, da mladim govorite o celostni ekologiji?

Pred nekaj leti je eden naših generalnih ministrov potrdil, da so pravičnost, mir in celovitost stvarstva del frančiškanske DNK. Lepa metafora, ki je zaznamovala razumevanje JPIC. V ta namen bodo mali bratje navzoči na SDM, kjer bodo spodbujali prav to DNK. Zato je naš predlog mladim z vsega sveta, ki se bodo zbrali v Lizboni, prav tisto, kar papež Frančišek v svoji okrožnici Hvaljen, moj Gospod imenuje celostna ekologija, kot sem že omenil.

Eno od znamenj našega časa, ki vliva upanje, je občutljivost novih generacij za ekološka vprašanja. Upal bi si trditi, da etika skrbi zaznamuje življenja mnogih izmed njih in ta način življenja poteka v skrbi za skupni dom. Razume se, da naše sporočilo za naslednji SDM ne bo v nasprotju s tokom, nasprotno, veliko bo sprejemanja in odzivanja udeležencev.

Prizadevamo si, da bi mladi spoznali, da osebno srečanje s Kristusom, prvorojencem vsega stvarstva (Kol 1,15), nujno vodi v skrb za naš skupni dom. V določenem smislu je bila to duhovna pot sv. Frančiška Asiškega in njegovega duhovnega sina, sv. Antona. Skratka, naša krščanska vera in skrb za mater zemljo sta del krepitve kroga, katerega cilj je tiha izgradnja novega človeštva.

Bosta v Lizbono prišla tudi generalni minister in njegov vikar?

Tako je. Generalni minister, br. Massimo Fusarelli, OFM, bo 30. in 31. julija navzoč v Lizboni v družbi drugih generalnih ministrov Frančiškove družine, kjer bo sodeloval na Mednarodnem srečanju Frančiškove mladine (YouFra).

Med frančiškanskimi brati in mladimi iz gibanja Laudato Si' približno sto prostovoljcev z vsega sveta razvija omenjeni program. Br. Massimo bo z njimi obhajal evharistijo, nato pa bomo imeli bratsko srečanje.

Prav tako bo naše dejavnosti ves teden spremljal generalni vikar, br. Ignacio Ceja, OFM. Na Serata Laudato Si' bo prispeval svoje sporočilo, obhajal pa bo tudi evharistijo za italijansko in portugalsko govorečo mladino.

Tema tega SDM je: »Marija je vstala in hitro šla v pogorje« (Lk 1,39). Kako »hitro« moramo ukrepati, da bomo lahko ustvarili novo človeštvo?

Ta evangelijski odlomek po Luku zelo dobro prikazuje tisto, čemur papež Frančišek pravi kultura srečanja. Marija »je vstala« in »hitro« šla v pogorje na Judovem, da bi srečala Elizabeto. Čeprav je govora o fizičnem gibanju, je vključeno tudi 'gibanje' vere. Sveti Duh se je vanjo naselil, ko se je v njej učlovečil Božji Sin. Jezusova Mati je učenka in misijonarka.

Kot otrok sem se naučil čudovite molitve, ki pravi: »Bog nakloni mi mir, da bom sprejel vse, česar ne morem spremeniti, in pogum, da spremenim tisto, kar lahko.« Kriku ubogih in kriku zemlje moramo prisluhniti takoj, ne moremo več odlašati. To je nekaj, kar moramo spremeniti in lahko spremenimo, a zelo je nujno, torej »hitro«, saj časa ni več veliko. Nepredstavljivo bi bilo sanjati o novem človeštvu, če bi bil naš skupni dom uničen. Papež Frančišek v 13. odstavku svoje okrožnice Hvaljen, moj Gospod zagotavlja, da »Mladi terjajo od nas spremembe. Sprašujejo se, kako si je mogoče predstavljati delo za boljšo prihodnost, ne da bi mislili na okoljsko krizo in trpljenje izključenih.« Zato je SDM kraj za sanje in predanost tem drugim možnim svetovom.

Vse frančiškane in vse mlade, ki bodo prisotni na SDM Lizbona 2023, vabimo, da nas obiščejo v cerkvi sv. Antona in v Mestu veselja, kjer se bomo pogovarjali, peli, molili in slavili našo vero in naše predanosti skupnemu domu. Vse, ki se dogodka fizično ne boste mogli udeležiti, vabimo k spremljanju prenosov, ki bodo na voljo ves teden.

Melanija Bruno
Urad za komunikacijo OFM
Vir: JPIC at World Youth Day 2023 - Frati Francescani (ofm.org)

27. julij 2023

Ruanda: Pomoč žrtvam poplav

Bratje so se zavezali skrbi in varovanju okolja

Letos maja sta bili v močnem deževju poplavljeni zahodna in severna provinca Ruande. Nočnim poplavam so se pridružili zemeljski plazovi. Umrlo je najmanj 130 ljudi, 18.000 ljudi se je moralo razseliti, 6.000 hiš je bilo poškodovanih in mnogi drugi objekti, kot so ceste, mostovi, šole in zdravstvene ustanove, so se porušili.

Uničilo in odneslo je tudi pridelke in živino. Bratje skupnosti Karama v Ruandi se zavedajo, da so »glas tistih brez glasu«, zato so s pomočjo br. Florenta Rugigana, OFM, ki je župnik v župniji sv. Frančiška Asiškega v Karamu, prosili za pomoč MZF. Medtem ko je skupina bratov in župljanov Karama žrtvam poplav delila fižol, riž, koruzno moko, sol, sladkor, jedilno olje, milo in oblačila, je šel br. Jean Eric Mutabazi, OFM, provincialni animator za JPIC in član skupnosti Karama, med ljudi, se z njimi pogovarjal in jih poučeval o podnebnih spremembah kot glavnem vzroku takšnih nesreč; poučil jih je tudi o skupni odgovornosti za skrb za okolje, naš »skupni dom« (icumbi rusange v kinjaruandščini).

Petsto družinam, ki so jih poplave najbolj prizadele v župniji Gisenyi, so 11. junija, razdelili tri tone fižola, dve toni riža, tono moko za ovseno kašo, petsto kg sladkorja, tisoč litrov jedilnega olja, sto kg soli, mila in nekaj oblačil. Ti ljudje so se bratom iz srca zahvaljevali in jih vedno znova prosili, naj se vrnejo: »muzagaruke!«

Kaj bi lahko bil vzrok za takšne nesreče? Zagotovo ne zli duhovi!

Kaj bi lahko bil vzrok za takšne nesreče? To je bilo prvo vprašanje, ki ga je br. Jean Eric Mutabazi, OFM, zastavil poplavljenecem in upravičencem do omenjene pomoči. Vprašanje naj bi jim pomagalo »roditi re-

snico«. Odgovori nanj so bili zelo raznoliki in po eni strani zanimivi. Večina odgovorov je bilo povezanih z vraževerji, kot so čarovnije, slaba znamenja, zli duhovi itd. Nekateri so šli tako daleč, da so rekli, da je to Božje prekletstvo zaradi zlih dejanj nekaterih od njih. Vsi skupaj so čutili, da je Bog jezen nanje. Odgovori so nam razkrili, kako zelo je treba takšno ljudstvo katehizirati o okoljskih vprašanjih.

Po podatkih Razvojnega programa Združenih narodov (UNDP) je pravi razlog za te poplave v Ruandi, majhni, gorati afriški državi, ki nima izhoda na morje in jo pogosto imenujejo »dežela tisočerihi gričev«, da je ena najgostejše naseljenih držav v regiji. Vse več rodovitne zemlje erodira, poleg tega pa se njena kvaliteta slabša zaradi rastočega kmetijskega gospodarstva, ki zaposluje 65% prebivalstva. S tem se povečuje do-
vzetnost za podnebne pretrse.

Kako lahko v prihodnje ublažimo nevarnosti?

Tudi to vprašanje jim je br. Jean zastavil. Spet je večina ljudi odgovorila, da se morajo obrniti na Božje usmiljenje. Nekateri so predlagali, da bi šli o tem povprašat tradicionalne vedeževalce. To je bila priložnost za poučevanje ljudi o pravilnem odnosu in ukrepih, ki jih je treba sprejeti, da bi zmanjšali neposredno nevarnost prihodnjih kriz.

Leta 2021 je ruandski predsednik Paul Kagame obljubil, da bo še isto leto ukrepal glede ekstremnih vremenskih razmer.

»V Ruandi se spremembe podnebja že odražajo v nenavadno močnih padavinah in poplavam.« je dejal Kagame. Tako sta pogozdovanje in ohranjanje gozdov pomembna v boju proti hitri eroziji tal in zemeljskim plazovom, ki so posledica močnega deževja, in uničuje-

jo pridelke. Izguba pridelka zaradi močnega deževja bi lahko pomenila, da se bo v skupnostih pojavila lakota.

Poplave in zemeljski plazovi ne uničujejo le infrastrukture in biotske raznovrstnosti, ampak tudi močno erodirajo prst, ki je pogoj za pridelke. Ruanda vsako leto izgubi skoraj 600 milijonov ton zemlje zaradi hudega deževja, največ na pobočjih. Tisti, ki so bili prizadeti, potrebujejo nujno pomoč, da si znova zgradijo življenje, hkrati pa je potrebna dolgoročna rešitev na ravni države in celotne matere zemlje.

Br. Jean Eric Mutabazi, OFM
Provincialni animator za JPIC

Vir: Rwanda: Assistance to flood victims (ofm.org)

29. julij 2023

Razmišljanje br. Massima – julij 2023

Konec junija sem obiskal Provincio sv. Barbare v ZDA. Kar dobro sem spoznal brate, ki živijo v tej zelo bogati, večkulturni deželi, kjer živijo tudi revni in migranti, ki jih bratje zelo lepo sprejemajo in jim na različne načine služijo. Tega ne počnejo sami, ampak svojo karizmo in poslanstvo delijo s številnimi laiki.

Imel sem tudi priložnost natančneje pregledati pot, ki vodi v nastanek nove Province »Naše Gospe iz Guadalupa«, ki bo od 17. oktobra združevala pet od sedanjih sedmih provinc v Združenih državah Amerike. Bratje so se odločili za drugačno prihodnost, čeprav se niso sprijaznili z upadom poklicev ter izgubljenimi kraji in misijoni. Naš cilj je poživiti frančiškansko življenje v ZDA, hkrati pa prestrukturirati našo navzočnost. V tem smislu je takšna pot znamenje upanja za vse v našem redu. Modro razbiranje znamenj časa v luči vere v Kristusa, ki je umrl in vstal, nam omogoča, da prehajamo skozi dobre in razveseljujoče situacije, pa tudi tiste, ki lahko povzročijo krizo, v veri in z zmoglostjo vizije in odločitev.

Ta ista pot zadeva tudi druge enote reda in zastavlja se nam vprašanje, kako želimo živeti ta trenutek v naši zgodovini, ki je že doživela toliko preobrazb. Nekateri se bojimo, da bo na tej poti red zamrl na različnih področjih. Nekateri menijo, da bi se morali temu »upreti«, dokler se še lahko.

Ko pozorno in vdano gledam na te poti, bi rad vsem povedal, da se rojeva druga pot bivanja in poslanstva za nas manjše brate. Ni se dovolj za vsako ceno »ohranjati«, sicer pa tega ne zmoremo več. Kot manjši bratje in sestre moramo prispevati k novim načinom življenja in služenja našemu času. Zato potrebujemo »reformo«, globoko spremembo in ne le zunanjo spremembo.

Znova moramo odkriti, kako kot bratje in kontemplativni misijonarji živeti evangelij, z večjim navdušenjem in veseljem, ki ga lahko rodi le vera. Kako priti do tega? Nimam čarobne palice! Vprašati se moramo, ali si tega res želimo ali pa smo zadovoljni s trenutnim stanjem. Znova moramo razmisliti o tem, ali je izkustvo vere res tisto, kar nas žene, da bomo upali stopiti proti spreobrnjenju. Vsega tega ne moremo narediti sami, ampak v sinodalnem slogu, s poslušanjem Božje volje, v medsebojnem dialogu, v pozornem poslušanju laikov in številnih ljudi dobre volje.

To nas prosi generalni minister reda, Sveti Duh. Naj nam vlije svežino vere in pogum, da bomo negovali ta novi pogled.

Vir: The Point of Fra Massimo - July 2023 - Frati Francescani (ofm.org)

30. julij 2023

Pismo generalnega ministra za god sv. Klare 2023

Danes smo pozvani, da »ohranjamo« tiste bistvene sestavine karizme, ki združujejo in tudi tiste, v katerih se razlikujemo.

Drage sestre, naj vam Gospod da mir!

God naše matere sv. Klare letos praznujemo na osemsto obletnico Potrjenega vodila in Božiča v Grecciu. To je dragocena priložnost, da poudarimo tri točke: notranjo vez med Frančiškovim in Klarinim vodilom; skrivnost učlovečenja, ki nam danes pomaga poglobljati karizmo tudi po zaslugi revizije Konstitucij; obletnico Hvalnice Audite Poverelle, ki jo je Frančišek napisal skupaj s Hvalnico stvarstvu leta 1225.

Frančiškovo in Klarino vodilo

Frančiškovo in Klarino vodilo imata skupne korenine, ki se nanašajo na začetno »formulo vitae«, ki jo je Frančišek dal Klari in njenim prvim spremlje-

valkam nekje po njihovem prihodu v San Damiano, kot se Klara sama spominja v svoji Oporoki in ki jo je ohranja kot žareče jedro v svojem Vodilu v poglavju VI. Zato se Vodilo iz leta 1253 – sedemindvajset let po Frančiškovi smrti – vrača k »načinu življenja in obliki svete edinosti ter najvišjega uboštva, ki vam ga je vaš blaženi oče sv. Frančišek z govorno in pisano besedo izročil v spolnjevanje« [Vodilo sv. Klare (=KIVod), 16] ter ga hkrati izvirno razvija.

Osnova življenja sv. Klare »v sveti edinosti ter najvišjem uboštvu« je njen kontemplativni pogled na uboštvo Božjega Sina. To je živi evangelij, ki ga Klara izkusi, ko »izgubi svoje življenje« (Mt 10,39) v hoji za Kristusom in njegovo ubogo Materjo. Gre za korak na-

zaj glede samega sebe v odnosu do »daru« milosti, ki je pred nami in je, tako kot za Frančiška, »življenje v pokorščini ... spolnjevatvi sveti evangelij« (KIVod VI, 1,3).

Življenjski prostor za prejem te milosti je »dar« sester, v katerem ne več posameznik, ampak celotna skupnost doživlja tisto ljubezen, ki sporoča in povezuje od Boga rojene v enem samem življenju. Sad brez-pogojnega sprejemanja tega daru vseh sester, ki ne prihaja od nas, ampak od Boga, je treba ceniti in živeti, »da bi se ohranila edinost medsebojne ljubezni in miru« [KIVod IV, 22.]. Skupnost potem živi tisto skrivnost ljubezni v širšem okviru Cerkve, ki ostaja pečat in trajno jamstvo, da si prejetega daru ne prisvajamo.

Smo v središču tistega »Božjega navdih«, ki vodi poklicane, da »sprejmejo to življenje«, ki ni niz zapovedi in obnašanj. Evangelij je vodilo, ki tako Frančiška kot Klaro postavi na pot in daje novo obliko njunemu celotnemu življenju, zahvaljujoč »Gospodovemu Duhu in njegovi sveti dejavnosti« (Potrjeno vodilo 10,8; KIVod 10,9). On je tisti, ki spodbuja vedno novo pot, ki povezuje evangelij in življenje, Vodilo in vsakodnevne odločitve, velike in majhne.

Gospodov Duh je najmočnejša notranja vez med obema Vodiloma in to leto obletnic je odlična priložnost, da jo poglobimo.

Dar karizme, kot ga prejemamo in živimo danes

Frančišek želi v Grecciu na lastne oči videti stisko in revščino, v kateri se je rodil Božji Sin [Prvo življenje Tomaža Čelanskega 30,84], ki je za sv. Klaro postal pot [Oporoka svete Klare, 5.]. Božič v Grecciu nas po eni strani spominja na polno Jezusovo človeškost, po drugi strani pa z vso resnostjo na našo človeško in zgodovinsko razsežnost. Tukaj smo v srcu učlovečene duhovnosti, ki nam tudi pomaga inkulturirati našo vero in naše karizme. V Grecciu je Frančišek oznanil vero v jeziku ljudstva in ustvaril novo kulturo, v kateri se je vera učinkovito izražala.

Božična skrivnost, ki jo je Frančišek obhajal v Grecciu, vas lahko vodi v drugo fazo postopka revizije vaših konstitucij z naslovom Razmisli. Njegov namen je poglobiti karizmo v smislu utelešenja, ki bo pozorna na našo osebno, skupnostno in zgodovinsko resničnost. To je osrednja stopnja, zaradi katere je to potovanje revizije koristno. Danes, ko je vaš red razpršen po različnih celinah, sredi bogastva jezikov in izkustev, verjamem, da je ključnega pomena, da skupaj ponovno opišemo jedro vaše karizme. Ponovno odkrivanje našega izvora in njihovih virov, vključno z Vodilom in drugimi spisi Frančiška in Klare, nam je omogočilo, da smo v zadnjih 60 letih znova odkrivali karizmo, jo poglobljali in tako rastle.

Obenem se zavedamo, da je danes Klarina karizma v svetu dobrodošla in je razumljena na številne načine, od katerih je nobeden ne izrazi v celoti in enkrat za vselej. Karizma je dar Duha, ki ga sprejemamo na vedno nov način in stiku z življenjem in različnimi kulturami.

Danes smo pozvani, da »ohranimo« bistvo karizme, ki vse združuje. Smo v središču marijanskega varstva Besede (besed in zgodovine), ki je teološko jedro

forma vitae, ki ga je Frančišek dal Klari kot nadomestilo za to, kar je videl, da ona in njene prve sestre živijo.

To nas nekoliko straši, vendar je pomembno in nujno, da smo učenci v tem času: enotnost, ki izravnava, je nerealna, tako kot je raznolikost za vsako ceno, kajti namerno pomanjkanje skupnega jedra je škodljivo.

To je še posebej pomembno danes. Tvegamo namreč, da se posamezniki ali skupnosti odločajo glede nekaterih vidikov karizme glede na prepričanje, da niso več aktualni ali združljivi z našo miselnostjo ter to ali ono kulturo. Nevarno je tudi, da postanemo togi na drugih točkah in absolutiziramo sekundarne elemente. Takšna stališča srečujem med sestrami v svetu in zato vidim, kako je v procesu revizije konstitucij življenjskega pomena, da skupaj prepoznamo, kaj je bistvo karizme, in v tej luči skupaj vrstice prepoznamo in opredelimo, da bi jo lahko živeli v spremenjenih razmerah našega časa [prim. Perfectae caritatis 2.]. Še vedno se je treba naučiti ohraniti karizmo, dar, ki nas povezuje, ker si ga ne izmišljamo, in življenje, ki je vedno večplastno: če živimo dar, ki ga prejmemo v karizmi, ga bolje razumemo v današnjem svetu po razločevanju, ki ga izvajamo v treh korakih, ki so vam že znani:

- poslušanje Božje besede v Svetem pismu ter v osebni, skupnostni in družbeni življenju, poslušanje, oplemeniteno z neprekinjeno molitvijo v ozračju tišine in postopnega ponotranjenja;
- bratsko življenje, ki je prostor nenehnega spreobračanja, za ovrednotenje sprejetih odločitev na poti vedno bolj evangelijskega pogleda na življenje;
- prepoznavanje odločitev, ki jih je treba pogumno sprejemati v preprostem in skritem vsakdanjem življenju, pa tudi v najpomembnejših trenutkih, da bi evangelij prenesli v življenje. Zlasti danes je treba delati na inkulturaciji Klarine karizme: na svojih obiskih sester po vsem svetu sem videl več takšnih primerov, a pot je še dolga.

Vse to živite v prostovoljni in svobodni odločitvi, da ostajate v »omejenem« prostoru, tudi fizično, in se odrekate mreži odnosov in služb, ki jih zahteva tip apostolskega življenja. Ta paradoksalen in dragocen element izraža Klarino karizmo v njeni pripadnosti skromnemu in revnemu življenju ljubljenega Sina in njegove uboge Matere. V tem »omejenem« prostoru se učite poslušati, živeti v bratskem občestvu in se učite z novimi očmi videti resničnost, v katero smo potopljeni, prepoznati Božji mimohod v človeških odločitvah. Vse to postane nenehna priprošnja za svet, ki ga Bog noro ljubi.

Predlagam vam te bistvene elemente, za katere menim, da so ključnega pomena pri delu na Konstitucijah, da bi sledili stopinjam ubogega življenja Kristusa in njegove Matere v današnji Cerkvi, v skladu s tistim, kar Cerkev imenuje »celostno kontemplativno« življenje. To je življenje, ki ga zedinja poslušanje Božje besede v molitvi, da ostanemo pozorni, ko pričakujemo prihajajoče Kraljestvo in ga oznanjamo s ponižno močjo ljubezni, ki se predaja do konca. To je prerokba, ki jo potrebuje romarska Cerkev v svetu, da bi znova »pokazala« Božje obličje ljudem našega časa, ki hrenijo po njem.

Poslušajte, male ubožice, ki vas je poklical Gospod

Tretja točka, o kateri bi rad pisal, je priprava na obletnico nastanka pesmi, ki jo je napisal sv. Frančišek, »nekaj svetih besed s petjem za večjo tolažbo in rast ubogih klaris, ko je spoznal, kako zelo jih obremenuje njegova bolezen.« [Mirror of Perfection, 90.]

Frančišek je leta 1225, potem ko je med bivanjem v San Damianu napisal Sončno pesem, dal besede Audite poverelle Klari in ubogim sestram v San Damianu, ter vsem, ki so prišle za njimi.

Zelo vesel sem bil, ko sem izvedel, da se boste v izdajah vaše mednarodne revije v obdobju dveh let lahko poglabljale v pesem v celoti in po delih. Ta pobuda je prišla ob zelo primernem času.

Frančišek je pesem sestavil, potem ko je prejel stigme in prav v San Damianu, kjer je telesno zelo močno trpel in bil hkrati deležen zaupne tolažbe Duha, ki se je zdela kot sad sestrskeske molitve in naklonjenosti, ki sta ga dosegli skozi zidove samostana, ki so ga zdaj ločevali od njih.

Potem ko je Frančišek prejel stigme v La Verni, je Klara začela zboleovati. Morda je bila na skrivnosten način deležna tiste goreče ljubezni in žalosti, ki jo je skušal ubesediti v pesmi.

Zadnjim letom življenja Ubožca v družbi Klare in njenih sester lahko sledimo, od nastanka Vodila do Božiča v Grecciu, od prejema stigem do Sončne pesmi in Audite Poverelle, pesmi, ki nam govorita o Frančiškovi veliki noči in tudi o tem, kako je vse to zagotovo odzvanjalo v srcih Klare in njenih sester.

Audite, poverelle se začne s spominom na vaš klic (poklicane od Boga) v raznolikosti krajev in kultur, od koder prihajate (ki ste prišle iz mnogih krajev in pokrajin).

Velja vabilo, da vedno živimo v resnici, brez mrež [Tretje pismo Neži Praški, 15.], ki vežejo srce, da bi lahko živeli v poslušnosti ljubezni, ki je bistvo hoje za ubogim Kristusom.

Frančišek sestre znova povabi, naj skrbijo za svojo notranjost (Ne oziraj se na življenje zunaj sebe, kajti življenje Duha je boljše) za pravo življenje, ki je sposobno preudarka, to je v stalnem duhovnem razločevanju.

Zdi se, da slišimo odmev Frančiškovega telesnega trpljenja v vabilu, naj ohranimo mir, odmev blagrov, utrujenost zaradi bolezni. Na tej poti bo vsaka sestra okronana za kraljico v nebesih z Devico Marijo, podobno Cerkve.

Drage sestre, zaupal sem vam svoje razmišljanje, ko se pripravljate na Prehod naše matere sv. Klare in njenega rojstva za nebesa. Naj bo to priložnost, da se ponovno oklenemo zaveze, ki jo je Gospod sklenil z nami v Kristusu in nam jo potrdil z Vodilom; priložnost, da se zberemo ob bistvu karizme za naš čas in po vzoru Frančiška napišemo svojo hvalnico, tako kot jo je on v zanj težkem času, kajti čas, v katerem živimo, je tudi zahteven za nas.

Spominjajmo se drug drugega v slavljeni molitvi in priprošnjah ter ljubeče skrbimo drug za drugega z življenjem po evangeliju, resnično dragocenem biseru, ki nam ga je Gospod zaupal v Cerkvi za blagor sveta. Pošiljam vam serafinski blagoslov in vas pozdravljam z bratsko ljubeznijo.

**Assisi, 2. avgust 2023,
Praznik Porciunkule**

**Generalni minister, br. Massimo Fusarelli, OFM,
Vir: Minister General's Letter for the Solemnity of St Clare 2023 - Frati Francescani (ofm.org)**

4. avgust 2023

Srečanje generalnega ministra s prostovoljci JPIC in Gibanjem Laudato Si'

Svetovni dan mladih v Lizboni 2023

V nedeljo, 30. julija, je generalni minister, br. Massimo Fusarelli, prispel v Lizbono na srečanje s frančiškanskimi brati in mladimi iz gibanja Laudato Si' (MLS). Obe skupini sta se pripravljali na razvijanje programa celostne ekologije za SDM Lizbona 2023.

Že teden prej so se bratje in mladi srečevali v frančiškanski šoli Externato de la Luz v Portugalski frančiškanski provinci, kjer bodo preživeli še en teden. Skoraj devetdeset prostovoljcev se je vpisalo v ta program prek generalnega urada JPIC in MLS.

Nekaj ur po prihodu je br. Massimo vodil somaševanje. V homiliji je spomnil na veselje, ki ga rodi srečanje z Jezusom in ki ga bomo ob otoplitvi delili z drugimi mladimi. Dejal je, da mnogi od njih živijo v strahu in zaskrbljenosti glede podnebne prihodnosti planeta. »Kako lahko pojemo Laudato si, mi Signore v tako oskrunjeni deželi?« se je vprašal. Tisti, ki imajo v svojih rokah usodo teh narodov, in tudi mi, ki smo »poklicani h globokemu ekološkemu spreobrnjenju, moramo biti modri kot Salomon, da bi se naučili prebivati na tem svetu kot gostje in ne kot gospodarji, kot varuhi vrta in ne kot plenilci božjega zaklada in bisera,« je dejal br. Massimo in na koncu v imenu sv. Frančiška Asiškega vsem zaželel vesel svetovni dan mladih.

Po maši in kratkem odmoru je bilo v avditoriju šole srečanje, namenjeno bratskemu pogovoru z generalnim ministrom. Nekateri izmed navzočih so izrazili zaskrbljenost nad aktualnimi okoljskimi problemi in pomanjkanjem skrbi za skupni dom s strani kristjanov in politikov. Hkrati so izrazili željo po spremembah in tudi prepričanja, ki jih spremljajo v vsakdanjem življenju. Zastavljali so mu tudi vprašanja glede morebitnih pobud za spremembo miselnosti v smislu ekološkega spreobrnjenja.

Br. Massimo je z brati podelil nekaj izkušenj in dobrih praks, ki jih je srečal med brati, laiki in vladami med svojimi obiski petih celin. Spoznal je, da je tema celostne ekologije še vedno deležna velikega odpora v cerkvenih in frančiškanskih krogih. Dejal je, da je treba najti povezavo med krščansko vero in škodo, ki smo jo povzročili Božjemu stvarstvu. Skrivnost učlovečenja nam pomaga, da postajamo dojemljivi za to, ker Jezus nase prevzema skrb za človeštvo in naš skupni dom. Br. Massimo je brate povabil k sodelovanju in oznanjevanju v krajih, kjer živijo. Na koncu druženja je generalni minister vsakemu udeležencu podaril Antonov križ, sledilo pa je skupinsko fotografiranje.

Naslednji dan se je br. Massimo skupaj z drugimi generalnimi ministri Frančiškanskih redov udeležil Mednarodnega srečanja frančiškanske mladine (Yo-uFra).

**Br. Daniel Rodríguez Blanco, OFM
Direktor JPIC**

Vir: Meeting of the Minister General with the JPIC volunteers and the Laudato Si' Movement - Frati Francescani (ofm.org)

7. avgust 2023

Praznovanje 800. obletnice Vodila in Greccia v Velankanniju

OFS v Tamilnadu-Pondicherry (Indija)

Predstavniki bratstev OFS (okoli 3109 članov) iz Tamil Naduja in Pondicherryja, skupaj okoli 300 članov, so se zbrali v Velankanniju od 28. do 30. julija 2023, da bi proslavili obletnici Potrjenega vodila in božičnih jasluc v Grecciu. Poseben pomen tej priložnosti je dodal velik pomen Velankannija, ki je eno najbolj obiskanih marijanskih svetišč v Indiji, v katerem so frančiškanski misijonarji služili kot duhovniki od 1577 do 1889.

Med drugim so to priložnost počastili s svojo navzočnostjo br. Oliver Fernando OFS – nacionalni predsednik, Indija, br. Lawrence OFM-Cap provincialni minister, br. Antonysamy OFM-kap provincialni minister, br. Xavier Durairaj OFM, provincialni minister, skupaj s frančiškanskimi sestrami, vključno s s. Mario Philo, generalno prednico frančiških sester Bon Secours (FBS), s. Stello Balthazar, provincialko Marijinih misijonark (FMM), s. Camillo, provincialko Frančiškank Marijinega prikazanja (FSPM) in brati duhovnimi pomočniki (frančiškani, kapucini in minoriti) OFS.

Dnevi druženja so bili namenjeni praznovanju ter navdihovanju predstavnikov OFS z usposabljanjem, na katerem so jih spodbujali, da sprejmejo frančiškanskega duha, kot je prikazan v Vodilu iz leta 1223 in v jaslicah v Grecciu. Namen je bil znova poživiti njihova bratstva z navdušenjem in močjo ter domov odnesti spoznanja, ki so jih pridobili ob tej nepozabni priložnosti.

Bratje kapucini in frančiškani ter sestre frančiškanske družine so imeli pronicljive nagovore o različnih frančiškanskih temah. Med temi so bili Pomen Frančiškovega življenja v Cerkev, Frančiškov odnos do evangelija, Frančiškovi pogledi na ekologijo, Krepitev ranljivih s Frančiškovim zgledom prinašanja Kristusa, Sveta Klara Asiška in evharistija, Frančiškovo doživljanje božiča v Grecciu, Pomembni svetniki v frančiškanskem redu, Frančiškova vez z evharistijo, Sprejemanje evangelijskega življenja svetega Frančiška, Frančiškova duhovna pot v La Verni in Duhovnost sv. Frančiška.

Dnevi so bili polni zanimivih dejavnosti, vključno z razpravo o duhovni vzgoji družin – ali jo bolje vodijo moški ali ženske. Kviz o Vodilu sv. Frančiška in Konstitucijah OFS je dogodku dodal element vznemirljivosti in izmenjave znanja.

Evharistijo je obhajal duhovnik dr. George Antonysamy, nadškof Chennai-Mylapora. V pridigi je izrazil globoko občudovanje sv. Frančiška in obletnic, ki jih praznujemo. Navzoče člane Frančiškove družine je povabil, naj sprejmejo brezčasni duh sv. Frančiška, in poudaril, da so njegovi nauki aktualni tudi v današnjem času. Spodbudil jih je, naj vdihnejo čut za preno in življenjsko energijo v življenje krajevne Cerkve, njihovo izhodišče pa naj bodo krajevna bratstva OFS.

Rožnovenska procesija v toplem soju prižganih sveč od prireditvenega prostora do 350 let starega kipa sv. Frančiška Asiškega je bila izjemno ganljiva. Bila je iskren izraz hvaležnosti Božji previdnosti, ki se je kazala v neutrudnem prizadevanju frančiškanskih misijonarjev s Portugalske. Ti predani misijonarji so se posvetili prinašanju vesele vesti ljudem teh regij v šestnajstem in kasnejših stoletjih.

Med srečanjem se je zgodil še en izjemen dosežek, in sicer izid Zbornika v tamilščini z naslovom »Ver-gal« (Korenine). Frančiškanska družina iz Tamilnaduja in Pondicherryja pod vodstvom br. Divakarja, OFM-Cap, si je zadala zahtevno nalogo izdelave prevoda celotnega Zbornika v tamilščino. Te pobude so se lotili s plemenitim namenom razširjati bogastvo frančiškanskih virov v širšo javnost. Proces prevajanja je bil nedvomno naporen in je zahteval predanost in usklajena prizadevanja sodelujočih v ekipi. Njihova vztrajnost in predanost projektu sta pohvalna, ker jim je uspelo ta izjemni podvig uresničiti.

Srečanje v Velankanni-Tamilnadu je bil dogodek brez primere, prvič je bil namreč organiziran v takšnem obsegu. Br. Lawrence OFM Cap, br. Singarayar OFS, svetnik za regijo Tamilnadu, ter drugi predani bratje in sestre OFS so odigrali ključno vlogo pri usklajevanju dogodka z neomajno predanostjo. Zaradi njihovega truda je bilo praznovanje resnično nepozabno in plodno.

Ti dnevi občestva in duhovne obogatitve bodo ostali v ljubem spominu regije OFS Tamilnadu-Pondicherry, za vedno vtisnjeni kot mejnik v zgodovini njihovih bratstev. Uspešno izveden dogodek ni le okrepil njihovih vezi v Frančiškovi družini, ampak je tudi znova vzbudil navdušenje nad frančiškanskimi vrednotami v njihovih življenjih in življenjih skupnosti.

Vir: Celebrate 800 Anniversary of Rule 1223 and Greccio in Velankanni - Frati Francescani (ofm.org)

14. avgust 2023

Vnebovzetje v frančiškanskem izročilu

Br. Stefano Cecchin, OFM: teološki razlogi za vnebovzetje

Sledi besedilo, ki ga je napisal br. Stefano Cecchin OFM, predsednik Mednarodne papeške marijanske akademije, ki je pri Svetem sedežu odgovorna za spodbujanje in razvoj marioloških študij.

Praznik Marijinega vnebovzetja popelje frančiškane nazaj v cerkvico sv. Marije Angelske, zibelko reda, ki je že od začetka posvečena Marijinemu vnebovzetju. To dokazuje oltarna slika Ilarija iz Viterba, ki prikazuje »angela, ki daje Devici palmovo vejo« v trenutku, ko ji naznanja skorajšnjo smrt po apokrifnem evangeliju, ki se imenuje »Rimski prehod«. Sv. Bonaventura se spo-

minja Frančiškove pobožnosti do Marijinega vnebovzetja, ko piše: »Mater Gospoda Jezusa je obdal z neizrekljivo ljubeznijo, ker je zaslužna za to, da je Gospod veličastva postal naš brat in nam izprosila usmiljenje. Vanjo je nadvse zaupal, zato je bila njegova priprošnjica in priprošnjica njegovega ljudstva. V njeno čast se je z veliko pobožnostjo postil od praznika apostolov Petra in Pavla do praznika Marijinega vnebovzetja« (FF 1165). V času, ko so bili nekateri mnjenja, da praznik njenega spočetja in praznik njenega vnebovzetja nimata sveto-pisemske podlage, se je zdelo, da Frančišek o tem ne

dvomi. Od svojega serafinskega očeta so bratje podelovali to posebno pobožnost in se zavezali, da jo bodo širili, kot nas spomni apostolska konstitucija Munificentissimus Deus Pija XII. Omenja najpomembnejše frančiškanske učitelje, ki so jo spodbujali, kot so Anton Padovanski, Bonaventura in Bernardin Sienski. Slednji je »povzel in skrbno obdelal vse, kar so teologi srednjega veka povedali o skrivnosti Marijinega vnebovzetja, pri čemer se ni omejil na predstavitev glavnih razmišljanj, ki so jih predlagali že prejšnji učenjaki, ampak je dodal še druge«. Tako je po navdihu drugih velikih frančiških učiteljev, kot sta Matej iz Acquasparte in Ubertino iz Casale, preoblikoval teološke razloge za vnebovzetje v sedmih argumentih:

- 1) zaradi globoke povezanosti med materjo in sinom je morala po Kristusovem vstajenju vstati tudi Marija;
- 2) zaradi popolnega devišstva je Marija ob porodu ostala nedovzetna za posledice groba: evangelij namreč tudi uči, da je devišstvo znamenje prihodnjega vstajenja (prim. Lk 20,34-36);
- 3) zaradi zapovedi »spoštuj očeta in mater« je Kristus moral svojo mater častiti na zelo poseben način, ne le v življenju, ampak tudi po smrti;
- 4) Marija je bila edinstven in neponovljiv kraj učlovečenja Božjega Sina, »Devica, ki je postala Cerkev«, kraj, ki ga smrt ni mogla uničiti;
- 5) zaradi tega, ker je bila prva Kristusova učenka, popoln zgled učenke, ki mu zvesto sledi na vsakem koraku njegovega življenja, po evangelijskem odlomku: »Če kdo meni služi, naj hodi za menoj, in kjer sem jaz, tam bo tudi moj služabnik« (Jn 12,26), torej tudi ona »ne more biti drugje kot tam, kjer je Kristus«;
- 6) ker je Marija »Blažena« par excellence, polnost nebeške blaženosti zahteva edinost osebe, ki se uresničuje v zedinjenosti telesa z dušo, zato se je morala Marijina duša po njeni smrti ponovno združiti z njenim telesom, da bi uživala polnost blaženosti;
- 7) in nazadnje, v skladu z najodličnejšo frančiškansko teološko antropologijo, ki združuje moža in ženo, Jezusa in Marijo in jo je ponovno potrdil tudi sveti papež Janez Pavel II., je enakost spolov predvidevala, da bi moral celotno človeštvo, tj. tako moške kot ženske ozdraviti Kristus. In ker je vstajenje najvišje odrešenje, se je moralo razodeti tako v možu kot v ženi, v Jezusu in Mariji, da bi se odrešensko delo lahko dopolnilo v svoji polnosti in da bi bila tudi Marija priča vstajenja, da bi bilo v nebesih ne samo moško, ampak tudi žensko načelo, to je celotno človeštvo – »moškega in ženskega je ustvaril« (1 Mz 1, 26-27), da bi bila eno.

Tem argumentom je, kot poudarja Pij XII., Bernardin Sienski dodal še en dokaz. V Cerkvi so že od antike častili relikvije in grobove svetnikov. Za Marijo pa obstaja le prazen grob, kjer bo počivalo njeno telo. Kako je mogoče, da je Cerkev ljubosumno varovala grobove mučencev in svetnikov in pozabila grob Kraljice vseh svetnikov? Bernardin zaključí, da je odsotnost tega telesa znamenje, da ni več na zemlji, ampak v nebesih, kjer nadaljuje svoje poslanstvo naše Matere, Posrednice in Zagovornice.

Po razglasitvi dogme o brezmadežnem spočetju leta 1863 se je začelo asumpcionistično gibanje, h kateremu je prispeval toskanski pater Remigio Buselli z objavo, ki velja za prvo znanstveno razpravo o Marijinem vnebovzetju: Devica Marija živi v nebesih s telesom in dušo (Firence 1863). V tem delu avtor opominja celotno frančiškansko družino, naj nadaljuje svojo marijansko vlogo v Cerkvi z oznanjevanjem dogme Marijinega vnebovzetja kot dopolnitvijo dogme o Brezmadežnem spočetju.

Njegov poziv je bil slišan in sledile so študije in pobude, generalni definitorij pa je 26. julija 1946 ustanovil Commissio Marialis Franciscana, ki je bila letos ponovno ustanovljena na Pontificia Academia Mariana Internationalis (PAMI) na Antonianumu. Njen cilj je usklajevati province v marioloških študijah, ki so jih nato na poseben način spodbujali in usmerjali k razlogom za morebitno dogmatsko opredelitev Marijinega vnebovzetja. Arhiv PAMI vsebuje vse pobude, ki so jih sprejele različne province reda do razglasitve dogme. Dodati je treba še 7 frančiških kongresov o vnebovzetju, ki jih je organiziral br. Carlo Balic, po zaslugi katerega je bilo pripravljeno vse, kar je prepričalo papeža Pija XII., da je 1. novembra 1950 razglasil dogmo.

Dejstvo je, da sta bili obe marijanski dogmi, ki jima nekateri pravijo frančiškanski dogmi, razglašeni zaradi velikega truda celotne Frančiškanske družine. Marija vzeta v nebesa, znamenje zanesljivega upanja v končno usodo vseh, sije v svoji lepoti kot dokaz, da je res mogoče »živeti sveti evangelij«, kot ga je ona sama najprej živela. Ona je »Devica, ki je postala Cerkev«, ženska-dom (oikos), ki je sprejela, varovala in hranila Božjo Besedo, dosegla popolno skladnost z njo in nam postala zgled, kako živeti krščansko življenje. Ona je kraj, kot so učili frančiškanski učitelji, kjer je Bog sklenil mir s človeštvom. Samo njeno ime, »Marija«, ki pomeni »združitev neba in zemlje«, sije v ženi v knjigi Razodetja kot dosežek popolne in žareče harmonije z vsemi bitji. Ona je tista, ki je Jezusu dala telo iz zemlje, da bi bila zemlja povečana po združitvi z Bogom.

In ker je bil tudi Jezus z zemlje, je tudi on šel po poti smrti, da bi z vstajenjem odprl vrata, ki vodijo v neumrljivost. In tako kot Jezus je tudi Brezmadežno spočeta šla po tej poti, da bi v polnosti sledila svojemu Sinu, skozi smrt in vstajenje. Nazadnje ne smemo pozabiti, da je po izročilu sv. Frančišek na pročelje Porcijunkule zapisal: »To so vrata v večno življenje«. Da bi tudi sam zapustil ta svet, da bi v vsem sledil Kristusu, posnemal Jezusa, ki ni umrl sam na križu, ampak je bila ob njem njegova Mati. Zato se je Frančišek dal odpeljati k Mariji Angelski, da bi tudi on umrl z Gospodovo materjo.

In ne smemo pozabiti sv. Klare, ki jo je v trenutku smrti tolažila Devica, ki se ji je prikazala, se približala njenemu obrazu in pokazala, da ta bili tako popolnoma združeni, da ju ni bilo mogoče razločiti. Morda prav zato zdravamarijo, med frančiškani tako priljubljeno in razširjeno molitev, zaključimo z besedami: »Prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri«.

Vir: Assumption in the Franciscan Tradition - Frati Francescani (ofm.org)

18. avgust 2023

Irska in Velika Britanija sta postali ena provinca OFM

Br. Aidan McGrath postal provincialni minister

17. avgusta 2023 je bilo petdeset bratov iz Frančiškanske province Irske in Kustodije Brezmadežnega spočetja Blažene Device Marije v Veliki Britaniji, ki so se zbrali na kapitlju v Newryju na Irskem, priča vključitvi Kustodije Brezmadežnega spočetja Blažene Device Marije v Frančiškansko provinco Irske in potrditvi br. Aidana McGratha za provincialnega ministra.

»V želji, da bi obvarovali duha našega serafinskega očeta in da bi združili moči, ki jih je treba porabiti za dobro našega reda in celotne Cerkve, smo se ravnali v skladu s ciljem združitve Kustodije Brezmadežnega spočetja Blažene Device Marije v Veliki Britaniji v irsko provinco.« Tako je zapisano v dekretu o integraciji, ki ga je prebral generalni minister, br. Massimo Fusarelli, članom kapitlja.

Odlok navaja, da je s 17. avgustom 2023 britanska kustodija ukinjena in »bratje, ki so zakonito del omenjene kustodije, istega dne postanejo del irske province z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki so opisani v naši zakonodaji.«

Generalni minister, ki se je udeležil zadnjih dveh dni kapitlja, je dejanje integracije označil za prepoznavanje resničnosti in odpiranje upanju. »Po večletni poti se oba subjekta integrirata in skupaj stopita v prihodnost. Naj Gospod spremlja pot teh naših bratov v tako globoko spremenjeno Evropo, v kateri bomo vedeli, da je naše poslanstvo življenja in oznanjevanja evangelija v Frančiškovem slogu še vedno aktualno in potrebno.«

Poleg integracije je kapitelj potrdil tudi br. Aidana McGratha za provincialnega ministra in br. Davida Collinsa za provincialnega vikarja. Provincialni definitorij zdaj sestavljajo br. Patrick Lonsdale, br. Stephen O'Kane, br. Antony Jukes in br. Damian Casey.

Kapitlju je predsedoval generalni vizitator, br. Wim Pot, iz Province svetih mučencev iz Gorkuma na Nizozemskem.

Vir: Ireland and Great Britain become one OFM Province - Frati Francescani

IZ PROVINCIALATA

Dragi bratje!

Z veseljem sporočam, da se je preteklo sredo v frančiškanskem samostanu v Trentu (Fondazione Biblioteca San Bernardino) uspešno odvila restitucija knjižnega zvezka, ki vsebuje štiri post-inkunabule in eno inkunabulo. V delegaciji z gvardijanom, p. Nikom Žvokljem, in knjižničarko, gospo Mirjam Brecelj, smo ga vrnili na svoje izvirno mesto, tj. Škrabčevo knjižnico samostana Kostanjevica pri Novi Gorici.

Zvezek, ki je doslej veljal za izgubljenega, je bil nedavno odkrit s pomočjo uglednih italijanskih kolegov, ki pripravljajo katalog goriških inkunabul. Spada v kvoto knjig, ki so jih tridentinski frančiškani s Kostanjevice odnesli leta 1947, a med restitucijo leta 1962 ni bil vrnjen. Med štirimi cinquecentinami najdemo dve poglavji Plinijeve Naturalis historiae, komentar istega dela avtorja Jakoba Milichia ter delo o filozofskih in astronomskih pojavih avtorja Janeza Hirsauigiensisa.

Na dnu zvezka - zato tudi doslej ni bila odkrita - se nahaja inkunabula, izjemno pomembno in lepo kolorirana izdaja dela De sphaera mundi, astronomskega priročnika, ki ga je napisal Janez de Sacrobosco, 4. izdaja iz leta 1488. Zvezek lepo ilustrira presenetljivo bogato intelektualno širino bratov tedanjega časa.

Po pridobljenih soglasjih vodstva severnoitalijanske Province, trentinske Soprintendenze per i beni culturali - prisoten je bil tudi njen generalni direktor dott. Franco Marzatico -, padovanske univerzitetne knjižnice ter rimskega Ministrstva za kulturo smo v sredo v Trentu zvezek prevzeli in ga vrnili na Kosta-njevico, kjer je kot triintrideseta enota dopolnil zbirko inkunabul.

Veseli smo tega izvrstnega čezmejnega sodelovanja, ki kaže na otoplitev odnosov in, upajmo, tudi plodno sodelovanje v prihodnje.

Prisrčen pozdrav,

fr. Jan Dominik Bogataj, provincialni knjižničar
„χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη“ (Gal 1,3)

6. do 9. julij 2023

Romanje v Assisi

Pod duhovnim vodstvom patrov Marjana Čudna in Janeza Pape

Romanje – potovanje v oddaljen, neznan kraj z namenom iskanja sebe in višjega smisla življenja ob doživeti izkušnji. Pripelje lahko do osebnih sprememb, ki jo romar živi dalje v svojem vsakdanjem življenju (vir Wikipedija, prevod iz angleščine: slovenska razlaga je bolj suhoparna in sicer -božja pot). Tudi poglobljanje odnosa z Bogom po zgledu svetnikov.

Življenje se večkrat zdi težko in križ pretežak za našo dušo, duha in telo. Tako se je zdelo tudi meni, ko si je najstarejša hči Klara (ime je dobila po Klari Asiški) pred meseci ob nesreči zdrobila komolec. Splet okoliščin (ali pa božja volja) me je pripeljal do odločitve, da je čas za moje romanje v Assisi. Klara je sicer ostala doma in opravljala zamujene izpite, zato je šla namesto nje z menoj njena mlajša sestra Julija. Ko se nama je na poti pridružila še ena romarka s svojo življenjsko zgodbo, je moj križ ob njenem kmalu postal manjši in ne več tako težak. Pa je bilo pred nami še 3 dni spoznavanja drugih življenjskih zgodb, iskanja sebe, višjega smisla življenja in poglobljanja vere.

Na gori La Verna prvič zaslutim Frančiškovo neizmerno predanost Bogu in njegovo željo, da bi se v vsem čim bolj približal Jezusu, tudi v trpljenju. Procesijska, ki se odpravi iz cerkve proti kraju, kjer je prejel stigme Jezusovih ran, se tam odvija že 600 let prav vsak dan. Za frančiškoviimi brati, ki prepevajo, stopamo romarji, ki jim odgovarjamo z odpevom. Ob freskah iz Frančiškovega življenja se zdi Frančiškov čas čisto blizu in Frančišek skoraj prisoten.

Naslednje jutro v Assisiju romanje tistega dne pričnemo s sveto mašo, katere del je tudi obnovitev zakonskih zaobljub. Škoda, ker mojega Marka ni z menoj. V meni zaživi spomin na dan najinih zaobljub pred 23.leti v cerkvi svetega Primoža in Felicijana. "V sreči in nesreči, v bolezni in zdravju." Zdi se samo po sebi umevno. Pa ni! Niti za tiste, ki smo sklenili zakonsko zvezo pred Bogom. Še nekaj, za kar sem lahko hvaležna v življenju. Tudi v zakonski zvezi je potrebno, da Bog kdaj koga dvigne v naročje in ga nosi, včasih kar oba hkrati, moža in ženo.

MESTO ASSISI

Bazilika svete Klare Asiške. Dekle, ki je sledilo Frančišku in ustanovilo najstrožji redovniški red za dekleta. Umrla je samo 2 dni po tistem, ko ji je papež Inocenc IV. osebno prinesel potrditev njenega strogega redovnega vodila klaris. Redovnice, ki so se od-

rekle vsemu posvetnemu, živijo v popolnem uboštvi, v služenju drugim in molitvi k Bogu zase in za druge. Verjamem v moč molitve? Kadar je res težko, je molitev gotovo tista rešilna bilka, ki me obdrži na gladini. Ko pa življenje teče gladko, mimogrede pozabim na ta "pogovor z Bogom."

Tudi blaženi Carlo Acutis, čigar telo leži v eni od manjših cerkva v mestu, je veliko molil. Jezusa je molil s preprostimi besedami. Tudi preprosta molitev ima veliko moč. In v težkih trenutkih kaj več kot preprostih misli, prošenj in zahvale niti ne zmorem.

Cerkev svetega Damijana, kjer se v zidovih še vedno skrivajo kamni, ki jih je sveti Frančišek z lastnimi rokami postavljajal drug na drugega, je bila prvo zatočišče klaris in tudi kraj smrti svete Klare. To je tudi kraj, kjer je sveti Frančišek spisal čudovito hvalnico Sončvo pesem. A ni je spisal v trenutku brezskrbnosti in sreče, temveč v bolečinah in skoraj slep. Zdi se, da je svetemu Frančišku tudi bolečina prinašala blaženost in zanos. Zmorem biti hvaležna, ko me teža življenja in bolečina pritiskata k tlom? Zmorem v najgloblji bolečini hvaležnost, pa čeprav za najbolj preproste reči kot je npr. žvrgolenje ptice? Pa vendar, ravno ta hvaležnost v težkih trenutkih dviga križ z ramen, čeprav se tega težko zavedam.

Romanje tistega dne zaključimo v baziliki svetega Frančiška, kjer so shranjeni njegovi smrtni ostanki in relikvije. Freske v zgornji od treh cerkva prikazujejo njegovo življenje polno preizkušenj, ki jih je kljub ponižanju in bolečini sprejemal s hvaležnostjo. Sem jaz hvaležna za življenjske preizkušnje ali postavljam vedno znova vprašanje: "Zakaj? Zakaj jaz?"

FRANČIŠKOV ODMIK, ROMANJE IN PRVE JASLICE

Samostan Eremo delle Carceri, nekoliko odmaknjen od mesta, je kraj, kamor se je sveti Frančišek umaknil v mir, molitev. Frančišek se je večkrat umaknil pred svetom. Kadar je človek sam s seboj tudi lažje sliši Boga. Tudi jaz kdaj rabim umik, da začutim notranji mir, da lahko slišim misli, ki jih drugače preglasi hrup današnjega življenja. Si znam vzeti ta mir? Frančišku je bil blizu Bog v stvarstvu in na srečo je to isto stvarstvo tudi nam še vedno na voljo. Z lahkoto si predstavljam, kako je Frančišek, ko je pisal Sončno pesem, kljub bolečinam in težavam z vidom podoživljal romanja po gričih nad Assisijem. Še meni zapoje duša, ko se ustavimo na vrhu makedamske ceste in s pogledom objamem neskončne travnike, mesto Assisi ter gričke na obzorju.

Ob romarskem kosilu na travniku ob odmaknjeni vasici Collepino steče beseda med nami, romarji. Zavem se, da smo ustvarjeni, da živimo v skupnostih. Tudi sveti Frančišek je imel skupnost bratov.

Ko v še vedno vročem popoldanskem soncu prispemo v Greccio, je pot po stopnicah proti votlini, kjer je Frančišek postavil prve jaslice, verjetno čisto nasprotje tiste daljne zime leta 1223. Žive jaslice so samo še en dokaz, kako živo je Frančišek doživljal Boga. Pa jaz? Kako živ je moj Bog?

PORCIJUNKULA

Tudi zadnje romarsko jutro me prevzame s sveto mašo pod milim nebom. Nazadnje poromamo še do miniaturne Porcijunkule, svetemu Frančišku najljubše cerkve, v njegovih časih obdane s polji in gozdom. Tu

je veliko molil, prejel božje razsvetljenje, naj popravi božjo cerkev in leta 1209 ustanovil Red malih bratov. Tretjega oktobra 1226 je ob sončnem zahodu umrl v njeni bližini. In želel je umreti na golih tleh, brez obleke, popolnoma božji.

Kako božji smo lahko danes, ko nas veže toliko materialnih stvari? Se zmorem zavoljo Boga odreči posvetnim stvarim? Sveti Frančišek in sveta Klara sta nam vzor. Njuno življensko vodilo je bilo tudi služiti drugim. Kaj pa je moja pot? Kakšen je božji načrt zame? Gotovo ga lahko izpolnjujem s tem, da sem dobra do drugih. In to vsak dan. Tudi takrat, ko mi življenje stiska k tlom. In s hvaležnostjo za tiste preizkušnje, ki bodo postavljene predme. Kadar mi bo res težko, se bom spomnila svetega Frančiška in svete Klare v njunem skromnem življenju, ponižnosti in vendar pogumnem izpolnjevanju tega, v kar sta verjela, da je njuna božja pot. Njima je na njuni poti pomagala molitev. Tudi meni lahko. Želim si, da bi se nekoč še vrnila v "njune" kraje, najraje z mojim Markom in da bova takrat skupaj prehodila kakšno pot, po kateri je stopal sveti Frančišek.

Petra Mihalek Novak

BIRMANKI V ASSIJU

Na to romanje v Assisi sva se odpravili s svojima birmanskima botrama za birmansko darilo. Zagotovo se nama bodo v spomin vtisnile znamenitosti romanja po Assisi-ju in njegovi razgibani okolici.

Vsaka znamenitost je bila razložena z preprostostjo in globino ter začinjena z humorjem in anekdotami za boljšo voljo. Zapomnile si bova, da si nisva ogledovali frančiškovega peteršilja, temveč njegovo baziliko, pa da obstaja več redov - frančiškani, minoriiti in kapucini ter še četrti red, ki ga sestavljajo poročni ali samski moški in ženske, ki ne živijo v samostanu vendar v svetu kjer živijo po zgledu svetega Frančiška Assiškega.

Klara Krnc in Andreja Petaros

Obisk samostanov severozahodne Hrvaške

V dneih 7.–9. 8. smo novinci, provincial p. Marjan in naši hrvaški magistri obiskali samostane na severozahodnem Hrvaškem. Glede na to da smo z noviciatom prejšnje leto na srečanju novincev videli že veliko slovenskih samostanov, se je spodobilo, da obiščemo še hrvaške. Hkrati pa so mnogi od samostanov, ki smo jih obiskali, v zgodovini pripadali naši Provinciji sv. Križa.

Magister p. Ivan, ki je romanje organiziral, nas je najprej odpeljal v Virovitico, kjer se mnenju mnogih nahaja najlepša cerkev Zagrebske province in sicer posvečena sv. Roku. Zatem smo se napotili v Međimurje, ki leži med rekama Dravo in Muro. Tam smo najprej obiskali svetišče Ludbreg, mesto nam najbližjega evharističnega čudeža. Končno smo zvečer prispeli v Čakovec, kjer smo tudi dvakrat prenočili.

Naslednjega dne nas je pot najprej vodila preko meje v Slovenijo, na Svete gore nad Bistrico ob Sotli. Svete gore, ki ležijo blizu hrvaške meje, so pomembno marijansko svetišče za okoliško Slovenijo in Hrvaško.

Ob povratku so nas s kosilom pogostili s kosilom v samostanu v Klancu in s pecivom v magistrovem rojstnem kraju, Deseniču. Poleg obiska slovenske romarske poti, pa smo se priporočili Materi Božji še na Trškem Vrh pri Krapini. Dan se je zaključil s prijaznim sprejemom v samostanu v Krapini in z vrnitvijo v Čakovec.

Zadnjega dne smo obiskali hrvaške brate v Varaždinu, v samostanu, ki je med drugim namenjen tudi starejšim in bolnim frančiškanom. Ob povratku pa smo se ustavili še v Jastrebarskem – Jaski, skromnem samostanu z bogato zgodovino, in v rodni župniji bl. Alojzija Stepinca. Utrujeni od številnih ogledov, a napolnjeni z lepimi izkušnjami in zgodbami iz zgodovine v nekdanjih naših – slovenskih – in danes sosednjih – hrvaških – samostanov smo se vrnili na Trsat, kje se pripravljamo na prve zaobljube.

br. Filip Mlinar

Prve začasne obljube br. Andraža in br. Filipa

Ob koncu noviciata, leta preizkušnje, sta na prelepo sobotno popoldne v svetišču Trsatske Matere Božje svoje prve redovne zaobljube izpovedala br. Andraž Gorenc iz Župnije Ljubljana-Vič in br. Filip Mlinar iz Župnije Horjul. Skupaj z njim je zaobljube izpovedal še tretji novinec iz te generacije, fr. Ivan Fičković iz Župnije Požega za Hrvaško frančiškansko provinco sv. Cirila in Metoda. Zaobljublencema želimo veliko vztrajnosti na poti redovnega življenja!

br. Jan Dominik Bogataj

Obnovitev začasnih zaobljub br. Domna Iljaša

Po poteku prvega leta začasnih zaobljub je br. Domen Iljaš v provincialove roke ponovno izpovedal redovne zaobljube za eno leto. Obredu, ki je v skromnosti in zasebnosti molitvenega kora ljubljanskega samostana potekal v petek, 25. 8. 2023, je prisostvovala samostanska družina, pridružil pa se je tudi letošnji novomašnik iz domače župnije br. Domna (Ljubljana-Koseze), g. Blaž Zorko. Zaobljublencu želimo veliko študijskih uspehov in gorečnosti v hoji za Gospodom!

br. Jan Dominik Bogataj

Z Brezij

Slovensko narodno svetišče je vsak dan oblegano. Stavek, ki pove vse, še posebej pa to, da se turisti, predvsem pa romarji, radi odpravijo na Brezje k Mariji: z avtobusi, avti, kolesi ali motorji, veliko pa tudi peš. Največ romarjev pa je seveda za vikend, ko imamo po navadi večje romarske maše pod šotorom. Bog nam je po julijemskem in avgustovskem, z neurji zaznamovanem vremenu, podaril čudovito vreme v drugi polovici avgusta in prvi septembra, zato je bilo obiskovalcev narodnega svetišča Marije Pomagaj resnično veliko. Že od konca pomladi imamo poodran zvonik cerkve, ki bo na jesen dobil novo podobo. Skrbni rektor dr. p. Robert Bahčič skrbi, da bo zvonik resnično temeljito prenovljen. Zato je situacijo predstavil tudi nadškofiji Ljubljana, ki se je strinjala s temeljito prenovo.

OBNOVA ZVONIKA

V letošnjem letu, 2023, smo hoteli popraviti zvonik, »simse«, uro, očistiti kamen in ga zaščititi ter pogledati kritino, ker se nam je zdelo, da verjetno kje zamaka. O tem smo govorili z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Kranj, ki delo tudi spremlja. V pogovoru smo tudi z ekonomom ljubljanske nadškofije Ljubljana, z gospodom Blažem Gregorcem.

Ko je klepar odstranil pločevino in deske v kapu strehe zvonika, so bile vidne posledice zamakanja.

Na več mestih so vertikalni špirovci v spodnjem delu – pri stiku s horizontalno lego – strohnjeni.

Prav tako so na zidu strohnjene horizontalne lege. Po čiščenju kapnega venca zidu smo ugotovili, da so kapne lege na spojih z ostalim ostrešjem strohnjene. Z vrtanjem skozi zazidane kapne lege smo ugotovili, da je samo nekaj cm zgornje plasti trdne (cca 4 cm), ostalo pa je popolnoma strohnjeno. Tako stanje ostrešja pa že postavlja pod vprašaj njegovo stabilnost. Za zagotovitev statične stabilnosti ostrešja je potrebno odstraniti kapne lege in vmesni zid. Na tem mestu se izvede armirano-betonska vez po celi debelini zidu, ki se zasidra v zid. Leseno ostrešje – horizontalne lege in vertikalni špirovci – se ustrezno zasidrajo v armirano betonsko vez. Poleg omenjenega bo potrebno zamenjati preperle »remenate«.

Ko je izvajalec del pričel z odstranjevanjem strohnjenih kapnih leg, je moral odstraniti tudi del zidu, s katerim so bile zazidane kapne lege in nosilne horizontalne lege ter vertikalni stebri. Nosilne lesene grede in stebri so bili na ležišču in spoju strohnjeni. Glede na tako stanje nosilnega ostrešja se ne more izvesti kvalitetna sanacija obstoječega ostrešja, zato smo se odločili za izvedbo novega ostrešja. Staro ostrešje se v celoti odstrani in se na izvedeno armirano betonsko horizontalno vez postavi novo ostrešje z ustreznimi sidri.

Glede na vse to smo se skupaj z ekonomom Blažem in stroko odločili, da je potrebno vse zamenjati, če želimo obnovo narediti strokovno in dolgoročno.

Vse dobro,
p. Robert Bahčič, rektor

ROMANJA IN SLOVESNOSTI

Večina organiziranih romarjev je napovedana, veliko pa jih pride tudi mimo povpraševanja in rezervacij. Spletna stran Novice v letu 2023 - Marija Pomagaj Brezje, ki jo ureja Romarski urad in za njega direktorica dr. Andreja Eržen Firšt, romanja in tudi druge dogodke skrbno zabeleži. Bratje smo Romarskemu uradu hvaležni.

Katera so bila večja romanja in dogodki od konca junija do 15. septembra 2023?

V soboto, 24. junija, smo imeli dve veji romarjev. Najprej so peš priromali mladi. »Romanje je način molitve.« Od Šentvida do Brezj, od svetega Vida do Marije Pomagaj, so ponoči romali mladi. Z zahvalo za preteklo šolsko, študijsko leto ter priprošnjo za naprej. Potem pa je prišlo več kot 3.500 bolnih, invalidov in ostarelih. 55. romanje, pod naslovom »Prepusti se njegovi besedi« je vodil novomeški škof msgr. dr. Andrej Saje.

V tednu, ko je umrl p. Tomaž (26.6.2023), so na Brezjah obhajali mašniški jubilej trije sobratje. In sicer na praznik apostolov svetega Petra in svetega Pavla (29.6.) so se s slovesno sveto mašo zahvalili za stanovitnost treh duhovnikov, ki službujejo pri Mariji Pomagaj in letos obhajajo jubileje mašništva: 20-letnico p. Tadeja Ingliča, 25-letnico p. Krizostoma Komarja ter 30-letnico p. Roberta Bahčiča. Somaševanje ob 11.30 je v baziliki Marije Pomagaj vodil provincial p. Marjan Čuden. Ob jubilarjih je somaševal tudi g. Pavle Juhant, ki je ta dan godoval. Na slovesnosti so bile poleg najožjih družinskih članov prisotne vse tri mame slavljencev. P. Milan Kadunc, župnik v Mošnjah, pa je ta dan obhajal 45 let mašništva. Naj vsem jubilarantom Marija Pomagaj izprosi zdravja in vztrajnosti do konca.

2. julija je bila nedelja Slovencev po svetu; sveto mašo ob 10. uri je vodil ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik.

V soboto, 22. julija, je bilo romanje družin Aninega sklada. Anin sklad si že 25 let prizadeva pomagati družinam z več otroki pri premagovanju težav. Mesečno z denarno pomočjo priskočimo na pomoč približno 55 družinam. Družinam sicer ustanova pomaga na različne načine, kot so svetovanja, urejanje zadev s področja socialno-varstvenih pravic in podobno. V ustanovo je v celoti vključenih nekaj več kot 150 družin, ustanova si želi, da bi se jih vključilo še več. Ustanovo trenutno podpira 300 donatorjev, ki pa darujejo vsak po svojih močeh: mesečno, dvomesečno, trimesečno ali pa samo letno.

V nedeljo 23. julija so k Mariji Pomagaj priromali zakonski pari, ki praznujejo jubileje poroke. Pare, ki so praznovali od 10. do 70. obletnice, je blagoslovil mari-borski nadškof Alojzij Cvikel.

Zelo so se »prijela« romanja rakavih bolnikov in njihovih svojcev vsak drugi petek v mesecu. Bazilika se pri sv. maši ob 19h vedno napolni; več je tudi spovedi in po maši imajo vsi možnost počastiti relikvije sv. Leopolda Mandiča, ki je zavetnik rakavih bolnikov.

Na nedeljo 13. avgusta so bili pri 10. maši prisotni zanimivi romarji. Po treh dneh so peš priromali romarji iz Žužemberka, pod vodstvom župana g. Jožeta Papeža. P. Robert jim je v zahvalo in spomin na jubilejno, 15. romanje, poklonil koledar Marije Pomagaj za leto 2024. Da si bodo vanj lahko vpisali datum romanja za naslednje leto. Zvečer, 13. 8. so imeli tradicionalno procesijo z Marijino podobo Romi, ki so prišli iz cele Slovenije; bilo jih je preko 200. Nagovoril jih je generalni vikar novomeške škofije g. Peter Kokotec, ki se s pastoralno Romov ukvarja že več let.

Vigilija praznika Marijinega vnebovzetja, 14. 8., je vsako leto zaznamovana s slovesno sv. mašo, ki jo je tokrat vodil p. Krizostom Komar; po maši je sledila tradicionalna procesija po vasi Brezje s podobo Marije Pomagaj.

Na Marijin največji praznik, 15. 8., priroma na Brezje največ ljudi. Takole so zapisali na spletni strani mari.si: »Veliki šmaren, praznik Marijinega vnebovzetja, je zagotovo eden bolj priljubljenih Marijinih praznikov. Je praznik upanja, saj je Marija, žena, mati, dosegla Božjo slavo. Praznovanje Marijinega vnebovzetja nas želi spomniti tudi na to, da sta v življenju pomembni tako materialna kot duhovna sestavina, tako zemeljsko kot večno. K Mariji Pomagaj so skozi ves dan prihajali številni romarji, v največjem številu so se udeležili slovesne svete maše, ki jo je ob 10. uri na trgu pred baziliko Marije Pomagaj daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Preko 4000 romarjev je napolnilo trg pred baziliko, park ob njem ter okolico.« Na razpolago je bilo 6 spovednikov za sveto spoved.

V soboto, 2. septembra, je bilo na Brezjah posebno srečanje, oziroma romanje. Zakaj? Popoldne, ob 12h s sv. mašo, je pri Mariji Pomagaj potekalo vseslovensko romanje gibanja Vera in Luč, ob njihovi 40. obletnici delovanja v Sloveniji. Slovesno somaševanje je vodil ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik. Romanja se je udeležilo okoli 40 skupin iz cele Slovenije, vsega skupaj preko 700 'lučkarjev'.

Angelska nedelja, prva v mesecu septembru, letos 3. 9., je pri maši ob 10h zbrala veliko množico vernikov od vsepovsod. Slovesno somaševanje ob 116. obletnici kronanja Marije Pomagaj, Kraljice Slovencev, na trgu pred baziliko Marije Pomagaj, je vodil ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik. Popoldne ob 15h pa je bila molitvena ura za nove duhovne poklice in ob 16h sv. maša, ki jo je daroval provincial p. Marjan

Čuden. Ob njem so somaševali: p. Krizostom Komar, p. Vid Lisjak, p. Ambrož Mušič, p. Pepi Lebreht, p. Ciril Božič ter p. Milan Kadunc. Že nekaj let je ta dan romanje molivcev Živega Rožnega Venca, ki se pridružijo molitveni uri in sveti maši romarjev iz frančiškanskih župnij.

Tudi na Marijin rojstni dan, 8. septembra, je na Brezje priromalo zelo veliko romarjev; pri sveti maši ob 10h jih je nagovoril murskosoboški škof dr. Peter Štumpf, ki je med drugim v pridi dejal: "V teh težkih in negotovih časih nam Marijino rojstvo sporoča, da ni nič slučajno, kar se dogaja z nami. Pomembne so vse odločitve, ki jih sprejemamo in vsa dejanja, za katera se odločamo. Marija je vse odločitve sprejemala zaradi vere. Ni imela privilegijev božjega materinstva. Najbrž si jih ni niti želela. Verovala je, da Bog vodi njene poti, ki so bile na hipe težke in zapletene. Te poti so se končno sklenile z njenim povečanjem z dušo in telesom v nebesih."

Kot ste lahko videli, od julija do oktobra poteka po TV 1 ob nedeljah neposreden prenos sv. maše ob 10. uri.

BRATSKO ŽIVLJENJE V SKUPNOSTI

Od izida zadnjih Poročil je na Brezjah umrl p. Tomaž Menart; več o pogrebu je zapisano v rubriki Naši rajni. Drugače so kar 4 bratje konec meseca junija obhajali mašniški jubilej (20, 25, 30 in 45); več je bilo zapisano zgoraj. Najstarejši »pater na Balkanu« ali bolj točno v Južno slovanski frančiškani konferenci p. Polikarp Brolih, ki je na Brezjah že 16 let, pogumno pričakuje svoj 100. rojstni dan, ki ga bo obhajal letos, 5. 12.; manjkata mu torej še 2 meseca. P. Krizostom je obhajal v nedeljo, 9. 7. srebrni mašniški jubilej v župniji nove maše v Nazarjah v krogu svojim domačim in sorodnikom ter številnih prijateljev in znancev iz vseh postojank, kjer je deloval. Bratje se tako s številnimi pridnimi sodelavci in sodelavkami trudimo biti na voljo romarjem, ki jih resnično ni malo. Poleg tega pa so še druge skrbi, povezane z osrednjim marijanskim romarskim svetiščem v Sloveniji.

Dobrodošli pri Mariji Pomagaj na Brezjah.
Zbral, povzel in zapisal p. Krizostom
Fotografije: foto arhiv spletna stran marija.si

<https://franciskani-kamnik.si>

Frančiškanski samostan Kamnik

POPLAVE, UJME, SOLIDARNOST

Priznati moram, da je v našem kamniškem koncu vse leto kar živahno dogajanje. Mesto Kamnik je majhno, a polno zgodovine in kulture, zadnje tedne pa v ospredju še tudi zaradi neurij in poplav, ki smo jih bili deležni v začetku avgusta 2023. Pri nas, v našem samostanu sicer nismo utrpeli kakšne večje škode. Voda nam je sicer dobesedno drla kot potok po delu vrta, a so jo odtoki dobro požirali. Vihar je odtrgal železna vrata vhoda na vrt in razbil eno okno, drugega pa vrgel s tečajev. To pa je tudi vse. Smo pa bili kar nekaj dni brez vode. Dobra šola, da se človek zave, kakšna dobrina je vodovod, da odpreš pipo in voda priteče, ... da splakneš WC školjko; kako zelo se zmanjša uporaba vode, ko jo moraš nositi iz bližnjega vodnjaka ali cisterne ter jo prekuhavati!...

Narasla reka Kamniška Bistrica je drla, odnašala drevesa, spodkopavala svoje bregove in si utirala nove struge, podirala mostove, tudi Plečnikovega v Zgornjih Stranjah. Pa je tam že postavljen začasni montažni most, ki so ga odprli 7. septembra. **(Foto 1).** Po naročilu slovenskih škofov smo v nedeljo, 13. avgusta 2023, pri vseh svetih mašah v Sloveniji imeli nabirko za pomoč prizadetim v poplavah. Kljub temu, da je bil marsikdo tudi v naši sredi prizadet, smo v naši samostanski cerkvi zbrali zares velikodušen dar, 4.675,00 EUR, in v kamniški župnijski cerkvi na Šutni 3.317,15 EUR.

IZ AVSTRALIJE sem 22. avgusta 2023 prejel po elektronski pošti naslednje sporočilo:

Dragi pater Ciril!

Tukaj nas je pretresla novica o veliki škodi, ki so jo rojaki v domovini utrpeli ob zadnjih poplavah. Tudi v Kamniku je voda naredila veliko škode. Moj nečak Boštjan Bohinc v Zg. Brniku 144 je tudi imel poplavljen hišo in izgubil avto v poplavi. Zato smo tukaj v Kraljičini deželi sklenili, da bi jim radi pomagali. Društvo Planinka je pripravljeno darovati v prvi fazi 20.000,00 avstralskih dolarjev za pomoč žrtvam poplav in nato še 30.000,00; skupaj torej 50.000,00 avstralskih dolarjev. Predsednik Tone Brožič mi je zagotovil, da bi radi to pomoč storili preko Vas, ki ste najbolj seznanjeni o tej katastrofi. Zato Vas naprošam, da se povežete preko Miriam Klemen, ki je sedaj v odboru blagajničarka...

Upam, da Vam bo uspelo najti prave poti, da se pomagajo žrtvam te velike katastrofe.

*Prosim Vas za čimprejšnji odgovor.
Lep pozdrav, Mirko Cuderman*

Sedaj smo s pomočjo raznih odgovornih ljudi že našli nekaj družin, ki so utrpeli veliko škodo, da jim s temi darovi neposredno pomagamo.

NEKAJ IZ KRONIKE DOGAJANJ V KAMNIKU

Veliko je raznih dogodkov v času od koncem marca, ko smo zadnjikrat brali o dogajanjih v Kamniku (Poročila, leto 2023, številka 1, strani 46 do 51), do začetka septembra 2023, ko to pišem.

DRUŠTVO SV. JAKOBA KAMNIK (DSJ) je pripravilo v petek, 24. marca 2023, predavanje prof. Danijela Bezka: **Izročilo vzhodnih ikon.** Prof. Bezek se po upokojitvi preizkuša v pisanju ikon. Delček tega bogastva je želel pokazati tudi s predavanjem, ki je njegov osebni pogled in doživetje te duhovno bogate in svojske pobožnosti, značilne za vzhodne krščanske Cerkve.

V Domu krajanov v Šmarci je Društvo sv. Jakoba v sodelovanju z Demokratično in Demosom na Kamniškem v torek, 21. marca 2023, pripravilo predstavitev knjige **Kulturni marksizem.** O delu in problematiki so govorili dr. Ivan Štuhar, g. Janez Janša in dr. Metod Berlec.

Zanimiv pogovorni večer na temo družina, otroci in postmoderna časa je bil v petek, 21. aprila 2023 Predavateljica Mojca Belcer Meglič in dr. Andrej Perko sta predstavila težave in pasti odrasčanja in sodobne vzgoje. Mag. Mojca Belcer Magdič je sodelavka Zavoda Iskreni in tednika Domovina. Dr. Andrej Perko že več kot dvajset let vodi terapevtske skupine za ljudi s težavami in stiskami. Iz svojih bogatih terapevtskih izkušenj je predstavil pomen urejenih družinskih odnosov in izredno pomembnih vlog očeta in mame za normalen razvoj in odrasčanje otroka. Pogovor je vodila gospa prof. Helena Kregar.

KONCERT ZBORA CANTEMUS »Objem pomladi« v sodelovanju s tamburaši je bil v naši dvorani v soboto, 22. aprila, po večerni sv. maši; **(Foto 2);** 2. junija pa prikaz filma o škofu Antonu Martinu Slomšku **Srečen bo čas.**

SVETA MAŠA ZA POKOJNE PROFESORJE, diake in zaposlene na Gimnaziji Rudolfa Maistra v Kamniku je bila v naši cerkvi v četrtek, 30. marca 2023, ob 19. uri. Somaševanje je vodil in pridigal ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Zore OFM. Ravnatelj Gimnazije Kamnik, prof. dr. Branislav Rauter, je nagovor zaupal profesorici matematike, gospe Marti Zabret, ki se je izkazala ne le po matematični, ampak tudi po leposlovni in pomenski ustvarjalnosti. Po sveti maši je bilo še prijetno srečanje v dvorani. Bivši dijaki gimnazije so ustanovili organizacijski odbor, ki nadaljuje poslanstvo pokojne prof. Tine Romšak v pripravi te vsakoletne spominske sv. maše. Člani odbora so: prof. dr. Marko Vrabec, mag. Jorg Petrovič in mag. Matej Humar; dar za sveto mašo namenil g. Matej Slapar, sedanjí kamniški župan.

SLOVO: V 88 letu starosti je 10. marca 2023 **umrla ROŽA CEGNAR rojena SENIČAR**, polsestra našega patra Francija Seničarja. Pogrebno slovo je bilo v sredo, 22. marca, na ljubljanskih Žalah.

Father HARRY CHAN, frančiškan, definitor avstralske frančiškanske province Sv. Duha, po rodu iz Hong Konga, je bil gost našega samostana v velikem

tednu, od ponedeljka, 3. aprila, do torka v velikonočni osmini, 11. aprila 2023. Vsekakor je poživil našo liturgijo z nagovorom in petjem, pa ministrantje so se kar preizkušali z znanjem angleščine. Z njim smo obiskali tudi naša novince, br. Andraža Gorenca in br. Filipa Mlinarja, pa tudi hrvaškega novince br. Ivana na Trsatu. Od tam je nadaljeval pot v Zagreb (**Foto 3 in 4**).

ŽUPAN KAMNIKA, g. Matej Slapar, je povabil duhovnike kamniške dekanije na srečanje in kosilo v sredo, 19. aprila 2023.

ŠOLSKE SESTRE sv. Frančiška Kristusa Kralja (ŠSFKK) so imele svoje srečanje pri nas v soboto, 22. aprila. Najprej je p. Ciril zanje daroval sveto mašo, nato so imele še program v dvorani. In za spomin še fotografija na samostanskem vrtu ob kipu sv. Frančiška Asiškega! (**Foto 5**).

ROMANJE v Assisi v organizaciji agencije Trud je vodil p. Franci Seničar od 28. do 30. aprila.

Bratje in sestre krajevnega bratstva Frančiškovega svetnega reda (FSR) so s p. Francijem poromali na **Sveto Goro** nad Gorico v soboto, 20. maja.

OBISK INVALIDOV iz Novega mesta smo imeli v petek, 28. aprila. Prosili so za sveto mašo, pri kateri so res zavzeto sodelovali. V dvorani smo jim pokazali še film o samostanu, pa tudi pogostili smo jih vsaj malo. Zelo hvaležni ljudje so to! (**Foto 6**).

Naša mladinska skupina, ki smo jo poimenovali FRANČIŠKOVI MLADI PRIJATELJI (FMP), je imela 6. maja 2023 zanimiv pogovorni večer z g. Lojzeto Peterletom. (**Foto 7**). Tisto sončno soboto smo gostili tudi srečanje novoletne in februarске skupine sveto-deželskih romarjev.

OBISK VELEPOSLANICE ZDA: Na praznik Gospodovega vnebohoda, 18. maja 2023, smo imeli prijazen obisk veleposlanice ZDA v Republiki Sloveniji, njene ekselence Jamie Lindler Harpootlian, s svojo sestro in njeno prijateljico. Z velikim zanimanjem so si ogledale cerkev, kapelo Božjega groba in knjižnico. Ostali smo v prijateljskih stikih in smo se slišali tudi v času neurij ter obljubili, da se spet snidemo. (**Foto 8**).

BLAGOSLOV, ZLATI MATURANTJE, KNJIGE: V soboto, 20. maja 2023, sem p. Ciril blagoslovil nov gasilski avtomobil v Selih pri Kamniku za PGD Sela pri Kamniku ob veliki udeležbi gasilcev iz bližnjih in daljnih prostovoljnih gasilskih društev in seveda kamniškega župana g. Mateja Slaparja. Ta isti dan smo v našem samostanu gostili slavje ob 50. obletnici mature nekdanjih maturantov 4. b razreda Gimnazije Novo mesto. Med njimi sva tudi komisar za Sveto deželo, p. Peter Lavrih, in p. Ciril Alojz Božič. (**Foto 9**).

Našo knjižnico radi obišejo učenci osnovnih šol, dijaki, slavljenici obletnic mature, upokoenci, domači in tuji turisti. Vsem letošnjim prvim razredom kamniške gimnazije ter osmošolcem smo pripravili program: Sprejem v cerkvi, razlaga zgodovine cerkve in

samostana, ogled 24 minutnega filma v novi dvorani o Kamniškem samostanu in Kamniku, ogled Plečnikove kapele Božjega groba in nato še ogled knjižnice p. Donata Valvazorja. Tudi to je del našega kulturno-pastoralnega poslanstva.

NA TRSAT smo poromali v soboto, 3. junija 2023, tudi z željo, da se srečamo z našima bratoma novincema, Andražem Gorencem in Filipom Mlinarjem. Ob 11. uri smo imeli v cerkvi sv. mašo, kjer smo prosili za nove duhovne poklice in se seveda spomnili časa, ko je na Trsatu bivala kot begunka brezjanska Marija Pomagaj. (**Foto 10**).

ZLATOMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Te tri besede so bile v letošnjih julijskih nedeljah v Kamniku pogosto izrečene in zapete. V zgodnjem jutru prve julijske nedelje, 2. julija 2023, smo jih v naši cerkvi apostola sv. Jakoba Starejšega namenili **letošnjemu zlatomašniku, našemu patru FRANCIJU SENIČARJU**.

V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani na praznik apostolov sv. Petra in Pavla, 29. junija 1973; letos 17. aprila je dopolnil okroglih 75 let. Nepopustljivo je vztrajal, da obhaja svoj zlati mašniški jubilej ob 7. uri zjutraj, kar je v glavnem njegova redna nedeljska kamniška maša, brez kakšnih posebnih »ceremonij«: brez mlajev, vencev, pozdravov, nagovorov, pogostitev, ... Ker je njegov novomašni pridigar, pater Hieronim Žveglič, že pokojni, je bil p. Franci tudi sam svoj zlatomašni pridigar. Kakšno majhno zadevico smo mu že »zagodli«, čeprav smo se trudili spoštovati in upoštevati njegovo odločitev. Natisnili smo spominsko podobico s podobo naše kamniške Marije Pomagaj, ki jo je okrog leta 1850 naslikal slikar Mihael Stroj, na hrbtni strani pa ponovili besede apostola in evangelista Janeza, ki jih je p. Franci imel na svoji novomašni podobici leta 1973: »Postavil sem vas, da greste in obrodite sad!« (prim. Jn 15,16).

V nedeljo, 9. julija 2023, je p. Franci ob 10. uri dopoldne obhajal sveto mašo v domači župniji, v cerkvi sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani. V nedeljo, 16. julija 2023, je ob 10. uri dopoldne zapel Slavo v Starem trgu ob Kolpi, maminem rojstnem kraju, kjer je imel leta 1973 ponovitev nove maše. Seveda so p. Francija povabili tudi v Ljubljano za Bežigrad, kjer je bil župnik skoraj dvajset let in ljubljanski dekan; tam je že bil na praznik apostolov Petra in Pavla, v četrtek, 29. junija 2023 ob 19. uri, prav na dan 50. obletnice duhovniškega posvečenja. Povabljen je tudi v Strunjan, kjer je bil deset let župnik (1979 – 1989). (**Fotografije 11, 12, 13**).

Zlatomašnik pa je letos tudi naš pogostni in zvesti sodelavec, **misijonar jezuit pater STANKO ROZMAN**, ki nam rad pride v pomoč. Svojo zlato mašo je obhajal v domači župniji Kovor pri Trzinu v nedeljo, 25. junija 2023, ob 10. uri dopoldne. Pri nas v Kamniku jo je ponovil v nedeljo, 9. julija, ob 10.30 dopoldne.

Ko se z zlatomašniki in ostalimi jubilanti ter novomašniki hvaležni veselimo darov življenja, redovniškega in duhovniškega služenja, molimo tudi za nove duhovne poklice. Cerkev v Sloveniji ima letos tri no-

vomašnike: Ljubljana Blaža Zorka, Maribor Klemena Gartnerja in dominikanci Draga Ferenceka OP.

NOVOMAŠNIK g. Blaž Zorko, doma iz župnije Ljubljana Koseze, je bil pri nas za žegnanje, ob praznovanju sv. Jakoba, v nedeljo, 23. julija, ob 8.30 in 10.30. Takrat pa je zadonelo: Novomašnik, bod' pozdravljen! **(Foto 14).**

NAJ POVZAMEM: Mesec julij 2023 je bil za naše občestvo, kljub počitniškemu in dopustniškemu času, poln slovesnih dogodkov in praznovanj: veselje z dvema zlatomašnikoma, p. Francijem Seničarjem OFM in p. Stankom Rozmanom DJ, novomašnikom g. Blažem Zorkom, sklepom oratorija, praznikom zavetnika naše cerkve, apostola sv. Jakoba Starejšega – žegnanje in dan celodnevne čiščenja Svetega Rešnjega Telesa, Krištofova nedelja. Vse to je dajalo praznični utrip na zunaj in upamo, da tudi navznoter. Za vse milosti Bogu hvala in seveda nam vse to daje priložnost, da se iz srca zahvalimo občestvu, ki se je in se zbira, sodeluje z delom, molitvijo, darovi. Hvala mnogim prostovoljcem, še posebej vsem, ki redno skrbijo za čistočo cerkve, njeno lepo okrasitev in urejenost, dobrotnikom za cvetje in dobrote mize, vsem, ki sodelujejo in pomagajo na mnogih področjih v cerkvi, samostanu, na vrtu; liturgičnim sodelavcem: pevcem, organistom, pevovodji, voditeljem ljudskega petja, ministrantom, bralcem beril, za pomoč v zakristiji. Bog lonaj vsem! Zahvalili smo se tudi vsem, ki darujejo za svete maše.

PESTRO POLETJE

POLETNI ORATORIJ je bil pri nas od ponedeljka, 3. julija, do petka, 7. julija 2023, od 8.15 do 14.00 (zbiranje od 7.45). Sodelovalo je 60 otrok, ki jih je animiralo 22 animatorjev. V nedeljo, 9. julija, je bil na praznovanju zlate maše patra Stanka Rozmana tudi sklepni del oratorija s sodelovanjem otrok. **(Foto 15).**

ZA ŽEGNANJE ob praznovanju zavetnice sv. Ane v Tunjicah je letos župnik in dekan, g. Luka Demšar, povabil p. Cirila, in prav tako sem maševal tam mesec dni pozneje za obletnico posvetitve cerkve, 27. avgusta.

V mesecih juniju, juliju in avgustu smo imeli **VELIKO OBISKOV avstralskih Slovencev, pa tudi Avstralcev**. Na kratkem obisku se je s sestro Ano 19. junija 2023 ustavil p. Simon Peter Berlec, v torek, 5. septembra pa p. David Šrumpf. V začetku oktobra pričakujemo sydneyškega patra Darka Žnidaršiča. Potem pa bo potrebno že misliti, kdaj bo nekdanji Avstalec p. Ciril poletel »Tja-Doli«, Down-Under, kjer je živel in delal 29 let! Že piše prošnjo za definitorij... **(Foto 16 in 17).**

STRUNJAN 2023: Z ministranti in ministrantkami ter animatorji smo bili letos deležni prečudovitega počitniškega tedna v Strunjanu od nedelje, 6. avgusta, do sobote, 12. avgusta. Lepo vreme smo imeli ves čas, ne preveč vroče in dovolj toplo morje. Za obilje in izvrstno hrano sta poskrbeli gospa Betka in gospa Marija.

13

14

15

16

17

18

19

20

Vsak dan smo imeli sredi dneva sveto mašo, dvakrat so mladi pešali v Portorož na sladolej; iger, kopanja in veselja je bilo v obilju, kar potrjujejo mladi s svojimi sporočili staršem in starim staršem. Dober glas se širi v deveto vas... Slab pa verjetno še dlje! **(Foto 18).**

SAMOSTAN IN DRUŠTVO sv. Jakoba Kamnik (DSJ) pripravljamo skozi vse leto ob petkih zvečer vsaj dvakrat ali trikrat na mesec v naši novi dvorani koncerte, predavanja, razne kulturne dogodke. Nekaj dogodkov je bilo že predstavljenih, naj pa zapišem še o zadnjih dveh svežih dogodkih: V soboto, 26. avgusta 2023, smo imeli domovinski dogodek v Cankarjevem duhu: **MATI, DOMOVINA, BOG**. Ob 19. uri je vodil somaševanje p. dr. Edi Kovač, pel je basbaritonist g. Marcos Fink, za orglami je bila gospa Ana Kokotec Kresal. V sporedu po sv. maši se je z umetniško besedo pridružil pesnik Tone Kuntner in pozavnist Gaber Krumpeštar. Med poslušalci v cerkvi je bil tudi nekdanji veleposlanik RS pri Svetem sedežu, dr. Ivan Rebernik z ženo Liliano. **(Foto 19).**

KARDINAL DR. FRANC RODE: VSE JE DAR

Na mali šmaren, v petek, 8. septembra, je daroval večerno sveto mašo ob 19. uri v naši cerkvi gospod kardinal, njegova eminenca, dr. Franc Rode. Po sveti maši je bil v dvorani pogovor z g. kardinalom. Iztočnica pogovora je bila njegova knjiga spominov *Vse je dar*, ki jo je lani (2022) izdala Celjska Mohorjeva družba. Pogovor sta vodila p. Ciril in g. Jože Pavlič. Gospod župnik in dekan Luka Demšar je poskrbel za glasbeno spremljavo na citrah, s projekcijo fotografij pa smo se seznanili z obdobji kardinalovega življenja. Gospoda kardinala sta pozdravila predsednica Društva sv. Jakoba Kamnik, prof. dr. Marjeta Humar, in župan občine Kamnik, g. Matej Slapar, ki nam je predstavil škodo in potek obnove po poplavih in plazovih. **(Foto 20 in 21).**

NOVO PASTORALNO LETO

MINISTRANTJE: Veseli smo skupine nad 30 ministrantk in ministrantov. Letos bodo imeli vaje v dveh skupinah – mlajši in starejši. Prvo srečanje bo v nedeljo, 17. septembra.

PEVSKI ZBOR sv. Jakoba bo vesel okrepitve novih članov.

DRUŽINSKA KATEHEZA Kamnik – verouk za vso družino hkrati - je ob ponedeljkih od 17.30 do 18.30. Prvo srečanje smo imeli v ponedeljek, 11. septembra ob 17.30. Več informacij: gospa Špela Komac Sušnik, 031 294 000 in naša spletna stran: franciskani-kamnik.si

STIČNA MLADIH 2023 bo v soboto, 16. septembra. Udeležili se je bodo tudi nekateri mladi iz naše mladinske skupine, ki se imenuje Frančiškovi mladi prijatelji (FMP). S petkovimi srečanji bomo začeli po Stični.

V soboto, 16. septembra, bomo v Kamniku gostili člane župnijske **KARITAS** iz Stopič pri Novem mestu, ki bo imela delovno srečanje z župnijsko Karitas iz Kamnika.

21

Člani FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) in Biblično-liturgična skupina (BLS) bodo začeli s srečanji v mesecu oktobru. V oktobru bomo pripravili tečaj za bralce beril. Veseli in hvaležni smo za vse sodelavce, ki oživljajo naše občestvo.

Katoliški SKAVTI in skavtinje, ki imajo v uporabi naše prostore in del vrta, se bodo po počitniških taborih spet »utaborili« pri nas in imeli dejavnosti po svojih programih. Več skupin slovenskih skavtov je v poletnem času taborilo in prenočevalo pri nas, pa tudi skupina skavtov iz Nizozemske, že v maju pa deset voditeljev skavtov iz Trsta. **(Foto 22).**

MOLITEV za misijon, ki bo v naši kamniški župniji prihodnje leto od 24. februarja do 3. marca 2024, molimo pri vsaki nedeljski sveti maši.

GLEJ NAPREJ, DA SE BOŠ GREJ!

Mislimo pa že tudi na hladne poznojesenske in zimske dni. Pripeljali so nam 5448 litrov kurilnega olja, ki v računu izgleda tako: 6.352,37 EUR. V deset tisoč litrski cisterni je prostora še vsaj za tri tisoč litrov. Imamo dve peči: ena je na kurilno olje, druga podporna na plin. Plin se je v lanskem letu izredno podražil, tako smo kljub temu, da je bila plinska peč podpora kurilnemu olju, plačali za plin v dveh mesecih po 2.500 EUR. Kako bomo kljub »šparanju«, da ogrevamo le nujne prostore na minimumu, prilezli skozi v prihodnjih mesecih, ne vem. Seveda je naš kloster ogromna stavba. Ogrevati moramo cerkev, nujne samostanske in skavtske prostore, pevsko sobo, dvorano in prostore za Družinsko

katehezo, čeravno je ta le ob ponedeljkih zvečer. »Zebsti vas ne sme«, nam je dejal provincial pater Marjan.

p. Ciril A. Božič
Kamnik, 12. septembra 2023

22

Viške novice

na Viču zaključek pastoralnega leta sovpada z dvojnimi prazniki: farnim žegnanjem in farnim patrocinjem. Letos pa se je temu ustaljenemu praznovanju pridružilo praznovanje zlatih maš. Imeli smo tri zlate jubilate: p. Janka Žagarja in p. Francija Seničarja, viška rojaka, njima se je pridružil še p. Krizolog Cimerman, viški »posinovljenec«, ki je na Vič prvič prišel l. 1973 kot bogoslovec šestega

letnika in se potem večkrat vrnil na Vič. Sem se rad vrača tudi sedaj iz daljne sosedne župnije New York. Viču je zvest tudi tedaj, ko je »zdomak«. Pridigal je g. Janez Arnež, ki ga s p. Krizologm veže staro, ameriško in slovensko prijateljstvo. P. Franci pa je na zlati maši pridigal kar sam. Vse nas je toplo ogrel s spomini in spodbudnimi besedami, začinjenimi z dobro voljo in nalezljivim navdušenjem. V obednici smo v krogu sa-

mostanske družine in prijateljev delili veliko veselje in hvaležnost za vse podarjeno.

Nekoč so bile zlate maše redke, saj je bila življenjska doba krajša. Zdaj je slika drugačna. Novomašnikov je komaj za seme. Tako bo tudi zlatomašnikov z leti vedno manj. Začela se je doba »suhih krav«. Zlatomašnikom čestitamo in želimo, da bi »krepki« dočakali biserni jubilej in še naprej!

Vsa provinca pa se veseli, da sta novinca Andraž in Filip zaključila noviciat z začasnimi obljubami. To je »lučka na koncu tunela«. Čestitamo in želimo njima, da tega koraka nikoli ne bi obžalovala, ampak ga z leti vedno bolj hvaležno živela. Ostaja želja, da bi Gospod žetve v naših župnijah tudi v bodoče našel kaj pogumnih fantov, torej »nekaj cvetja« in sadik v naših župnijah za svoj Vinograd.

Sodobno redovno življenje se je »močno« prilagodilo novim časom, ki se odraža v begu od doma! Kakšni bodo sadovi te prilagoditve, bo pokazal čas. Človek je nemiren, nepotešen, išče skrivnostni otok sreče, da bi našel srečo, a takega otoka ta svet ne premore. Sprašuje se s Kovičem: »Križemsvet gredo stopinje, križemsvet gazi po snegu. Bog ve, kdo je šel pred mano, bogve, kdo za mano gre?« Iskalce sreče ničesar ne zadrži ne povodnji, ujme, požari ... Obetajo si mirne počitnice, pa prav na njihov avto pade drevo ali ga odplavi voda. »Kako se v strup sprevrta vse, kar srce si sladkega obeta« (po Prešernu). Ujme so bile draga šola in počitnice, kakršnih doslej Slovenci nismo poznali! Tudi na Viču nam je toča poškodovala ravno streho nad kabinetoma 2 in 3, tako da ji bo potrebno nova prevleka. Čebele se s pomočjo čebelarja p. Petra trudijo za preživetje v njim neugodnem letu. Vrtnar

p. Tadej se skupaj s p. Antonom in vsemi ostalimi nami veseli zelenjave in nekaterega sadja, ki pa je letos zaradi vremenskih neprilik precej okrnjeno.

Veselili smo se oratorija otrok, letovanja otroškega zbora v Strunjanu, zanimivega župnijskega romanja k Mariji Vnebovzeti v Vremah, s skupnosti Srečanje, k Dragotinu Ketteju, v jamo Vilenico in v Marijino dolino v Lipici. Letovanje ministrantov pa je poletni utrip in vzdušje zaokrožilo.

Časa za pastoralne načrte je zmanjkalo, čas je potekel. Pričakujemo navdihe jesenske sinode, saj s sinodo vstopamo v neposredno pripravo na jubilejno sveto leto 2025. V tem letu bomo več časa in pozornosti posvetili maši in molitvi. Sv. Janez Vianney je bil prepričan, da je od maše odvisna gorečnost duhovnika (in vsakega vernika)!

PZ

Kostanjevica

Cerkev Gospodovega oznanjenja Mariji na Kostanjevici v Novi Gorici je že od leta 2016 v fazi restavriranja in konserviranja. V teh letih je postopoma svojo novo podobo dobivala cerkvena ladja, ki je bila oktobra 2022 tudi v celoti obnovljena. Prezbitarij cerkve je ostal, kljub obstreljevanju cerkve med prvo svetovno vojno, skoraj nedotaknjen. Tako so se štukature s konca 17. stoletja ohranile skoraj v celoti, vendar pa je zob časa pustil posledice. Veliko škodo je povzročil tudi potres leta 1976, ko je p. Lojze Kos s sobrati in farani uspel ustaviti že načrtovano rušenje močno poškodovane cerkve. Zaradi omenjenih ugotovitev so bili konservatorsko-restavratorski posegi nujno potrebni.

Z junijem 2023 so se pričela težko pričakovana dela na stropu prezbitarija. Dela izvaja ekipa restavratorjev pod vodstvom italijanske restavratorke Emanuele Querini in pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Nova Gorica. Pričakovali smo, da bodo poslikave in predvsem štukature zelo poškodovane, vendar nas je dejansko stanje na žalost vseeno presenetilo. Pred postavitvijo odrov se namreč ni dalo dobro videti, kako obširne in globoke so razpoke, med odstranjevanjem plasti umazanije in številnih slojev beležev pa so le-te posta-

le še večje – ponekod tudi več kot centimeter široke, kar predstavlja med drugim tudi veliko nevarnost za ljudi. Veliko kosov štukatur morajo tako restavratorke že med posegom čiščenja kontrolirano odstraniti in jih bodo šele kasneje po izvedenem čiščenju in utrjevanju pritrile nazaj.

Večje presenečenje se je pojavilo tudi na polkrožnih lokih oltarne in slavoločne stene, saj je veliko štukatur prekritih z ometom. Vzrok za to so zagotovo večje poškodbe na štukaturah, ki so jih v preteklosti sanirali tako, da so vse skupaj prekrili z ometom in ga dekorativno poslikali. Dodani omet bo treba odstraniti, ne vemo pa, kakšno stanje nas čaka pod njim.

Velike poškodbe so tudi na območju poslikav, vendar se pri njih spopadamo še z dodatnim problemom: večina poslikav je bila v zadnjem stoletju namreč večkrat preslikanih, večinoma precej nekvalitetno in z različnimi materiali. Te preslikave je zelo težko ločiti med seboj, pri njihovem odstranjevanju pa se dogaja, da naletimo pod njimi na zelo poškodovan original. Zato je to odstranjevanje izredno zamudno in delikatno, izvajati ga bo treba postopno in z različnimi metodami na različnih mestih. Sledila pa bo tudi zelo zahtevna retuša, saj so poškodbe zares velike.

Dosedanji poseg je prinesel nekaj zelo zanimivih odkritij. Pri odstranjevanju manj kvalitetnih plasti, smo ugotovili, da so bile štukature v več fazah obarvane sivo, pokazali so se lepi cvetlični motivi, ornamenti, detajli oblačil in bogate pozlate, ki prej niso bili vidni. Tako so štukature v prezbitteriju dajale videz kamnitega in z zlatom obogatene okrasja. Tudi starejši napis, ki zaenkrat še ni dokončno odkrit, bo verjetno pomembno prispeval k novi dataciji nastanka štukatur in tudi samega prezbitterija.

Obnovitvena dela bodo predvidoma trajala do konca leta 2024. Trenutna ocena stroškov obnove prezbitterija znaša 300.000 EUR. Bojimo pa se, da bo znesek zaradi vseh nepredvidenih okoliščin višji.

Plaketo Mestne občine Nova Gorica za leto 2023 je z drugimi nagrajenci prejel tudi naš pater NIKO ŽVOKELJ. V obrazložitvi je zapisano tako: S svojimi vsestranskimi darovi in aktivnostmi na mnogih področjih sin ves čas svojega bivanja v Novi Gorici prizadeva za to, da bi vsak, ki pride v Novo Gorico, obiskal samostan in cerkev na Kostanjevici in tako prepoznal izredno duhovno in kulturno bogastvo mladega mesta. Je človek, ki vedno išče skupne poti in v vsaki priložnosti najde izziv, da pride naproti s svojo dobrohotno roko, iskrevimi idejami, z mirom, ki ga izžareva in tako nehoti nagovarja vse, ki se srečujejo z njim. Izreka, da smo vsi enaki in vsi enakopravni, nima na ustnicah ampak ga živi.

Dragi pater Niko, iskrene čestitke! Sami najbolje veste, da to ni samo priznanje in nagrada, predvsem obveza in zaveza. Skupaj bomo zmogli.

Seveda pa p. Niko ne bi bil on, če ne bi pristavil svojega piskrčka. Na številne čestitke, vzpodbude, zahvale in dobre želje se je odzval na njemu primeren način:

Dragi prijatelji. Zahvaljujem se vsem za čestitke in dobre želje. Z veseljem sem prejel priznanje MONG ob prazniku občine in to s hvaležnostjo v srcu vsem, ki imajo radi Kostanjevico. Najprej mojim sobratom, predhodnikom, župljanom in velikemu številu prostovoljcev in dobrotnikov, ki se žrtvujejo za NAŠO KOSTANJEVICO - BISER NOVE GORICE.

Ga. Mirjam Breclj

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
TRG LIPARJEVA KLOBUKA 5
5000 NOVA GORICA

OBRAZEC
za podajo predlogov za podelitev priznanj Mestne občine Nova Gorica

Ime in priimek predlaganega kandidata/uradni naziv institucije (podjetje, zavod, društvo...)	p. Niko Žvokelj, ofm
Datum in kraj rojstva	25. 11. 1953, Kranj
Naslov stalnega prebivališča/sedež institucije	Škrabčeva ulica 1, 5000 Nova Gorica
Izobrazba/dejavnost institucije	franciškan, duhovnik, teolog
Telefon in e-mail predlaganega kandidata in kontaktne osebe institucije (podjetje, zavod, društvo...)	niko.zvokelj@rkc.si 041 747 188
Kratka utemeljitev predloga, ki naj zaobjame bistvo, zakaj je posameznik ali institucija predlagana za posamezno priznanje	P. Niko Žvokelj si s svojimi vsestranskimi darovi in aktivnostmi na mnogih področjih ves čas svojega bivanja v Novi Gorici prizadeva za to, da bi vsak, ki pride v Novo Gorico, obiskal samostan in cerkev na Kostanjevici in tako prepoznal izredno duhovno in kulturno bogastvo mladega mesta. Je skrbnik obojega in veliko svojih moči usmerja v to, da bi Kostanjevica ostala taka še mnogim rodovom naših zanamcev. Vedno išče skupne poti in v vsaki priložnosti najde izziv, da pride naproti s svojo dobrohotno roko, iskrevimi idejami, z mirom, ki ga izžareva in tako nehoti nagovarja vse, ki se srečujejo z njim. Zase vedno pravi, da je njegovo prvo poslanstvo biti frančiškov manjši brat, kar uresničuje v svojem redovnem poklicu in kot duhovnik prihaja naproti ljudem, ki iščejo mir v sreju in duši. Človek, ki reka, da smo vsi enaki in vsi enakopravni, nima na ustnicah ampak ga živi.

OBRAZEC
za podajo predlogov za podelitev priznanj Mestne občine Nova Gorica

Predlog za vrsto priznanja (možno je podati predlog samo za eno izmed priznanj)	PLAKETA Mestne občine Nova Gorica
Podrobnejša obrazložitev predloga	
Najbrž je malo ljudi na slovenskih tleh, ki ne bi slišali za patra Nika Žvoklja. Prepoznaven po svoji Miklavževi bradi in umirjenem baritonem glasu od leta 2016 že v drugo nagovarja mlado in malo manj mlado občestvo v Novi Gorici. Prvič je namreč kot predstojnik samostana Kostanjevica in župnik župnije Nova Gorica – Kapela med nami bival že med letoma 1992 in 1995, eno leto v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja pa je v samostanu preživel kot brat frančiškan novicec, to je pripravnik za vstop med redovnike. P. Niko je rojen v Kranju. Ali je bolj Gorenjec ali Primorec je težko reči, saj sta oba njegova starša Primorca iz Vipavske doline. Temu primerno je navezan na primorsko dediščino svojih staršev, na duhovno, versko, kulturno, jezikovno in splošno domoljubno slovensko podstat Primorcev. Deluje zavezan temu, da se vrednote tega prostora negujejo in ohranjajo tudi za naše zanamce. Je idejni vrelce in pogon za mnogotere aktivnosti, ki se zgodijo tudi v novogoriški občini, imajo pa tudi širši in globlji pomen. V času njegovega prvega pastoralnega delovanja v Novi Gorici je na Kostanjevici zaživel prva Don Pierinova skupnost za fante v Sloveniji, ki se želijo osvoboditi sužnosti odvisnosti od težkih drog in še vedno deluje in pomaga mladim na pot skozi težke preizkušnje ustvarjanja novega življenjskega poslanstva. V letu 1994 se je na Kostanjevici na njegovo pobudo oblikoval Škrabčev odbor, ki je med leti 1994 in 2007 pripravil šest znanstvenih simpozijev o jezikoslovnem delu p. Stanislava Škrabca. Vsebinsko zasnovalec, strokovno vodil in usmerjal jih je prof. Jože Toporišič, vodilni slovenski jezikoslovec druge polovice 20. stoletja. Končno je ta veliki spregledan mož dobil mesto v slovenskem jezikoslovju in je danes prepoznan kot naš največji jezikoslovec slovenist 19. stol. Frančiškanski samostan je s prispevki s simpozijev, ki so zbrani v zbornikih Škrabčeva misel I-VI svoje delo zaključil in Škrabčeve dneve v nadaljnji razvoj predal Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici in Raziskovalni postaji ZRC SAZU v Novi Gorici, in sicer z željo, da se dejavnost nadaljuje v krajih, kjer je pater Stanislav Škrabec živel večino svojega ustvarjalnega življenja in kjer se je začelo delo Škrabčevega odbora. Škrabčevi dnevi so danes oblikovani tako, da mladi raziskovalci in profesorji predstavljajo in poglobljajo svoja teoretska in praktična vedenja o lepoti slovenskega jezika. P. Niko je kot nadaljevanje dejavnosti Škrabčevega odbora dal pobudo za postavitev Ustanove patra Stanislava Škrabca, ki je zasebna neprofitna organizacija in spodbuja študij in raziskovanje maternega ter drugih slovanskih jezikov, klasične filologije in splošnega in primerjalnega jezikoslovja. Deluje tudi kot štipendijski sklad za nadobudne študente. Seveda ne gre brez njegove dobrodelne note. Ker ima vedno odprta vrata za kakršne koli stiske ljudi, je bil pobudnik in je prepoznavni obraz društva MZM (Motoristi za motoriste), ki spodbuja solidarnost med motoristi in njihovimi družinami in zavezanost članov k varni vožnji po cestah. Namen društva je pomoč vsem, ki jih prizadene prometna ali kakršna koli druga nesreča in njihovim svojem. Kako veliko srce in kakšno žlahtno poslanstvo ima pater Niko, priča tudi pobuda za zbiranje sredstev za nakup dodatne aparature za razgibavanje prstov v Bolnišnici Stara Gora, ki je bila uresničena 14. aprila letošnjega leta. Svojemu namenu je društvo predalo aparaturo vredno več kot 10.000 €. V sklopu priprav in obelježevanj 400 letnice prve cerkvice na Kostanjevici in 70 letnice povišanja samostojnega vikariata na Kostanjevici v župnijo, ki je bila inkorporirana v frančiškanski red, je p. Niko poskrbel, da se Marijina cerkev na Kostanjevici kaže v	

PRIVOLITEV POSAMEZNIKA	
Podpisani/a soglašam s kandidaturo in da se moji osebni podatki iz predloga kandidature za s podpisom in izbiri opcije DA (prosimo, označite z X v kvadratu pred posameznim namenom obdelave osebnih podatkov) vodijo za potrebe Mestne občine Nova Gorica, in sicer za:	
DA	NE
☐	☐
☐	☐
Osebni podatki se obdelujejo in varujejo skladno z veljavnim nacionalnim zakonom o varovanju osebnih podatkov in Uredbo (EU)2016/679Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1 – 88: GDPR).	
Mestna občina Nova Gorica se zavezuje, da zbranih osebnih podatkov ne bo posredovala tretjim osebam, razen:	
- zunanjim pogodbenim izvajalcem, ki podatke obdelujejo izključno v imenu, za račun, po navodilih in pod nadzorom MONG in	
- državnim organom na podlagi njihove obrazložene pisne zahteve za potrebe vodenja konkretnega postopka.	
Do zbranih vsebin bodo imeli dostop sekretar mestnega sveta, Komisija za nagrade, priznanja in odlikovanja, Mestni svet Mestne občine Nova Gorica in za namene informiranja ter obveščanja višja svetlovalka za protokol.	
Zbrane osebne podatke bo MONG hranila do preklica privolitve posameznika oziroma skladno s Pravilnikom o določanju rokov hranjenja dokumentarnega gradiva v javni upravi in Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva in arhivih ter Načrtom klasifikacijskih znakov z opredeljenimi roki hranjenja, predvidoma 5 let oziroma arhivsko.	
Posameznik ima pravico privolitve kadarkoli pisno preklicati: izjavo o preklicu privolitve posreduje na sedež Mestne občine nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1, 5000 Nova Gorica ali na e-naslov: mestna.obcina@nova-gorica.si . Na enak način lahko zahteva tudi dostop do podatkov, ki se nanašajo nanj, uveljavlja pravico do popravka ali izbrisa osebnih podatkov, omejitve obdelave, ugovora obdelavi in prenosljivosti podatkov. Podatki, ki se obdelujejo na drugi podlagi (zakon, zakoniti interes, pogodba) se obdelujejo ne glede na preklic privolitve.	
Pooblaščenca oseba za varstvo osebnih podatkov v MONG je Siniša Plavišič, Intelektum Maribor, Zagrebška cesta 44, 2000 Maribor, info@intelektum.eu , telefon: 02/620 98 40.	
Obveščamo vas, da imate pravico do vložitve pritožbe pri nadzornem organu, ki je Informacijski pooblaščenec, Zaloška 59, Ljubljana.	
(lastnoročni podpis)	

V Nazarjah

povsem drugačni luči. Danes se ne čudimo zgolj dejstvu, da so na Kostanjevici pokopani zadnji člani francoske kraljeve družine Burbonov s svojim kraljem Karlom X., ki je po spletu okoliščin in na lastno željo pokopan v kripti pod prezbitერიem cerkev. Vemo, da v skrivnostnih prostorih Škrabčeve knjižnice domujejo posebni knjižni biseri t.i. inkunabule ali prvotiski. Še več od tega pa je zagotovo originalen izvod prve slovnice slovenskega jezika, delo Adama Bohoriča Zimske urice iz leta 1584.	
Z izjemnim čutom za ohranitev lepega in resničnega se počasi a vztrajno v cerkveni ladji župnijske cerkve obnavljajo in na novo odkrivajo lepote sakralne umetnosti v poslikavah in štukaturnem okrasju. P. Niko je vedno znal nagovoriti tiste, ki so zmožni materialnega darovanja, lokalno in državno oblast, da je k temu prispevala, potrebne in predane restavratorke ter seveda in ne nazadnje svoje zveste župljane, da so se dela, ki na prvi pogled izgledajo prevelika za eno generacijo občestva, začela in se še naprej nadaljujejo po viziji, ki se je po Navdihu spleta v njem. Z gotovostjo trdimo, da se takšnega podviga ne bi lotil nihče, sploh v trenutni situaciji, ki je zelo nenaklonjena takšnim delom. Njegovo popolno zaupanje ves čas rojeva otipljive sadove in samo hvaležni smo lahko, da vztraja tudi tam, kjer bi kdor koli drugi že zdavnaj dvignil roke.	
V letu Jubilejev 2023 je bila odprta starodavna Pot na Kapelo, ki je bila nekoč edina povezovalna pot iz Gorice na Kostanjevico. Zaradi 100-metrskega obmejnega pasu je bila do leta 1991 neprehodna in nedostopna. V prvem bivanju na Kostanjevici pred dobrimi 20. leti pa je p. Niko že imel vizijo povezovanja in zbliževanja ljudi, ki jih je državna meja, ki je potekala prav po Kostanjevici, razdvojila in jim onemogočala prost prehod. Tako so jo spomladi leta 1993 očistili in jo napravili prehodno, ob nedeljah pa je bil na njej tudi začasni mejni prehod, da so lahko Goričani po njej prišli na Kostanjevico kot pred 16. septembrom 1947. Projekt, ki je bil ves čas podprt tudi s strani Mestne občine Nova Gorica. Zasnovan je bil že pod gvardijanom p. Davidom Šrumpfom, ko je bilo z namenom revitalizacije preneseno tudi lastništvo poti na mestno občino. Zaradi nepredvidljivih okoliščin takrat ta ideja ni bila uresničena, sta pa p. Niko in nekdanji župan Klemen Miklavč projekt vmila v izvedbene okvire. Končno je uresničitve dolgo načrtovane poti uspela pod novim županom Samom Turelom in je tako pot povezovalen gradnik obeh mest.	
V zvezi z zapisanega ne dvomimo v to, da je p. Niko Žvokelj v duhu Frančiškove ponižnosti zaslužen za prejem Plakete Mestne občine Nova Gorica.	
Predlagatelj predloga oziroma kontaktna oseba	Damjana Pavlica, vodja svetniške skupine SDS Nova Gorica
Telefon, GSM ali e-mail predlagatelja oziroma kontaktne osebe	damjana.pavlica@gmail.com 041 628 181
Morebitne priloge k obrazložitvi*	
Opomba: * ni obvezna sestavina obrazca	
V Novi Gorici, dne 25. 04. 2023	
Podpis predlagatelja	

Mestna občina Nova Gorica	
PLAKETO MESTNE OBČINE NOVA GORICA	
prejme	
pater NIKO ŽVOKELJ, ofm	
za izjemna prizadevanja za obnovo in prepoznavnost samostana in cerkve na Kostanjevici ter izrednega duhovnega in kulturnega bogastva mladega mesta Nova Gorica.	
Samo Turel ŽUPAN	
Nova Gorica, september 2023	

Preteklo obdobje so nas predvsem zaznamovale poplave. A pojdimo lepo po vrsti.

Od 18. do 23. junija so v samostanu potekale provincialne duhovne vaje, ki jih je namesto obolelega p. Edvarda Kovača prevzel minorit p. Slavko Strmšek. V tem času smo tudi v skupnosti imeli duhovne vaje v tišini.

Nato pa je nastopilo intenzivno poletje, ki se je začelo duhovno-počitniškim tednom za otroke (25. do 30. 6.). Poleg domačinov so prišli tudi otroci od drugod, vseh skupaj je bilo 26 in 10 animatorjev. Poleg spoznavanja nekateri serafinskih svetnikov iz tretje-ga reda, prepevanja in ustvarjalnih delavnic, smo se podali tudi na Golte. Seveda smo na planoto prišli z vlečnico, smo si pa zato lahko privoščili krajšo turo na vrhu.

V nedeljo 9. julija pa smo z našim domačinom p. Krizostomom Komarjem obhajali njegov srebrnoma-

šni jubilej. Za slovesnega pridigarja si je jubilant izbral kar domačega župnika. Poleg domačinov se je slovesnosti udeležilo veliko gostov od drugod – z Brezj, Maribora, Novega mesta in Nove Gorice. Po maši je bila v samostanskem atriju zakuska, nato pa je sledila še pogostitev v samostanski obednici. Po njej je slavljenču nazdravilo in spregovoril tudi nekaj gostov – med drugimi je s spomini na p. Krizostoma vse prijetno razveselila s. Hermina Nemšak.

Nato so od 10. do 16. julija v samostanu potekale počitnice za družine. Seveda nismo bili samo v samostanu, ampak smo v tem času obiskali tudi grad Žovnek (s katerega izvirajo celjski grofje), Braslovško jezero, odpravili pa smo se tudi po panoramski cesti v Logarsko dolino. Vsak dan je bil tudi duhovni nagovor za starše, medtem ko so otroci imeli svoj program skupaj z animatorji.

Zadnji teden v juliju se je naša skupnost podala na obisk dveh drugih skupnosti, ki prav tako kot mi, živijo kot »nove oblike«. Najprej smo obiskali skupnost na Nizozemskem v kraju 's-Hertogenbosch, ki od 2016 biva v nekdanjem kapucinskem samostanu. V skupnosti je šest frančiškanov, en kapucin, dve klariši in upokojen tretjeredniški zakonski par. Po srečanju, skupni molitvi in obedu nam je predstojnik br. Fer van der Reijken predstavil skupnost, način življenja in delovanja ter nam ob sklepu ogleda samostana zaigral tudi na klavir v samostanski knjižnici. Nazaj grede pa smo obiskali še avstrijsko vas Puppung in tamkajšnjo skupnost, ki živi v nekdanjem samostanu sester klaris. S skupnostjo, v kateri je trenutno pet frančiškanov, ena klarisa in štiri tretjerednice, je leta 2002 pričel trenutno aktualni avstrijski provincial p. Fritz Wenigwieser, sedanjí predstojnik pa je p. Stefan Kitzmüller. Srečanje in pogovor s skupnostjo v Puppungu je bilo res močno izkustvo.

Na praznik prociunkule smo imeli celodnevno češčenje in spovedovanje z zelo dobro udeležbo. Že takoj naslednji dan pa smo z desetimi družinami odšli na romanje v Assisi. Nastanili smo se v kampu Fontemaggio, sicer pa obiskali vse pomembnejše točke v Assisiju. Podali smo se tudi v Greccio in Fonte Colombo. Medtem so se v Sloveniji, še posebej pri nas v Savinjski dolini, razdivjale poplave. Samostana, ki je na hribu ujma seveda ni prizadela, je pa našo zdravnico Tatjano, ki je navsezgodaj odšla z avtom v službo v zdravstveni dom Velenje, na križišču pri Petrolu v Nazarjah zajel tok vode. Iz avta se je rešila (poleg še nekaterih ostalih šoferjev) na gasilski tovornjak, s katerim jih je prišel rešit poveljnik naše gasilske brigade Sebastian Solar. Avto pa je odneslo ... Sobe v domu duhovnih smo takoj dali na razpolago za bivanje. V naslednjih dneh so se v njih naselili prostovoljci, ki so prišli na pomoč. Ko smo se iz Assisija vrnili v Nazarje, sva s

Tomažem začela obiskovati krajane, ki jih je zalilo in so utrpeli škodo. V okviru Karitas sva z njimi izpolnila vloge za pomoč pri nastali škodi. Ta, administrativni del sva opravila hitro, medtem ko je večji del obiska v bistvu bil poslušanje prizadetih, ki so nama razkazovali uničene prostore in stroje, kazali fotografije in posnetke poplave in delili svojo stisko. Res je težko, saj je nekaterim zalilo bivalne prostore in jim vse uničilo – ostali so samo vlažni zidovi, brez pohištva, stvari, uničeni tlaki, uničeni hladilniki, štedilniki, računalniki, odplaknjeni spomini (albumi, osebne stvari) ... Težko je tudi podjetnikom, ki jim je poplava uničila poslovne prostore, delavnice, stroje ... Veliki večini prizadetih je zalilo in uničilo tudi peči za centralno ogrevanje ali toplotne črpalke. Ob večerih smo obiskovali naše

gasilce in prostovoljce, ko so se vrili v gasilski dom, da smo jim prisluhnili in preprosto bili z njimi ... Kakšen se je obrnil tudi na Tatjano po zdravniško pomoč. Naši gasilci so se res dobro organizirali ter izredno dobro koordinirali in izvajali sanacijo. So pa tudi v samostanski hodnik začasno prenesli Križanega, ki ga je Savinja zlomila in zdaj čaka na restavriranje. Drugi konec tedna je prišla ekipa prostovoljcev z Viča pod vodstvom provincialove sestrice Damjane Čuden Osredkar, ki je v šolski kuhinji nadomestila izčrpano kuharsko ekipo. Pripravili so po 300 obrokov za posamezen obed. Naši gasilci jih niso mogli prehvaliti – za njihovo dobroto in tudi izvrstno kulinariko. Hvala vsem samostanom, ki ste nam neposredno darovali denar za tiste, ki jih je prizadela poplava. Skupaj z eki-

po Karitas smo poskrbeli, da je denar prišel do tistih, ki so najbolj potrebni pomoči. Dar so sprejeli z veliko, veliko hvaležnostjo in mnogi s solzami v očeh. Hvala pa tudi vsem bratom, ki ste nas v tem času klicali in se zanimali za našo situacijo. Hvala tudi provincialu p. Marjanu Čudnu, ki nas je obiskal, še prav posebej pa je razveselil naše gasilce, ko jih je obiskal v gasilskem domu. Tem našim »komandosom« je provincialov obisk veliko pomenil, kot potrditev in pohvalo za njihovo garaško delo. Ko so odtekle vode in je počasi počiščen mulj in blato, prihajajo na plano notranje stiske. Tu bomo prišli naproti s strokovno terapevtsko pomočjo, kar je že v frazi dogovarjanja z ravnateljico nazarske osnovne šole.

Ob prazniku Vnebovzetja Device Marije je naš p. Marjan Čuk praznoval okroglih 60 let. Na predvečer praznika je skupaj s sorodniki in prijatelji ob somaševanju daroval sveto mašo, ki ji je sledilo še druženje v samostanskem atriju, ki pa je bilo zaradi okoliščin (nedavne poplave) bolj skromno. Na sam praznik pa so se slavljence spomnili tudi domačini pri maši ob 10.00. Po njej smo še ob pecivu in pijači voščili slavljencu. Dan zatem je skupnost obiskal še generalni delegat p. Darko Tepert.

Poleg naših in gostujočih programov v Domu Nazaret, je trenutno v ospredju prenova samostanske kuhinje in velike obednice.

p. Andraž Arko

Nazarje, 9. julij 2023

Zahvala ob srebrni sv. maši

Dragi bratje in sestre, dragi prijatelji!

Na Nazarskem hribčku se danes dogaja nekaj posebnega, nič kaj vsakdanjega, saj se tak ali podoben dogodek zgodi vsakih toliko in toliko let. Bogu sem iz srca hvaležen, da sem danes jaz ta razlog za praznovanje in zahvaljevanje. Sicer pa brez Boga nas tukaj ne bi bilo. Zato Bogu hvala za življenje, ki mi ga je podaril po dragih starših: očetu Francu, ki je pred 6. Leti zapustil ta svet in dragi mami Ivanki, ki je tukaj prisotna – mama iz srca hvala za vse, za vse darovano trpljenje in molitve. Hvala tudi dragi sestri Metki, ki me je vseskozi spremljala v mislih in molitvah; hvala njenemu možu Emilu in trem nečakom: Anji, Tomažu in Luku. Rad vas imam in ponosen sem na vas! Rad bi izrekel hvala tudi Marici, očetovi drugi ženi, ki me je vedno z veseljem sprejela in pogostila ob obisku rojstne hiše v Spodnji Rečici; Marica, glede na Vaših 90 let in šibko zdravje, si upam izreči Bogu, naj Vas še nekaj let ohranja med nami.

Hvala mojim bratrancem in sestričnam, teti Barbki; vsi drugi strici in tete po mamini strani so, žal, že pokojni; živ je samo še stric Tone, brat od pokojnega očeta.

Hvala, dragi Nazarčani, za vaše molitve in slovesnost, ki ste jo pripravili pod vodstvom župnika Andraža in Župnijskega pastoralnega sveta. Andraž, hvala za Tvoje iskrene in bratske besede pri današnji pridigi; hvala tudi skupnosti bratov in sester, ki trenutno delujejo v našem samostanu v Nazarjah.

Hvala pevcem, ministrantom, bralcem, narodnim nošam in dragim gasilcem, ki vedno priskočijo na pomoč: v dobrem in hudem; danes je, hvala Bogu, DOBRO ☺.

Hvala, dragi bratje in sestre ter prijatelji, ki ste prišli iz Novega mesta, Gorenjske, Štajerske in Primorske; povsod sem deloval, zato smo danes ena velika družina iz različnih krajev naše prelepe dežele.

Duhovni poklic je dar in tudi vztrajati v poklicu je, če sodeluješ z Božjo milostjo, podarjeno po priprošnji Božje Matere Marije in blagoslovom troedinega Boga. Velikokrat se v življenju zgrnejo na nas tudi temni oblaki, udarja strela, morda pada toča, a potrebno je iti naprej. In kar nas ne ubije, nas okrepi, zato sem še enkrat Bogu hvaležen za vse sončne in oblačne dneve teh 25 let duhovniške službe in hvala Vam za molitve in vso podporo. Eden od mojih sošolcev je že umrl, nekaj pa jih je zapustilo duhovniški stan, zato je molitev za svetost in vztrajnost duhovnikov ter redovnikov še kako na mestu. HVALA.

Sedaj bomo zapeli zahvalno pesem, potem pa bom tukaj spredaj podelil podobice in Vaši darovi bodo namenjeni za Anin sklad, to so družine z več otroki; nekaj od zbranega pa bo šlo tudi za potrebe nazarske župnije. Bog Vam povrni za vsak vaš dar. Slovesnost je tudi posneta in jo boste mogli dobiti na USB ključku za 18 €. Prijave pa bova zbiral p. Andraž in jaz. Fotografije bodo v digitalni obliki in povezava se bo prav tako dobila pri meni ali pri župniku p. Andražu.

p. Krizostom

New York

Spoštovani!

Letos mineva pol stoletja odkar je bil naš pater Krizolog posvečen v duhovnika. V teh petdesetih letih se je zgodilo veliko. Svet se je spremenil, v nekaterih pogledih do neprepoznavnosti. Spremenil se je tudi odnos do vere, duhovnikov in Cerkve. Kar je bilo še do nedavnega simbol kulture ter jamstvo trdnih moralnih vrednot, je za mnoge postalo kamen spotike in dežurni krivec za težave v družbi. Nekoč polne cerkve so se izpraznile, semenišča samevajo, čakajoč na nove poklice, Cerkve pretresajo škandali itd.

Po tem razburkanem morju je plula in še vedno pluje ladja našega jubilanta. In čeprav sodoživlja težave, ostaja v svojem upanju in veri nad njimi. Ne izgublja se v teoloških modrovanjih ali pesimističnih prerokbah, marveč skuša v vsakem pojavu najti smisel in pot do veselega upanja. Zato bolj spodbuja kot poučuje in skuša predvsem razumeti kar drugi kritizirajo. S tem ostaja zvest temeljnemu poslanstvu vere in Cerkve – bodriti in dajati upanje na eni ter tolažiti in lajšati bolečine na drugi strani. Svojo vlogo Frančiškovega brata, ki je v stiski in v sreči brat vseh ljudi, opravlja z zgledno preprostostjo in iskrenim veseljem. S tem uresničuje poslanstvo, ki se mu je zapisal pred petdesetimi leti.

Da bomo lažje razumeli širše razsežnosti njegovega dela, naj mi bo dovoljeno spregovoriti nekaj besed o tem, kako vidim poklic in poslanstvo duhovnika v današnjem svetu. Pogosto gledamo nanj poenostavljeno in predvsem pozabljamo, da se v njem mešata oddaljena bližina medčloveških odnosov oziroma neznosno breme, ki zahteva, da so za besedami tudi dejanja, ki kažejo pot iz človeške realnosti v trdnost božjega upanja.

Predvsem moramo vedeti, da duhovništvo ni poklic in še manj služba. V njegovem ospredju sta poklicanost in poslanstvo. Za duhovnika je lahko človek samo izbran. Če se je odločil, ne da bi bil poklican, ne bo mogel biti dober duhovnik. Podobno ne bo srečen, če ni sledil svoji poklicanosti. Čeprav igra poklicanost pomembno vlogo tudi pri nekaterih drugih poklicih, je pri duhovniku še bolj izpostavljena. Tudi, če odmis-

limo pritiske okolja, ki so zlasti v zadnjem času dobili groteskne razsežnosti, je težko oznanjati in pričevati za nekaj »česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo«. Zato pomeni slediti klicu, pristati na srečanje z neizbežnim in hkrati nedoumljivim.

Verjetno v družbi ni dela, ki bi bilo tako izpostavljeno kot je delo duhovnika. Verjetno tudi ni poklica, katerega družbeni položaj bi se v nekaj desetletjih tako radikalno spremenil. Manj kot sto let nazaj je bil poklic duhovnika pri nas med vsemi najbolj ugleden in čislán. Beseda »gospod« je bila v ljudskem jeziku rezervirana za duhovnika. Iti za »gospoda« je pomenilo iti za duhovnika, poslati po gospoda je pomenilo poslati po duhovnika in podobno. Obisk duhovnika je bil za hišo čast, za katero je tekmovala vsa ali soseska. Ljudje so videli v duhovnikih intelektualno in duhovno elito, pravične razsodnike v sporih, svetovalce v težavah, pribežališče v stiski ter jamstvo za poštene in stabilne odnose v družbi. In čeprav so se ljudje zavedali, da niso vsi duhovniki taki, to ni omajalo vere v njihovo poslanstvo. Ljudje so duhovnika, ki mu ni bil kos, pomilovali, ne kamenjali.

V današnjem času, ki se ponaša s toleranco in inkluzivnostjo, in v katerem se svobodomiselnost neredko kaže kot zanikanje preteklosti in njenih institucij, je postal poklic duhovnika skupaj s Cerkvijo deležen pretirane kritike, ki ga skuša izriniti iz družbe, ter ga celo napraviti za grešnega kozla in krivca za vse, kar je lahko narobe. Neredki menijo, da je poklic duhovnika nepotreben ostanek pretekle naivnosti in praznoverja, ki sta sodobni informacijski družbi tuja. Zato menijo, da bo duhovništvo izginilo skupaj z vero v Boga, ki jo bo zamenjala vera v napredek, osebno svobodo in človekove pravice.

Razkorak med nekdanjo podobo duhovnika, za katerega pravi pesem »z angeli je tvoja družba« in današnjo podobo duhovnika, v katerem ljudje navadno ne vidijo nič vzvišenega, je prevelik, da bi ga bilo

mogoče pojasniti z nekaj besedami. Da bi ga bolje razumeli, predvsem pa, da bi videli, ali je utemeljen, se velja za hipec zamisliti nad vlogo, ki jo ima lahko duhovnik v družbi.

Poklic svečenika oziroma duhovnika je tako star, kot je stara človeška družba. Že najstarejše družbe so poznale svečenike in verske obrede. Naloga teh duhovnikov, ki jih omenjajo najstarejši pisani spomeniki različnih kultur, je bila predvsem v tem, da bi ljudem pomagal pridobiti naklonjenost bogov, zagotoviti njihovo pomoč in varstvo oziroma odvrniti od ljudi njihov srd. Duhovniki so vodili obrede in žrtvovanja, s katerimi so ljudje Bogu izkazovali spoštovanje ter ga prosili za odpuščanje in pomoč. Ker so že od nekdaj verjeli, da obstajajo ravnanja, ki pomenijo greh in zato vzbujajo božjo jezo, so duhovniki na taka ravnanja opozarjali in ljudi odvrčali od njih.

Rimljani so svoje svečenike imenovali *pontifices*, po naše »graditelji mostov«. Njihovo nalogo si je mogoče slikovito predstavljati kot gradnjo mostu med umrljivim človekom in nesmrtnimi bogovi, med zemljo in nebesi. Ta most naj bi omogočil človekovi duši, da po smrti preide v onostranstvo, hkrati pa naj bi po tem mostu prihajali med ljudi božja milost in dobrota.

Z razvojem monoteističnih religij, ki temeljijo na razodeti božji besedi, se je tej, v prvi vrsti obredni obliki svečeništva, pridružila nova razsežnost. Duhovnik ni bil več samo graditelj nevidnih mostov med človeškim in božjim, temveč je postal tudi razlagač božje besede in s tem duhovni voditelj. Za opravljanje teh nalog ni bila več dovolj samo poklicanost, temveč je bilo potrebno tudi znanje. Poklicu v smislu notranjega glasu se je torej pridružil študij, ki je dajal duhovniku vpogled v teološka in filozofska vprašanja, povezana s človekovim bivanjem in verovanjem. S tem znanjem je duhovnik utrjeval vero ljudi in jim svetoval v moralnih dilemah in vprašanjih. Naloga duhovnika je bila predvsem v tem, da v življenju ljudi zagotavlja tisto vrednostno stalnico in trdno točko, ki se ne podreja mišljenju trenutka, marveč išče nadčasovne resnice in vrednote, na katere se je mogoče opreti in zanesti. Duhovnik ni bil le svečenik, ki je vodil obrede,

marveč je bila njegova naloga voditi verno ljudstvo v smer, ki bo spodbujala zaupanje in prepričanje, da ne bo pozabljeno nobeno dobro delo, da bo tostransko trpljenje poplačano z večno srečo, da ni razloga za obup, saj Bog skrbi za svoje ljudstvo, oziroma da smrt ne pomeni konca, marveč za vse pravične nov začetek neizmerne veselja in sreče.

V slovenski tradiciji so naloge in dejavnost duhovnika daleč presegle verske okvire. Na podeželju so bili duhovniki spodbujevalci kulture in omike ter predvsem svetovalci in pribežališča v stiskah. Ljudje so se nanje obračali po nasvet, klicali so jih za razsodnike in z njimi delili svoje veselje in stiske. Njihov doprinos h kulturi in omiki slovenskega naroda je bil nenadomestljiv. Na jezikovno in narodnostno izpostavljenih območjih so številni Martini Čedermaci vrh tega spodbujali domoljubje in ohranjali slovensko besedo ter samobitnost. Če k temu dodamo materialne spomenike v obliki cerkva, kapel, samostanov, župnišč in drugih stavb, ki so nastajale na pobudo in pod vodstvom slovenskih duhovnikov, potem lahko rečemo, da bi naša domovina tudi na zunaj izgledala čisto drugače, če v njej ne bi delovali duhovniki.

Čeprav ni dvoma o pozitivni vlogi duhovnikov v preteklosti, je težje vprašanje o njihovem mestu v sodobni družbi. Kot ugotavlja Phil Zuckerman in Ryan T. Cragun v knjigi *Beyond Doubt. The Secularization of Society* je modernost problem za vernost in vero. Razvoj znanosti in upadanje vernosti dajeta vtis, da se pomen duhovništva zmanjšuje, in da mu je v prihodnje namenjena le še folklorna, če ne celo samo nostalgčna vloga.

Ta vtis dolgoročno vara. Stiske sodobnega človeka niso nič manjše kot nekoč, morda so celo hujše, saj se jim je pridružil občutek brezizhodnosti in pesimizma. Sodobni človek je kljub navidezemu blišču in moči krhek, ranljiv, in negotov. Za razliko od preteklosti morda že kar pretirano dvomi o vsem, hkrati pa ima vse manj časa zase ter za svoje intelektualno in duhovno življenje. Zato prihaja v položaj, ko se mu zdi, da je vse brez smisla, in da se mu izmikajo tla pod nogami. V takih trenutkih potrebuje nekoga, ki ga bo umiril in mu vlil optimizma ter ga prepričljivo opozoril na vrednote, ki dajejo človekovemu življenju smisel in pomen bolj od materialnih dobrin. To pa je tradicionalna naloga duhovnika.

In čeprav nekateri menijo, da bi stiske sodobnega človeka laže in učinkoviteje reševali psihiatri in psihologi, to ne drži, saj pri teh stiskah ne gre za bolezenska stanja, ki bi zahtevala zdravljenje. V večini primerov

gre za potrebo po zaupnem pogovoru, po razumevanju in spodbudi, ki jih lahko učinkovito nudi samo nekdo, ki je hkrati dovolj blizu in dovolj odmaknjen, da deluje nepristransko, zaupno in prepričljivo.

Današnji duhovnik pa ima še eno pomembno nalogo. V porabniški družbi, ki hlasta za količino, mora pokazati in prepričati, da so še druge vrednote, ki človeku bolj in laže pomagajo do sreče kot pa kopičenje stvari. Ljudem mora dopovedati, da bodo ušli stresu in strahu, če se bodo znali nasmehniti, sprostiti in prepustiti vsaj del svojih skrbi tistemu, ki »neba pota vodi« in vedno poskrbi, da za sušo pride dež in za dežjem sonce.

Verjetno najtežja naloga duhovnika v vse bolj sekularni družbi pa je, da zna najti stik tudi s tistimi, ki morda ne verujejo in ne hodijo v cerkev. In čeprav se zdi nenavadno, da bi duhovnik služil tudi neverujočim, je bržčas v tem eno od težišč njegovega poslanstva. Ne gre namreč samo za to, da je napak enačiti vero z obiskovanjem verskih obredov. V družbi, ki se vrednostno in moralno vse bolj izgublja, je bistveno povezovanje in dialog med vsemi ljudmi dobre volje, ki iščejo pravičnost, smisel in resnico. Samo na ta način bo luč prišla »izpod mernika« in prepričala o vsebini, ki sicer tako zlahka ostane skrita za obliko.

Lahko torej rečemo, da se potreba po duhovnikih ni zmanjšala, se je pa močno povečala zahtevnost tega poklica. Današnji poklic duhovnika terja poleg gorečnosti in znanja tudi karizmo, predvsem pa močno osebnost, ki bo kos nerazumevanju, osami, krivicam in številnim drugim nevšečnostim. Ker so tudi med duhovniki boljši in slabši, taki, ki delajo svojemu poslanstvu čast, in taki, ki mu delajo sramoto, je pri duhovniškem poklicu še bolj kot pri drugih v ospredju potreba po kakovosti in ne po količini. Danes še bolj kot nekoč velja, da vera »raste in pada po duhovnikih«.

In če je bila nekoč odločitev za duhovnika lahko tudi gmotno motivirana, temu danes ni tako. Danes je to avantura, ki jo tvegajo le redki, verjetno samo najbolj pogumni in poklicani.

Če hočemo, da se bomo izvili iz krize vrednot in pesimizma, bomo tudi v prihodnje potrebovali dobre duhovnike - take, ki bodo povezovali, razumeli in pomagali, ki bodo vredni zaupanja in spoštovanja ter bodo še naprej s svojim zgledom kazali smer na poti k odgovorom na vprašanja o smislu dobrote, življenja, trpljenja in smrti. Med tistimi, ki dajejo upanje s svojo odprtostjo, priljudnostjo in zgledom, je tudi današnji jubilant, ki mu želimo še veliko uspešnega dela in zdravih ter srečnih let pri njegovem redovniškem in duhovniškem poslanstvu.

S Svete Gore

Sveta Gora spomladi in poleti oživi v polnosti. Župnijska in posamična romanja, obiskovalci in turisti številno prihajajo na Sveto Goro. Na nas se veliko obračajo ljudje v stiskah ter prosijo za molitev in pogovor. Prav tako je pri nas tudi spovedovanja še vedno zelo veliko.

Naša posinovljenca Vili in Jožica sta od 3. julija v domu starejših v Novi Gorici. Dolga leta sta z veseljem in zelo veliko delala za Sveto Goro, zdaj pa jima telesne moči popuščajo. Še posebej Jožici, ki je nepokretna, Vili pa hvala Bogu še vedno lahko hodi in tudi vozi avtomobil.

Naš tretji posinovljenec g. Ciril Metod Cej je letos praznoval zlato obletnico mašništva. Tako so mu v župniji Miren, kjer je deloval 22 let in pustil globoke duhovne sledove, pripravili lepo slovesnost že na tretjo velikonočno nedeljo. Prav tako pa je bilo zelo slovesno praznovanje na Sveti Gori in sicer v nedeljo, 9. julija ob 16. uri. Slovesna okrasitev v baziliki našega brata Ambroža in njegovih sodelavk, z romarji napolnjeno svetišče in primerna pogostitev so dodatno prispevali k slavnostnemu občutju. Prisotnost gospoda Cirila na Sveti Gori je dragocena tako za sprejem in oskrbo romarjev, kot tudi za našo samostansko skupnost, saj gre za osebnost, ki je svetniško potrpežljiva ter razpoložljiva za vse romarje in obiskovalce.

Tudi najavljene duhovne vaje so se lepo odvile; tako so bili ravno v dneh okrog slovesnega praznika Svetega rešnjega telesa in krvi pri nas štirje prope-devtiki ter njihov odgovorni dr. Kozinc in duhovni vodja mg. Vladimir Bizjak.

V začetku julija smo gostili v glavnem škofijske duhovnike (2. – 6.7.) pod duhovnim vodstvom našega p. Benedikta. Udeleženci so bili z vodenjem zelo zadovoljni. Konec avgusta pa so bili pri nas bratje na rednih letnih duhovnih vajah pod duhovnim vodstvom br. Mirana Špeliča.

Eno izmed pomembnih prizadevanj našega samostana je tudi spremljanje in sodelovanje na razpisih za obnovo naših stavb. Vsak, ki se je s tem vsaj malo srečal, ve, koliko dela je potrebno za en sam razpis: pregledati in dobro označiti potrebe na terenu, dobro preštudirati sam razpis, ker je v njem veliko zank, pridobiti dovoljenje spomeniškega varstva, potrebni so še trije predračuni za vsako delo ter ogled z izvajalci, usklajevanje z njimi, priprava gradiva, izpolniti vse obrazce,... Pri tem pa še zdaleč ni gotovo, ali bomo na razpisu uspeli ali ne. Tako smo se v preteklosti neuspešno potegovali za razpise pri Uradu vlade RS za oskrbo in integracijo (nastanitev v Tav-u), za pomoč ranljivim skupinam prebivalcev zaradi epidemije Covida, ter tudi pri Ministrstvu za kulturo (obnova notranjosti bazilike). Uspešni pa smo bili na razpisu za sofinanciranje kulturnih projektov v Mestni občini Nova Gorica ter pri razpisu LAS v objemu sonca. Z velikim upanjem pričakujemo še rezultate razpisa EZTS (sklad za male projekte) v okviru priprav za evropsko prestolnico kulture, kjer je za kandidacijo pomembno tudi čezmejno partnerstvo. Naš partner je Oglejska bazilika.

Kulturne dejavnosti imajo pri nas že lepo in dolgo zgodovino. Od leta 2021 se naše kulturne prireditve

2023 KOLEDAR DOGODKOV SVETOGORSKE SOBOTNICE

Datum	Ura	Dogodek	Št. izvajalcev	Št. obiskovalcev
08. 01. 2023	17.00	Vokalna skupina Bisernice Kromberk in Otroški CPZ Stanko Premrl Podnanos	42	85
18. 12. - 15. 01.		Mednarodna razstava jaslic	42	360
16.01 - 25. 03.		Razstava slik Umetniki za karitas	23	412
25.03.	17.30	ŽePZ Rože Nova Gorica Koroški kvartet Dobniško jezero, Loče na Koroškem	19	62
2. 04. - 16. 04.	15.00	16. razstava velikonočnih pirhov na Sveti Gori	32	211
15. 04.	17.30	Vokalna skupina Bird- land	9	55
16. 04.	17.00	Predavanje p.Karel Gržan in predstavitev knjige Mir	1	392
13. 05.	17.30	Festival sakralne glasbe	104	193
28. 5.	17.00	Predavanje Sara Ahlin Doljak in predstavitev knjige	2	182
18. 06.	16.00	MPZ Motiv Nova Gorica	17	58
25. 06.	17.30	Gustav Auzinger Orgelski koncert AT	1	8
08. 07.	17.00	Musikverein Grafenstein Pihalni orkester AT	45	87
05. 08.	17.30	Wladimir Matesic Orgelski koncert IT	1	
Še v dogovarjanju:				
21. 10.	17.30	Godalni orkester BIG BANG NOVA, MPZ Vrtojba Šempeter, MPZ Emil Komel		
18. 11.	17.30	ŽPZ Večernica Ajdovščina, MPZ Franc Zgonik Branik; Zborovodja Miran Rustja		
SKUPAJ DO 10. 7.			337	2105

odvijajo pod imenom »Svetogorske sobotnice« Poleg že običajne mednarodne razstave jaslic in pirhov ter občasnih razstav, smo tokrat dodali še vsakomesečni koncert, slikarske razstave, predstavitev knjig... **(za podrobnosti glej tabelo)**

Razlog za posebno skrb, ki nas vznemirja, pa je trenutno stanje Svete Gore v Občinskem prostorskem načrtu (OPN). Občina je namreč v preteklosti spremenila prostorski akt, ki dovoljuje samo objekte za verske dejavnosti. Za rešitev te problematike vlagamo veliko moči in neprepanih noči, energije ter seveda molitve. Svetogorsko Kraljico prosimo, naj pomaga urediti tako, da bo vse v blagoslov samostana in vsem romarjem ter obiskovalcem.

p. Bogdan Knavs

Sveta Trojica v Slovenskih Goricah

Neurje razkrilo streho cerkve in samostana, ogrožene so stropne freske

Zadnje neurje, ki je prizadelo nekatera območja v Sloveniji, je poškodovalo tudi cerkev in frančiškanski samostan pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah, saj je velik del strehe razkrilo. »Ker nismo uspeli dobiti dovolj velikega dvigala, so gasilci s folijo pokrili notranji del, da se, kolikor je mogoče, zaščitijo freske«, je povedal p. Bernard Goličnik.

»Po četrtkovem neurju je stopnišče križevega pota, ki je bilo sicer zaprto zaradi še ne saniranega predhodnega plazu, zaradi številnih podrtih dreves neprehodno,« nam je pojasnil p. Bernard: »Poškodovana je streha cerkve in samostana, odkrilo je tudi strešno sleme nad samostanskim krilom in prezbiterijem cerkve ter razkrilo strešine ob dimnikih. Poškodovana je bakrena kritina nad prezbiterijem cerkve in razbito cerkveno okno v prezbiteriju, največjo skrb pa povzroča ogroženost stropnih fresk v notranjosti. Poškodovani so tudi bakreni nadstreški nad vhodi.«

Na pomoč prišli pripadniki Civilne zaščite in gasilci

Že v zgodnjih jutranjih urah po neurju so jim na pomoč priskočili poveljnik Civilne zaščite Občine Sv. Trojica v Slovenskih goricah in gasilci Gasilske brigade Sveta Trojica. »Zaradi izredne višine - sanacije na višini čez 30 metrov in zato potrebnega visokega dvigala še zmeraj čakamo na dodatno pomoč za potrebno intervencijo z zahtevno opremo, gasilci pa so s prekritjem s plastičnimi folijami začasno zavarovali odprto ostrešje.«

Frančiškanski samostan pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah je s tremi zvoniki svojevrstna posebnost Slovenskih goric in regije. Skupaj s cerkvijo Sv. Trojice tvori mogočni arhitekturni kompleks nad Trojiškim jezerom, njegovi začetki segajo v leto 1631.

Upajo na pravočasno pomoč

Ocenjena predvidena škoda je po besedah p. Bernarda zaenkrat približno 15 tisoč evrov. »Upamo na pravočasno pomoč, da s sanacijo uspemo pred nadaljnjim zamakanjem zaščititi predvsem stropne freske,« je še dodal.

Marko Mesojedec
FOTO: Bernard Goličnik

Vidna in nevidna cerkev

V začetku junija (letos 2023) je) potekala v Rimu slovesnost praznovanja dveh obletnic: 30. obletnica samostojne Slovenske škofovske konference in 50. obletnica, ko je Slovenik dobil naslov »Papeški«. Tedaj, leta 1973 so slovenski škofje vodili romarje, da bi se kot Cerkev predstavili papežu Pavlu VI. Srečanja in bogoslužja so potekala na različnih krajih in škofje so si porazdelili svoje nastope. Škofje so se trudili, da bi vernikom osmisli romanje in jih utrdili v veri. Naj navedem le odlomek pridige tedaj najmlajšega škofa Vekoslava Grmiča. Somaševanje je vodil nadškof Jožef Pogačnik, nagovor pa je imel Grmič.

V pridigi je povzel občutje zbranih vernikov, ki jih prevzame pogled na mogočnost in nepremagljivost »vidne« Cerkve in poslušalce spomnil na Kristusove besede: »... vendar se ne veselite tega, ampak veselite se, da so vaša imena napisana v nebesih« in zavrnil tiste, ki se pohujšujejo nad razkošjem Cerkve in z Judežem govorijo, da bi morali ta denar dati za uboge. Potem pa dejal: »Kdor bi znal prisluhniti govoricu zidovja, bi mogel marsikaj razbrati. Najbolj značilna izpoved je gotovo zavzetost za božjo stvar, dalje različne oblike človeškega zanosu vse do iskanja zemeljske oblasti in slave; iskrenost, pobožnost in gorečnost vse do gorečnosti apostolov Janeza in Jakoba, ki sta hotela priklicati ogenj z neba na tiste, ki Kristusa niso hoteli sprejeti, a ju je Kristus zavrnil. Govorica kamenja bi nam povedala veliko o svetosti in človeških slabostih Kristusove Cerkve, ki je hkrati 'vidna in nevidna', hkrati razumljiva in skrivnostna, hkrati božja in človeška, hkrati sveta in grešna, hkrati znamenje »zakrament« odrešenja sveta in tudi morda kdaj za koga izvir pohujšanja nad nevrednostjo cerkvenih predstavnikov, nad mlačnostjo kristjanov, nad dejstvom, da so bili in bodo mnogi kristjani bolj 'kajfeži' kakor luč sveta in sol zemlje. Vse to nas ne sme motiti, vse to je dokaz, da je Cerkev resnično na poti in samo na poti k svoji popolnosti, kakor pravi 2. vatikanski cerkveni zbor. Vse to je za nas samo klic, da vsak na svojem mestu prispeva svoj delež k njeni popolnosti.«

Podobno je je razmišljal papež Benedikt XVI.

Papež Benedikt XVI. je bil zazrt v vidno in nevidno Cerkev. V knjigi Luč sveta se čuti njegova vera in bole-

čina človeške nebogljenosti. Če povzamemo njegove misli: Cerkev je Noetova barka, kamor se lahko vsak trenutek zatečemo iz tega norega sveta, da najdemo svoj mir. Smisel Cerkve je, da nas vodi k Bogu in Bogu omogoča, da prihaja k nam. V Cerkvi je polno napak, a znotraj sebe odkriva moč, saj vse posvečenje prihaja do nas po Cerkvi. Verniki in posebej redovniki moramo vedeti: »Cerkev je sestavljena iz ljudi in ti ji krojijo zunanjo podobo; vendar je v ozadju temeljna zgradba, ki jo hoče sam Bog in je zato nedotakljiva. Za človeškim pročeljem je skrivnostna nadčloveška stvarnost.« Božji Cerkvi nikoli ni manjkalo Božje previdnosti 'in njena lepota ni nič drugega kot blišč resničnosti'.

Tudi vidna Cerkev ima več obrazov

Po večini so naše cerkve skrbno vzdrževane, a večkrat na pol prazne; pozdravljajo nas z okoliških hribov, a nova naselja ostajajo brez vsakega verskega znamenja. Imamo več škofov, a primanjkuje župnikov; prazna semenišča. Imeli smo nove maše, zdaj prednjačijo zlatomašniki. Imamo velike samostane, a v njih manjka življenje in redovni duh zbranosti, ostaja nam lep spomin! ... Nekoč so podružnične cerkve postale središče novih župnij, zdaj pa je prišel čas združevanja. Razveseljiva je podoba »vidne« Cerkve na sveti večer in božič, na veliko soboto in veliko noč, manj razveseljiva je podoba ob običajnih nedeljah in vsak dan. Poznamo maše z orkestrom in pogosto maše brez organista in ministranta.

Za vernike je najbolj oprijemljiva »vidna« Cerkev, ki se združuje z »nevidno« Cerkvijo. To pa je pri nedeljski maši, kjer se združita »vojskujoča« in »zmagujoča« Cerkev. »Kristus živi in odrešenijsko deluje ne samo v evharistiji, ampak tudi v občestvu vernih, zbranih pri oltarju.«

Priprava na prihajajoče jubilejno sveto leto naj bi »nevidno« Cerkev približala vernikom in jim vrnila zavest, da bi bila lepota vidne Cerkve nič drugega kot blišč resničnosti nevidne Cerkve«. Vidna Cerkev je znamenje, nevidna pa je življenje.

P. Zdravko Jakop

Spremembe v vrhu vesoljne in krajevne cerkve l. 1963

Ko se je 3. junija 1963 poslovil papež Janez XXIII., je bil 21. junija 1963 za njegovega naslednika izvoljen papež Pavel VI., ki je napovedal, da se bo koncil nadaljeval 29. sept. 1963. Naša krajevna Cerkev pa je s smrtjo nadškofa A. Vovka 7. julija istega leta dobila apostolskega administratorja Jožefa Pogačnika, ki je bil najprej 1. februarja 1963 imenovan za pomožnega škofa in generalnega vikarja in bil posvečen na cvetno nedeljo, po smrti nadškofa Vovka, pa za apostolskega administratorja ljubljanske nadškofije. Naslednje leto (1964) je na veliki petek prejel bulo o imenovanju za nadškofa in že naslednji dan, v soboto, sprejel nadškofijo v »posest«. Naslednji dan, na veliko noč, pa je prvič podelil apostolski blagoslov. Umeščen za nadškofa pa je bil na belo nedeljo. Slovesnost je vodil zagrebški nadškof F. Šeper ob prisotnosti beograjskega nadškofa Gabrijela Bukatka in mariborskega škofa dr. M. Drževnika, »ki ga vsa Ljubljana tako ceni, da so nekateri že mislili, ko imenovanje ni takoj prišlo, da bo morda on izbran za nadškofa kot starejši«.

Od I. vat. nedokončanega koncila je minilo že skoraj sto let in v tem času je prišlo do velikih sprememb in krivic: prva svetovana vojna z oktobrsko revolucijo, španska državljanska vojna in druga svetovna vojna z vsemi posledicami in krivicami. Cerkev je čutila potrebo, da pravi čas ponudi svoje predloge. V času industrijske revolucije je bila namreč prepozna in posledica je bila zguba delavstva.

Papež Pavel VI. je ob začetku 2. zasedanja koncila 29. sept. 1963 v svojem govoru dejal: »Glavni predmet tega zasedanja bo Cerkev in vse tisto, kar zadeva njeno notranjo naravo ... Poznavanje Cerkve oziroma zavest o Cerkvi, prenovitev Cerkve, edinost kristjanov, dialog z današnjim svetom ...« Nastala je bojazen, da bo šla Cerkev mimo Kristusa, a je že Janez XXIII. ob odprtju prvega zasedanja (11. okt. 1962) zatrdil: »Vedno je Kristus žareče središče zgodovine in življenja« in Pavel VI. je izrazil željo: »Naj na ta zbor ne sije nobena druga luč kakor Kristus, ki je luč sveta ...«

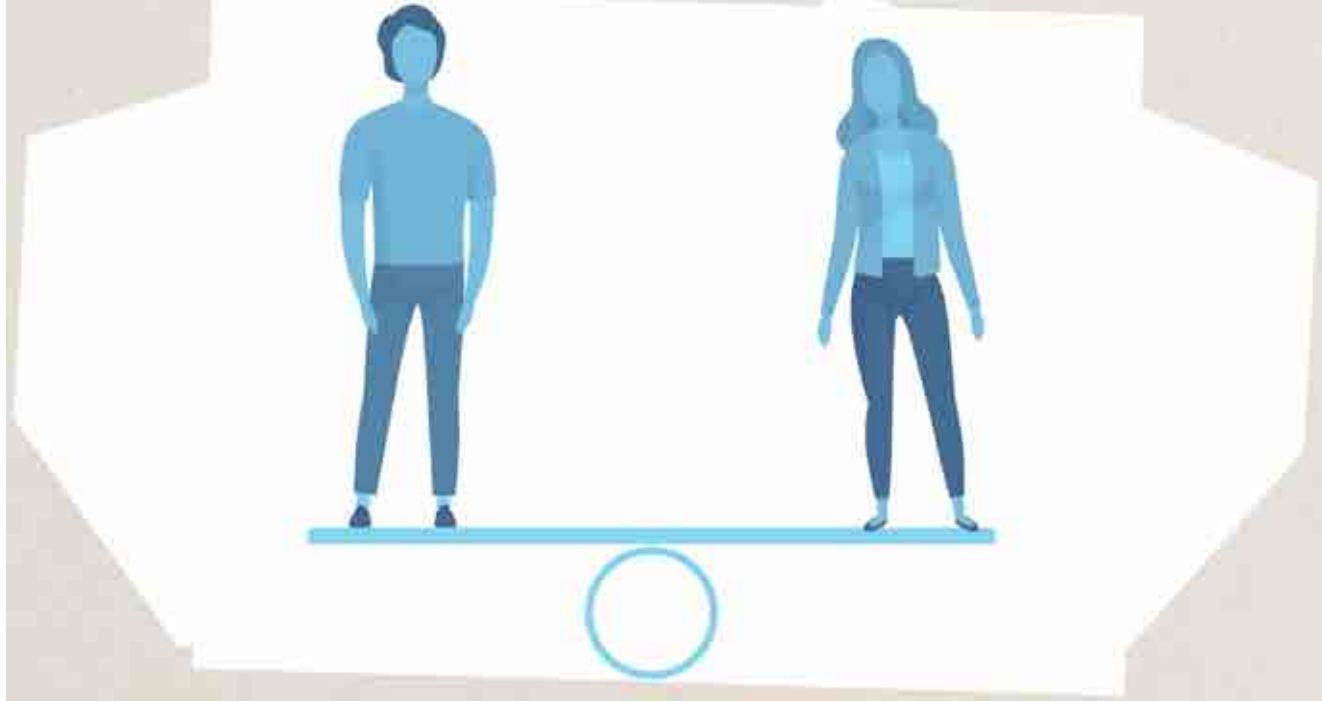
Papež Benedikt XVI. je v knjigi Luč sveta povedal: »Janez XXIII. je naredil veliko in neponovljivo dejanje, ko je vesoljnemu cerkvenemu zboru zaupal nalogo, da besede vere danes razume na novo.«

Ob zaključku tega zasedanja je bila 4. dec. 1963 sprejeta Konstitucija o svetem bogoslužju, s katero se je najbolj vidno začelo koncilsko delo. Do izraza so prišli liturgisti, ki so že prej načrtovali delo (Josef Jungmann, teolog Romano Guardini (znana je njegova knjiga Duh liturgije) in pri nas cistercijan Metod Turnšek in drugi. Bogoslovni profesorji so pripravili prve komentarje o poteku koncila in začeli so se prvi začasni prevodi obrednikov ... Dvema škofoma se je že naslednje leto (1964) pridružil tretji, koprski škof Janez Jenko, kasneje pa še dva pomožna škofa Lenič in Grmič.

Začelo se je žuborenje v Cerkvi, število novomašnikov je začelo naraščati (l. 1964 je bilo 25 novomašnikov) in število je rastlo skozi deset let. Začeli smo graditi prizidek Teološke fakultete, zatem še oddelek v Mariboru. Zdaj po 60 letih imamo na Slovenskem tri novomašnike. Zdaj smo v šoku in iščemo vzrok in krivca za tako stanje v naši krajevni Cerkvi. Zdi se, da so vse gume prazne. Manjka nam Abraham, ki bi posredoval za nas, kot je za Sodom; manjka deset pravičnih, da bi bili rešeni. Dunajski kardinal F. Konig je po koncilu razmišljal, da sta bila za koncil potrebna dva papeža: eden ga je začel in drugi zaključil. Menil je, da ga Janez XXIII. nikoli ne bi končal, Pavel VI. pa nikoli začel!

Zamisliti se moramo v naše poslanstvo: Stati pred Njim in mu služiti! Stojta pomeni budnost (tudi pri brevirju). Gospod je najbolj živo navzoč prav v sveti evharistiji, zato prošnja: »Poživi nam vero v presveto skrivnost ...!« Nadškof Stres na duhovnih vajah: ne 'ukinjajmo prehitro svetih maš', in vernikom, 'ne opuščajte svetih maš'!

P. Zdravko

Vrle žene ali feministke

V Svetem pismu piše, da je Bog ustvaril »moža in ženo« kot eno telo. Tako je ostalo skozi celo Sv. pismo do: »Žena in zmaj« v: (Raz 12,1). Bile so zelo različne od Eve do Marije; voditeljice, sodnice, rešiteljice, rodovitne in jalove, vplivne ... Jezusove spremljevalke in prve oznanjevalke njegovega vstajenja. Pomislimo, Jezus se pogovarjal s Samarijanko, Jezus se usmili prešuštnice, nagovori žene na križevem potu ...

In kako je bilo, ko v zgodovino vstopi nova ustanova Cerkev? Zopet zelo različne: »hočem, da mi daš Janezovo glavo« ali Pilatova žena: »nič ne imej opraviti s tem pravičnem« in mučenke Felicita in Perpetua. Cesarice (Evdoksija preganja Janeza Krizostoma) in svetnice, npr. sv. Monika izprosi sinu Avguštinu spreobrnjenje in mnoge druge matere, ki so rodile otroke in jih vzgajale za svetnike. Nekatere so živele skrito duhovno življenje, nekatere pa so imele poslanstvo, da so nastopale tudi v javnosti. V 12. stoletju sv. Hillegarda. Kot »desetnica«, deseta hčer je morala po izročilu z zdoma po svetu. Ustanovila je samostan, žensko vejo sv. Benedikta. Bila je »neobičajna najfascinantna žena« vseh časov. Njeno temeljito znanje je segalo na mnoga področja. Javno je nastopala redko, imela pa je veliko spodbud za duhovnike. Res je bila »pravo čudo« za 12. stoletje. Papež Benedikt XVI. jo je 10. maja 2012 s posebnim postopkom razglasil za »splošno cerkveno učiteljico«. Znana je njena trditev: »Ko človek greši, kozmos trpi«! Poudari globok odnos med človekom in Bogom in nas opominja, da vse stvarstvo, katerega vrhunec je človek, prejema življenje od Svete Trojice. In druge vplivne svetnice: sv. Brigita Švedska, »največja žena, kar jih je rodila Švedska«, Katarina Sienska, Terezija Velika, Ivana Orleanska ... in mala Cvetka DJ, Edith Stein, »ena največjih žena 20. stoletja«, skromna mati Terezija in mnoge misijonarke, bolniške strežnice ... Ženam je papež Frančišek postavil spomenik (Apostolsko pismo o dostojanstvu žene 2018).

Danes so na pohodu ženske z drugačnimi zahtevami, pravicami in vrednotami: pravica do splava, ločitve, spremembe spola, namestniško materinsko; možnost naročila otroka po »svoji podobi«. Čut za družino je zbledel; središče doma ni več mati, ampak standard, neomejena svoboda, zgublja se dostojanstvo, otrok ni več sad ljubezni, ampak tehnike in denarja. Vse to meri na feminizem in boj med moškim in žensko, med patriarhatom in matriarhatom. Vendar v naravi ženske je, »da za moškim teče tudi tedaj, ko pred njim beži«. Zato je boj med moškim in žensko nenaraven. Ženske se lahko odločajo ali za devišstvo ali za materinstvo!

Obstajajo klinike, kjer se življenje uničuje ali rešuje. Koliko denarja vržemo za orožje, ki je namenjeno uničevanju življenj, genocidi z lakoto (700 milijonov ljudi in posebej otrok strada!), ladje z žitom ne morejo dostradajočih; prekomerno izkoriščanje naravnih virov, ki niso neomejeni; uničevanje zemlje, ne razumna potrošnja... To je gradnja babilonskega stolpa in plovba Titanika, ki je na zadnji vožnji. Vzgoja je naravnana na razvajanje ... za zaključek pa evtanazija. Bojimo se, če kakšna rastlinska ali živalska vrsta izumrje, ne skrbi nas, če izumrje »krona stvarstva«, človeška civilizacija.

Vse to kaže na »greh sveta«, ki se odraža v klimatskih spremembah. »Ko človek greši, kozmos trpi«! Človek posega na področja, ki niso njegova, Bog pa se ne da zasmehovati. Pa imamo potrese, suše, poplave, požare, epidemije, vedno več neplodnih parov in praznih hiš, splošno nezadovoljstvo. Prišli smo tako daleč, »da ni več ozdravitve«. Številna potovanja ne morejo tega nadomestiti, izgubljenega raja na zemlji ne bomo našli. Bog pa najde način: »Trpljenje je včasih edino sredstvo, s katerim more Bog govoriti človeku in doseči, da ga posluša.« Kaj pa, če ima sv. Hillegarda prav: Ko človek greši, kosmoz trpi«!

»Bog gleda na človeške sinove, ali je še kdo razumen in išče Boga« (Ps 53,3).

P. Zdravko

»Čudež«

Na Svetovnem dnevu mladih v Lizboni na Portugalskem v prvih dneh letošnjega avgusta se je zbralo milijon 700 tisoč mladih, kar je za nekatere analitike pravi čudež. Po mnenju nekaterih analitikov velja Lizbona za rojstni kraj evropskega ateizma. Leta 1755 je Lizbono prizadel strašen potres, ki je zahteval od 70 do 90 tisoč življenj. Preživeli so se spraševali in zahtevali odgovor, kdo je za tem potresom ali dobri Bog, ki je gospodar nad naravo ali pač usoda. Komentarji so bili različni. Nekaj je bilo treba povedati. Tudi znani Emanuel Kant je v luči znanosti povedal svoje mnenje. (»Zgodilo se je po božji volji« - pravijo preprosti verniki v Maroku sept. 2023). Mnogi pa so tedaj zapustili dobrega Boga in tako imamo še danes. Odgovor res ni lahek. A nekaj je treba reči. Tu, kjer je bil spočet ateizem, se je zbrala mladina z vseh koncev – lepo so se imeli, celo škofje so imeli v rokah telefone in se sprehajali med množico. Že pred časom je papež Frančišek vzkliknil: »Kvišku srca, ne kvišku telefone« in prosil je mlade: »Ohranajte živ spomin na Svetovni dan mladih, ne hranite ga v albumu!« Taka srečanja so vedno v nevarnosti, da hitro zbledijo. Zdi se, da imajo še največjo korist tisti, ki jih pripravljajo.

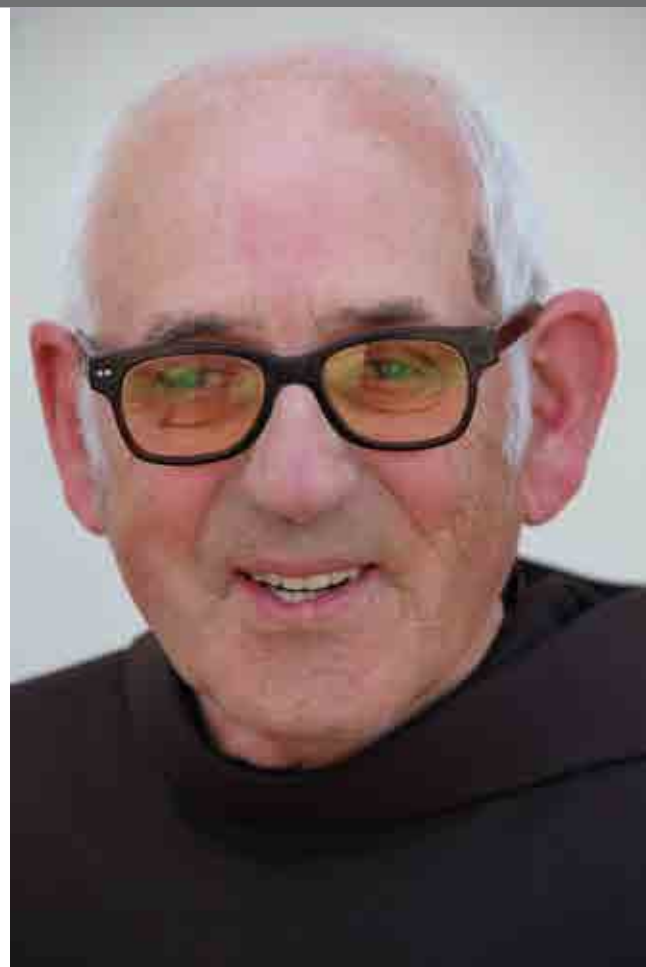
Papež ni pozabil, da imajo Portugalci »Ange-la Portugalske«, ki je pripravljala pastirčke na Marijin obisk, Fatimsko Gospo in sv. Antona, vsemu svetu poznanega rojaka, ki ga zdaj poznamo po kraju smrti »Sv. Anton Padovanski«. Med domačini je znan še en »čudež«, ki ga povezujejo s sv. Antonom. V tedanjem potresu – še danes kažejo sobico (zdaj je kapelica), kjer je bil svetnik rojen. Stavba je bila spremenjena v cerkev in frančiškanski samostan. Vse je bilo porušeno, a pod ruševinami je ostal nepoškodovan svetnikov oltar. Pod ruševinami je ostal več dni živ fantič, ki se je smehljal in navzočim povedal, »da je prišel vsako jutro in vsak večer k njemu čudovito lep mladenič, oblečen v frančiškansko haljo, ter mu prinašal hrano in pijačo. Tolažil ga je in bodril ter mu zagotavljal svoje varstvo«. Kdo bi mogel biti drug kot sv. Anton, rojak Lizbone, ki velja za »čudodelnika«? Lizbona je čudovito mesto, z njim se lahko kosata samo še Neapelj in Carigrad. Znana je po Fatimi in Lizboni, pač zaradi sv. Antona.

Vič, v času po SDM in potresu v Maroku (avgust/september 2023)

P. Zdravko

1940-2023

+ p. Tomaž Menart

UVOD V POGREBNO SV. MAŠO

Dopolnjeno je. Besedi, ki jih je Jezus na Veliki petek izrekel tik preden je izdihnil Bogu Očetu svojo dušo. Ti dve besedi sta mi prišli na misel, ko mi je bilo dano, da sem bil poleg ob smrtni postelji zadnjih zdihljajev življenja p. Tomaža v Domu sv. Martina v Srednji vasi pri Bohinju. Spoštovani g. nadškof Stanislav, dragi sobratje redovniki in duhovniki ter sestre redovnice, spoštovana brata, nečaki in pranečaki p. Tomaža, dragi bratje in sestre v Kristusu. V imenu vseh bratov frančiškanov, zdaj nas ostaja na Brezjah samo 5 in eden v Mošnjah, vas pozdravljam. Zbrali smo se, da se z Najsvetlejšo daritvijo poslovimo od p. Tomaža. »Naši kloštrski zdravnici Mariji je p. Tomaž ob priliki dejal: »Ko ne bo več bolečin, mi bodo zapeli vsi zvonovi«. In res, bolečin ni več, prelepa melodija brezjanskih zvonov pa v teh dneh pozvanja Tebi v slovo, dragi p. Tomaž. Želimo Ti, da si spočiješ pri Bogu, da z navdušenjem prisluhneš nebeški klasični angelskih violin in flavt, kakor si rad navdušeno poslušal tukaj na zemlji klasično glasbo. Naj Ti naše molitve pomagajo na poti do večnega gledanja Boga iz obličja v obličje. Pa še nekaj Te prosim, spomni se nas pri Bogu Stvarniku, in nas priporoči. Hvala Bogu za vse, kar nam je bilo dano preživeti ob tebi. Zdaj pa povabim vse, da iskreno premislimo in obžalujemo vse grehe.

p. Krizostom

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem p. Tomaža ob njegovem slovesu izrekam v svojem imenu in v imenu bratov slovenske frančiškanske province iskreno sožalje. Premalo poznam vsa življenjska obdobja p. Tomaža, da bi lahko podrobno opisal njegovo pot od rojstva do danes, bom pa nanizal nekaj utrinkov. Večina spominov na skupna leta s p. Tomažem je lepih. Na Viču je marsikdo od župljanov, ki ga je bolje spoznal, rekel: »Nisem vedel, da je tako družaben in tak veseljak!« Tudi sam sem ga sprva doživljal kot zadržanega, potem pa se je vtis spremenil. Nepozabna so bila druženja samostanskega bratstva na Viču po kosilu ali pa zvečer v televizijski sobi, ko je pripovedoval svoje dogodivščine. Rad se je iz srca smejal. Brez p. Tomaža ne bi poznal anekdot in šal iz klerikata in iz postojank, kjer je živel in deloval.

Posebej rad se je spominjal dela za nove duhovne poklice. Pri tem delu ni bil v ospredju, je pa zvesto spremljal p. Pashala in p. Lovrenca. Če ni šlo drugače, je prevzel kuhinjo. Vsi udeleženci duhovnih vaj za ministrante so bili navdušeni nad Tomaževimi kuharskimi sposobnostmi.

Menartovi so bili v župnijski cerkvi Šentvid nad Ljubljano mežnarji. P. Tomaž je bil z domačimi zelo povezan in velikokrat je pripovedoval o svoji mami. Bila je pobožna, skrbna in nadvse modra. V župnijskem glasilu Naše Tromostovje je aprila 1972 zapisan kratek intervju s Tomaževim mamo Heleno: »Na duhovni poklic svojega otroka 2 sem mislila že takrat,

ko sem se odločila, da bom mati. Nikdar ga nisem silila v ta poklic. Menim, da je pri oblikovanju duhovnega poklica potrebna krščanska vzgoja in dober zgled staršev, ki se žrtvujejo za otroke, kajti vera se kaže v življenju družine!« Marsikatero mamino modrost sem slišal skozi usta p. Tomaža in njegovega brata Janeza.

P. Tomaž je bil rojen 2. decembra 1940 v Šentvidu nad Ljubljano, krščen pa istega leta na praznik Brezmadežne na ime Andrej Nikolaj. Najprej je obiskoval šolo za obdelovanje kovine, kasneje pa se je odločil za redovniški in duhovniški poklic. Prošnjo za vstop k frančiškantom je napisal 27. aprila 1959. Voditelj komisije za vstop v red p. Roman Tominec je vodstvu province pisal: »Andreja Menarta priporočam za sprejem v red in jamčim za njegovo moralno neoporečnost«. Slovesno se je Bogu zaobljubil 2. aprila 1970, v duhovnika je bil posvečen 29. junija 1971. Služboval je Pri Novi Štifti na Dolenj-

skem, na Viču, Marijinem oznanjenju, Šiški, v Dobovi, Kamniku, na Brezjah in v Avstraliji. V Sydney je prispel marca 1992 in ostal do konca leta 1994. Avstralski Slovenci so rekli: »P. Tomaž je imel lepo pripravljene in podane pridige. Ljudje so ga zelo radi poslušali«.

Na začetku februarja leta 1977 sem bil kot ministrant na duhovnih vajah pri Novi Štifti. Zapadlo je več kot meter snega. P. Tomaž je bil tam takrat predstojnik. V velike sani, ki so bile podobne kočiji, je vpregel konja in se odpeljal v Sodražico v trgovino. Ko je prišel nazaj je žarel od veselja. Sam je kasneje pripovedoval, da je bilo to eno najlepših doživetij njegovega življenja – snežna idila v sanjah s konjsko vprego. P. Tomaž je bil alpski človek. Rad je imel planine. Na zadnji vizitaciji mi je pripovedoval, kako je v enem dnevu šel dvakrat na Storžič in zaključil: »Tega ne bom več zmogel, sem si pa zato na Brezjah izbral sobo s pogledom na Triglav!«

Njegova posebna ljubezen so bile živali. Kot povsod, je tudi na Brezjah krmil ptice, prijateljeval z vaškimi mački in poznal je po imenu okoliške hišne ljubljence. Vendar veterinar ne bi bil njegov drugotni poklic. Privlačil ga je oder. Na slovenskem misijonu v

Sydneyu v Avstraliji je vodil dramsko skupino. Pripovedoval je: »Mladi so radi hodili na vaje in tudi dobro igrali. Ker je nekdo od igralcev zbolel, sem ga nadomestil kar jaz. Ljudje tega sploh niso opazili!« »Če ne bi bil frančiškan, bi bil pevec v operi«, je rekel ob

V Rafaelu, glasilu slovenskega misijona v Sydneyu, je p. Tomaž decembra 1993 objavil: »Naše življenje je podobno krivulji, ki raste in pada. Živimo med srečo in nesrečo, med veseljem in žalostjo, med družabnostjo in samoto. Nenehni nemir v nas, ki nas žene naprej, nas v nekem trenutku pripelje do izbruha: 'Kdaj bom imel končno svoj mir?' To je krik po neskončnem miru in zavetju. Bog bo popolnoma zadovoljil in izpolnil vsa naša pričakovanja. Na koncu mojega življenja ni nesmisel, ne obup in ne tema. Na koncu je svetla točka, je luč, je Kristus.«

Ko sva se pogovarjala o njegovem odhodu v dom sv. Martina v Srednji vasi, je rekel: »Pogrešal bom praznike, še posebej veliko noč. Liturgija velike noči je božansko lepa!«

P. Tomaž, verujem, da te je sestra smrt preko svojega praga popeljala k svetli točki, k luči, h Kristusu in da že uživaš božansko bogoslužje večne velike noči. Predstavljam si te tako, kot piše psalmist:

*Slavim te, Gospod, z vsem srcem,
ker poslušáš besede mojih ust;
vpričo angelov ti prepevam,
se priklanjam v tvojem svetem templju.*

P. Tomaž, Bogu se zahvaljujemo zate, za vse kar si naredil, za tvoje talente, dobre lastnosti, pa tudi za vse tvoje posebnosti. Hvala ti, ker si me podpiral med gradnjo Antonovega doma na Viču: »Vse se bo dobro izšlo!«, si mi zagotavljal. In se je res.

priliki. Opero je imel rad. Iz njegovo sobe so se dnevno oglašali zvoki klasike in dokler je bil v Ljubljani je redno zahajal na operne predstave. Nisem ga slišal, da bi kdaj zapel kakšno arijo, je pa lepo prepeval v cerkvi. Angelsko je zapel hvalnico velikonočni sveči ali pa praznični evangelij. Nekoliko je bil razočaran, ker p. Anton ni praznoval zlate maše. »Pa tako sem si želel zapeti evangelij kot na njegovi novi maši!« je rekel.

Ko sta z bratom Janezom križarila po Tirolski, sta naletelo na vasico, kjer gojijo tradicijo rezbarjenja. Od tam mi je p. Tomaž prinesel kipec vstalega Jezusa. Najbrž je ujel pri mojih pridigah ali kje drugje, da sem zagledan v vstalega Zveličarja in da mi njegova podoba veliko pomeni. Presenetil me je. Nisem mislil, da opazi take stvari in da je tako tenkočuten. Svojo tenkočutnost je p. Tomaž pokazal na mnoge načine. Žena, ki je imela težave v zakonu in je bila zaradi ločitve popolnoma na tleh, mi je povedala: »Ko mi je bilo najtežje, je p. Tomaž rekel: 'Pojdi, greva v opero, se boš malo razvedrila!'« Ko je neka gospa zvedela za Tomažovo smrt, mi je poslala sporočilo: »Življenjska daritev p. Tomaža na tem svetu je končana. Pater Tomaž je bil človek dejanj. Znal je poslušati, razumeti in nikoli ni obsojal. Pogovor je dal slutiti, da bo molil zate. Za trdo lupino, po kateri ga je marsikdo napačno sodil, je bilo dobro in sočutno srce. Hvala, pater Tomaž!« 3 Vse do zadnje bolezni je bil p. Tomaž v mislih in pogovorih svež. Za svojo vitalnost je skrbel z branjem, glasbo in dolgimi sprehodi. Pa seveda z molitvijo in umirjenim redovniškim in duhovniškim življenjem.

Zahvaljujem se gvardijanu p. Krizostomu in drugim bratom na Brezjah, vodstvu ter osebju doma sv. Martina v Srednji vasi pri Bohinju, ki so za p. Tomaža lepo skrbeli. Gospod, zahvaljujemo se ti za prijateljstvo in mir, ki ga je prinašal p. Tomaž. Vse, kar mu je bilo sveto, naj spoštujemo mi, ki ostajamo za njim, in po vsem, v čemer je bil velik, naj nam še naprej govori. Naj počiva v miru, v tvojem ljubečem naročju, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe. Tukaj si bil zanj njegov Bog in njegovo vse in verujem, da je tako tudi v večnosti.

p. Marjan Čuden

ZA NEKROLOGIJ:

26. JUNIJ, BREZJE: P. Tomaž (Andrej) Menart iz Šentvida nad Ljubljano, več let kaplan in katehet, bivši gvardijan in vikar, dve leti in pol izseljenski duhovnik v Avstraliji in zadnjih deset let spovednik na Brezjah. Velik ljubitelj klasične glasbe in Božjega stvarstva. Umrl v Zavodu sv. Martina v Srednji vasi v Bohinju, pokopan na Brezjah. Star 82 let, redovnik 56 let, duhovnik 52 let.

+ s. Ivana Povše

Drage sestre, izrekam vam sožalje v svojem imenu in v imenu vseh bratov naše frančiškanske province ob smrti vaše in naše sestre Ivane. Polnih sedeminpetdeset let je z vso dušo in vsem srcem delovala v našem samostanu na Tromostovju. Za to služenje smo ji Frančiškovi bratje neizmerno hvaležni.

Božja beseda pri današnji pogrebni sveti maši govori, kako so vdove obstopile apostola Petra in mu solznih oči razkazovale halje in obleke, ki jih je sešila Gazela, ko je živela med njimi.

Drage sestre, ta svetopisemski odlomek opisuje sestro Ivano in izraža naša občutja ob njenem slovesu.

Sestra Ivana je zelo rada šivala in z umetniškim navdihom oblikovala mnoge liturgične izdelke, mnogi duhovniki so se nanjo obračali po pomoč, da je poskrbela za lepoto oltarjev po mnogih krajih Slovenije. Posebej rada je pomagala revnejšim župnijam.

Z veliko ljubeznijo je skrbela za ministrantske in prvoobhajanske obleke. Ganljivo jo je bilo opazovati s kakšno ljubeznijo je pomerila otroka, da mu je nato skrbno pripravila obleko za slavlje prvega sv. obhajila. Ob tem mu je kaj povedala o Jezusu. Na tak način je evangelizirala in vršila poslanstvo šolske sestre.

V našem samostanu je v prvi vrsti skrbela za cerkveno perilo in mašna oblačila, od šivanja, krojenja, krpanja. Bila je samouk, vsega se je naučila sama.

Prva leta sta s pokojno sestro Evo skrbeli za perilo velike samostanske skupnosti, kasneje je pomagala sestram v kuhinji pri pomivanju posode, v zadnjem obdobju pa se je posvetila samo cerkvenemu delu.

Do zadnjega ji ni zmanjkalo volje, da bi pomagala kjerkoli je bilo potrebno. Ljubila je našo cerkev, vedela je za vse svetnike in oltarje. Za vsak oltar je sešila več prtov.

Zelo rada je molila, imela je živo vero in dejavno ljubezen do evharistije, češčenja Najsvetejšega zakramenta, Marije in svetnikov. Pogosto je poromala na Rakovnik in Kurešček. Ljubila je Cerkev ter darovala trpljenje in molitve za zveličanje duš.

Živela je zelo skromno. Z delom in molitvijo je posnemala skrito življenje Jezusa v Nazaretu. V glasilu župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani je bil 15. marca 1970 objavljen intervju s sestro Ivano. Na vprašanje p. Hieronima: »Sami ste pri svojem delu, čisto samotarsko je to življenje. Ni tudi dolgočasno?« je s. Ivana odgovorila, da je rada sama in govorjenja je hitro preveč kar rado narobe hodi. Sestra Ivana je bila blage narave in ni nikoli nikogar obsojala. Če se ji je godila krivica je raje tiho trpela in molila.

Kakšno je bilo pričevanje sestre Ivane? Redovnica sveta Terezija Deteta Jezusa je zapisala: »V srcu Cerkve bom ljubezen!« Sestra Ivana je bila ljubezen v srcu našega samostana – to je v naših odnosih. Tista ljubezen, ki: »je potrpežljiva, dobrotljiva, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, ki vse prenaša, vse veruje, vse upa, vse prestane« (Prim Kor13,4-8).

Sveti papež Janez Pavel II. je rekel: »Redovništvo je dejanska sled, ki jo Sveta Trojica pušča v zgodovini, da bi ljudje mogli opaziti mik in domotožje po Božji lepoti!« Sestra Ivana je s svojim zgledom puščala sled Svete Trojice v naših življenjih. Kadarkoli bom pomislil in molil zanjo, se bom spomnil lepote njenega odnosa z Gospodom.

Z dotikom je Bog ustvaril človeka. Dotik je doživetje osebnega odnosa. Dotik ustvarja bližino, sporoča toplino, varnost in ljubezen. Sestra Ivana je čistila Gospoda tudi z dotikom. Na samostanskem hodniku se je pogosto dotaknila kipa Srca Jezusovega in ga tako počastila. Ganljivo je bilo videti to češčenje. Verujem, da ji je Gospod vračal te dotike, še posebej, ko je prestopila prag večnosti. Njegov zadnji dotik je postal pečat – tako verujem, da jo je dal kakor pečat jo je dal na svojo roko, kakor pečat na svoje srce, na tisto srce, ki ga je tako čistila. Njeno zemeljsko potovanje se je zaključilo ravno v zgodnji urah prvega petka, katere je skrbno obhajala. V evangeliju smo slišali: »Vsak, kdor gleda Sina in veruje vanj, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.« S. Ivana je gledala Jezusa in vanj verovala. Hvala vam sestra Ivana za pričevanje močne in ljubeče vere.

Teolog Dietrich Bonhoeffer govori o smrti: »*Pridi, najvišji praznik na poti večne svobode! Smrt, stri nadležne okove in zidove našega minljivega telesa, da bomo končno mogli videti, kar nam je onemogočeno gledati tu spodaj. Svoboda, dolgo sem te iskal v dejavnosti in trpljenju. Umirajoč te prepoznavam na Božjem obličju. Za mene je ta konec začetek življenja.*«

Gospod, za sestro Ivano je prišel čas, da je zaprla človeške oči. Prosimo te, Gospod, odpri ji druge, še večje, da bo opazovala tvojo neizmerno lepoto in smrt naj ji bo največje rojstvo. Naj bo tudi zanjo zemeljski konec začetek novega življenja.

Gospod potolaži nas ob njenem odhodu z novimi poklici v naših redovnih skupnostih. Nihče ne bo mogel nadomestiti njene enkratnosti, a njen korak je

zastal. Prosimo te, pošlji nam sestre in brate, ki bodo na njen način zvesto in sveto živeli po zgledu svetega Frančiška.

Rad bi, da se od sestre Ivane poslovimo z molitvijo, za katero vem, da ji je bila ljuba in v kateri je na nek način skrita njena duhovna oporoka. Sestra Ivana je bila velika čistilka Srca Jezusovega. Tja na Jezusovo Srce je polagala svoje prošnje, se mu zaupala, ga občudovala in čistila. V hvaležnosti za njen zgled ljubezni do Jezusovega srca skupaj molimo:

Posvetitev Jezusovemu presvetemu Srcu

Dobri Jezus, Odrašenik človeškega rodu, ozri se na nas, ki smo ponižno zbrani pred teboj. Tvoji smo, tvoji hočemo biti. Da bi pa mogli biti s teboj trdneje združeni, glej, zato se danes vsak izmed nas radovoljno posveti tvojemu presvetemu Srcu. Tebe mnogi ne poznajo, mnogi pa tvoje zapovedi zaničujejo in te zavračajo. Usmili se obojih, dobrotljivi Jezus, in pritegni vse k svojem presvetemu Srcu.

Kralj bodi, Gospod, ne samo vernih, ki se trudijo, da bi ostali zvesti, temveč tudi izgubljenih sinov, ki so te zapustili. Daj, da se skoraj vrnejo v Očetovo hišo, da ne omagajo od uboštva in lakote.

Kralj bodi tistih, ki jih loči zmota ali razkol, in pokliči jih k polnosti vere in občestva, da bo kmalu ena čreda, en Pastir.

Daj, gospod, da bo tvoja Cerkev povsod v svobodi oznanjala evangelij; daj vsem narodom pravičen red in mir; daj, da se bo po vsej zemlji razlegal en glas: Bodi hvala Božjemu Srcu, ki nas je rešilo, slava in čast mu vekomaj. Amen.

s. Ivani Povše v slovo

+ Marija – Marica Kraner

Ko trpimo na življenjskih poteh, kako dobro je, Gospod, srečati tvoj križ. In ko te bomo na koncu videli v vsej jasnosti, bomo razumeli tvoj križ. Tebi, draga s. Ivana, je to že dano. Ko sem zadnji dan tvojega zemeljskega življenja stal ob tvoji bolniški postelji in sem molil s teboj tiste molitve, ki jih molimo vsako jutro v cerkvi in si jih ti vsak dan znova molila z nami, si bila že na poti proti Večnosti. Tvoje telo je bilo že čisto izmučeno, tvoj duh pa je bil že na poti proti Večnosti. Kot da nič zemeljskega ni v tebi. V tistem trenutku sem vedel, samo korak še in boš v varnem zavetju Srca Jezusovega, katerega si tako ljubila in častila.

22 let nazaj sem s strahom in zelo težko prišel za zakristana v cerkev na Tromostovju. Tako sva se spoznala. Vsak s svojim poslanstvom, a istim ciljem. Vi že vrsto let v šivalnici, jaz kot novi, prestrašen zakristan. A v meni živi spomin na tolike popoldneve, ko sem prihajal k vam s tolikimi vprašanji in zadregami, pa tudi razočaranji. In vaše usmiljeno srce, ki je bilo veliko v sočutju in dobroti, me je vedno potolažilo in opogumilo, da sem premagal vse težave. Brez vaših nasvetov in molitvene podpore, za katere ni niti vedel nihče, bi mi bilo veliko težje. Sčasoma sem ugotovil, da ste bila dobra mati mnogim, ki so prihajali k vam po nasvete, pomoč in tolažbo. Bila ste izjemna šivilja,

poznavalka blaga in vezenin. Še ne dolgo nazaj je pri vas iskal pomoč in nasvet, kako rešiti zagato človek, ki vodi čistilnico, pa ste mu v svoji modrosti znala prav svetovati! Za svojo skromno civilno obleko, vedno z ruto na glavi, se je skrivalo usmiljeno srce, ki je bilo veliko v sočutju in dobroti. Živela ste zelo skromno. Bili ste roka, ki daje pomoč, a ne išče nobene zahvale. Prisotnost, ki je bila usmerjena na služenje bližnjemu iz ljubezni.

Ivana pogrešamo te. Pogrešali te bomo. Tako mi manjka tvoj nasmeh in tvoja dobra volja. Manjkaš na hodnikih in v kuhinji, da se srečamo in nam kaj spotoma poveš. Vedno si imela polno novic in zanimivosti. Manjkaš nam v cerkvi, kamor si tako rada prihajala; manjkaš v jutranjih urah, ko si z nami molila z jutranjimi molivci dobri dve uri pred Najsvetejšim, če se je le dalo. Manjka tvoje oko, ki je videlo vse detajle v cerkvi. Tvoje plemenito srce bomo pogrešali tvoji prijatelji. Ostala boš v naših spominih s svojo dobroto in pripravljenostjo pomagati, kjerkoli je bilo potrebno. Najbolj dragocena zapuščina od tebe pa je sled, ki jo je tvoja ljubezen pustila v naših srcih! Moja misel te bo obiskovala hvaležno in spoštljivo. Ne bom te pozabil, Ivana!

Br. Ksaver Babnik

Dne 05. junija 2023 je Gospodar življenja poklical v večnost + Marijo Kraner iz Usnjarske ceste 6, v Sveti Trojici v Slovenskih goricah. Marica, kot smo jo klicali, se je rodila 13. marca 1956 staršema Cirilu in Julijani Kraner. Izučila se je za izvrstno šiviljo. Vse življenje pa je ostala samska.

V zrelih srednjih letih jo je prevzela duhovnost sv. Frančiška Asiškega. V želji, da se temeljiteje seznanila s Frančiškovo duhovnostjo je leta 1995 pričela z noviciatom in 1997 naredila zaobljube ter postala dejavna članica Krajevnega bratstva Sveta Trojica v Slovenskih goricah. Gospodar življenja jo je poklical v večnost sredi njenega drugega mandata služenja kot predsednica Krajevnega bratstva Sv. Trojica.

Bila je skrbna, vestna in predana pri vodenju KB. Duhovnost sv. Frančiška Asiškega ni le rada spoznavala temveč jo je tudi živela. Njene odnose z ljudmi bi lahko opisali s Frančiškovim pozdravom: Mir in dobro!

Pokojna Marica je bila globoko verna žena. Vero je združevala z življenjem in njen drugi dom je bila domača cerkev. Vrsto let je bila članica ŽPS, kot zastopnica Frančiškove družine Sv. Trojica.

Zadnja leta njenega življenja ji je opešal sluh in zavila se je v svet tišine, v kateri se je pripravljala na

vstop v večnost, kjer človeške besede umolknejo pred vsemogočnim Bogom, saj se izlijejo v čisto dejavno ljubezen, ki je zrasla iz vere in iz upanja.

Bogu smo hvaležni za njeno bogato človeško in duhovno življenje ter njen zgled. Pri Bogu naj nam izprosi milost novih članov in članic Frančiškovih navdušencev.

**Krajevno bratstvo
Sv. Trojica v Slovenskih goricah**

Iz generalne kurije

Osemsto let vodila svetega Frančiška	3
Projekt OFM Nagasaki na Trgu sv. Petra	4
Rast reda v Vzhodni Afriki	5
Generalna kurija: generalni prokurator	7
Obisk generalnega ministra v Provinci sv. Barbare v ZDA	8
Br. Hanna Jallouf imenovan za apostolskega administratorja Alepa	9
Sporočilo o izkopavanjih pred edikulo Božjega groba	10
Jeruzalemski patriarh Pierbattista Pizzaballa, OFM, imenovan za kardinala	12
Br. Sandro Overend Rigillo OFM, imenovan za apostolskega vikarja v Bengaziju v Libiji	14
JPIC na Svetovnem dnevu mladih 2023	15
Ruanda: Pomoč žrtvam poplav	17
Razmišljanje br. Massima – julij 2023	19
Pismo generalnega ministra za god sv. Klare 2023	20
Srečanje generalnega ministra s prostovoljci JPIC in Gibanjem Laudato Si'	23
Praznovanje 800. obletnice Vodila in Greccia v Velankanniju	24
Vnebovzetje v frančiškanskem izročilu	26
Irska in Velika Britanija sta postali ena provinca OFM	28

Iz provincialata

Dragi bratje!	29
Romanje v Assisi	31
Obisk samostanov severozahodne Hrvaške	35
Prve začasne obljube br. Andraža in br. Filipa	36
Obnoveitev začnih zaobljub br. Domna Iljaša	38

Iz življenja bratov in samostanov

Z Breziji	39
Frančiškanski samostan Kamnik	44
Viške novice	51
Kostanjevica	53
V Nazarjah	57
Zahvala ob srebrni sv. maši	62
New York	65
S Svete Gore	68
Sveta Trojica v Slovenskih Goricah	70

Teološki in pastoralni izzivi

Vidna in nevidna cerkev	72
Spremembe v vrhu vesoljne in krajevne cerkve l. 1963	73
Vrle žene ali feminitske	74
»Čudež«	75

... In naj molijo za rajne

+ P. Tomaž menart 1940-2023	76
+ S. Ivana povše	82
S. Ivani povše v slovo	84
+ Marija – Marica Kraner	85

Poročila leto 2023 (LXXVI) številka 3

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Krizostom Komar
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
br. Janez Papa

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Elektronski naslovi skupnosti

Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econgen, pax, acta, ipd.)

Elektronski naslovi bratov

Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Emberšič	benediktdejanemberšič@gmail.com
Bernard Goličnik	bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Christian Gostecnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilofm@gmail.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david.ofm@gmail.com
Edvard Kovač	edvard.kovac@guest.arnes.si
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovse1@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com

Jan Dominik Bogataj	jan.dominik.bogataj@rkc.si
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevár	tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

Universalis Fœderatio Præsepistica

